

Rapport

Hoe veilig is Leiden?

Veiligheidsmonitor gemeente Leiden 2021
oktober 2022

Colofon

Uitgave

I&O Research
Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2022/186

Datum

oktober 2022

Opdrachtgever

Gemeente Leiden

Auteurs

Suzanne Brookman
Milan Driessen
Gwendolyn van Straaten

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	11
1.1 Over de Veiligheidsmonitor	11
1.2 Steekproef en respons	12
1.3 Vragenlijst	13
1.4 Analyse	13
1.5 Presentatie van cijfers	13
1.6 Leeswijzer	14
2 Leefbaarheid woonbuurt	15
2.1 Fysieke voorzieningen	15
2.2 Sociale cohesie	18
2.3 Oordeel over de woonbuurt	21
2.4 Functioneren gemeente	23
3 Overlast in de buurt	26
3.1 Totale overlast	26
3.2 Fysieke verloedering	27
3.3 Sociale overlast	30
3.4 Verkeersoverlast	33
3.5 Milieuoverlast	35
3.6 Aanpak van buurtproblemen	38
4 Veiligheidsbeleving	39
4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt	39
4.2 Veiligheidsbeleving algemeen	45
4.3 Verwachte kans op slachtofferschap	46
4.4 Respectloos gedrag	47
4.5 Discriminatie	48
4.6 Weerbaarheid	49
5 Slachtofferschap traditionele criminaliteit	52
5.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit	52
5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten	56
5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten	58
5.4 Slachtofferschap vandalismedelicten	60
6 Slachtofferschap online criminaliteit	62
6.1 Slachtofferschap online criminaliteit	62
6.2 Slachtofferschap online oplichting of fraude	64
6.3 Hacken	65
6.4 Online bedreiging of intimidatie	66

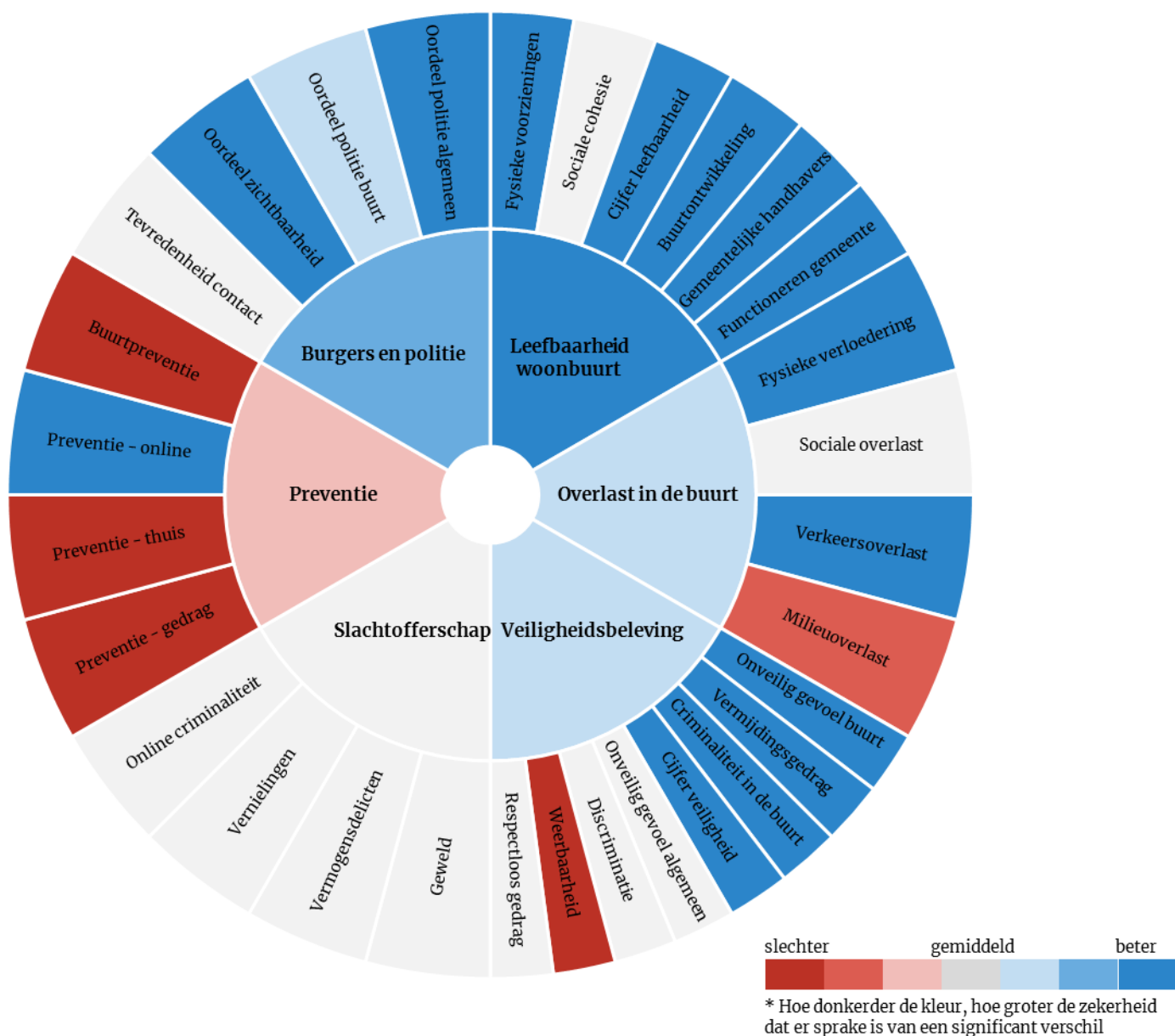
7	Preventie	67
7.1	Preventief gedrag	67
7.2	Preventieve maatregelen in en om de woning	69
7.3	Online preventie	73
7.4	Buurtpreventie	75
8	Burgers en politie	77
8.1	Contacten burgers met politie	77
8.2	Functioneren politie in de buurt	79
8.3	Functioneren politie in het algemeen	82
A	Bijlage trends en ontwikkelingen	83
A.1	Landelijke trends in de veiligheidsmonitor	83
A.2	Patronen in de Veiligheidsmonitor	85

Samenvatting

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Leiden 2021 beschreven. Allereerst door middel van een vergelijking per veiligheidsthema van Leiden met de 70.000+ gemeenten, gevolgd door een vergelijking tussen de verschillende wijken in de gemeente. De samenvatting sluit af door in te zoomen op een vergelijking tussen Leiden en de andere benchmarks.

Leefbaarheid en veiligheid in Leiden t.o.v. 70.000+ gemeenten

Leefbaarheid woonomgeving: wat betreft de leefbaarheid van de woonomgeving, scoort Leiden op bijna alle aspecten beter ten opzichte van de 70.000+ gemeenten.

Over de leefbaarheid van de woonbuurt zijn Leidenaren over het algemeen meer tevreden dan andere inwoners van 70.000+ gemeenten. Zo beoordelen Leidenaren de leefbaarheid gemiddeld met een hoger cijfer dan andere inwoners van de grote gemeenten. Daarnaast ligt de schaalscore fysieke voorzieningen in Leiden significant hoger, inwoners zijn met name tevreden over de straatverlichting en het onderhoud aan plantsoenen en parken. Ook zijn ze positiever over de gemeentelijke handhavers en over het functioneren van de gemeente. Het aandeel dat vindt dat de buurt erop vooruit gaat in Leiden ligt beduidend hoger dan in de andere 70.000+ gemeenten. Tot slot is de sociale cohesie in Leiden gelijk aan de sociale cohesie in de grote gemeenten. Meer Leidenaren vinden bijvoorbeeld dat mensen in de buurt op een gezellige manier met elkaar omgaan, terwijl het aandeel dat zich thuis voelt bij de mensen in Leiden beduidend lager ligt dan gemiddeld.

Overlast in de buurt: inwoners ervaren relatief veel milieuoverlast, zoals geluidsoverlast en overlast door horeca). Fysieke verloedering (bv. hondenpoep op straat) en verkeersproblemen (zoals te hard rijden en parkeerproblemen) ervaren minder Leidenaren overlast van in vergelijking met de 70.000+ gemeenten. Van de problemen in de buurt, willen Leidenaren het liefst als eerste de parkeerproblemen aanpakken.

Significant minder Leidenaren ervaren (veel) overlast van fysieke verloedering, zoals hondenpoep op straat en vernield straatmeubilair. Daarnaast ervaren ze minder verkeersoverlast, zoals te hard rijden en parkeerproblemen in vergelijking met de 70.000+ gemeenten. Het aandeel dat (veel) overlast ervaart door milieu problemen, in dit geval geluidsoverlast en overlast door horeca, ligt in Leiden wel beduidend hoger dan in de grote gemeenten. In de top drie buurtproblemen die volgens inwoners als eerste moeten worden aangepakt staan parkeerproblemen, rommel op straat en te hard rijden.

Veiligheidsbeleving: de veiligheidsbeleving in Leiden is gemiddeld beter dan in de 70.000+ gemeenten. Op vier aspecten (hoger rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt, kleiner deel voelt zich onveilig in de buurt, minder vermijdingsgedrag en minder inwoners hebben het idee dat er veel criminaliteit is in de buurt) veiligheid doet Leiden het beter dan gemiddeld. Op drie aspecten is Leiden gelijk aan de grote gemeenten (algemeen onveiligheidsgevoel, discriminatie en respectloos gedrag) en op 1 aspect doet Leiden het minder goed dan gemiddeld, namelijk op het vlak van weerbaarheid.

Leidenaren geven gemiddeld een hoger cijfer aan de veiligheid. Daarnaast voelt, in vergelijking met inwoners van de grote 70.000+ gemeenten, een kleiner deel van de Leidenaren zich wel eens onveilig in de buurt. Ook vertonen Leidenaren minder vermijdingsgedrag dan gemiddeld. Zo lopen of rijden ze minder snel om en voelen ze zich 's avonds alleen thuis veiliger. Daarnaast hebben minder inwoners het idee dat er veel criminaliteit is in de buurt. Wel voelen Leidenaren zich minder weerbaar ten opzichte van inwoners van de grote 70.000+ gemeenten.

Slachtofferschap: Leiden is op alle aspecten die te maken hebben met slachtofferschap nagenoeg gelijk aan de grote gemeenten.

In Leiden zijn ongeveer evenveel inwoners slachtoffer geworden van de verschillende vormen van delicten (geweld, vermogens, vernielingen en online criminaliteit) als in de 70.000+ gemeenten. Als Leidenaren geen aangifte besloten te doen, was de belangrijkste reden hiervoor dat 'het toch niets helpt'.

Preventie: de inwoners van Leiden nemen minder maatregelen ter preventie van criminaliteit in vergelijking met de 70.000+ gemeenten. De enige uitzonderingen hierop zijn online maatregelen, deze nemen Leidenaren vaker dan inwoners uit de andere grote gemeenten.

Op het gebied van buurtpreventie (bijvoorbeeld WhatsAppbuurtpreventie), beveiligingsmaatregelen in en rondom de woning (zoals extra sloten of rolluiken) en de preventieve gedragsmaatregelen (waardevolle spullen mee uit de auto) scoort Leiden significant lager dan de grote gemeenten.

Voor de mate van online preventie, maatregelen voor het beschermen van digitale preventie zoals een virusscanner of firewall, geldt juist dat Leidenaren gemiddeld meer online maatregelen nemen.

Contact burgers en politie: Leidenaren oordelen op bijna alle punten positiever over de politie dan in de 70.000+ gemeenten. Ze hebben een positiever oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen en in de buurt en zijn positiever over de zichtbaarheid van de politie.

Leidenaren hadden in het afgelopen jaar ongeveer even vaak contact met de politie als gemiddeld in de gemeenten met 70.000+ inwoners. Het merendeel van het contact vond plaats vanwege een aangifte of melding en gebeurde op initiatief van de burger. Leidenaren die contact met de politie hebben gehad zijn hierover even tevreden als gemiddeld in de grote gemeenten. Inwoners uit Leiden zijn wel meer tevreden over de zichtbaarheid van de politie in de buurt en het functioneren van de politie in de buurt en in het algemeen.

Wijken vergeleken: in grote lijnen geldt dat de wijken Roodenburger en Boerhaave en de overige buurten in Merenwijk op veel indicatoren beter scoren dan het gemiddelde van de gemeente Leiden. Binnenstad-Noord en de buurt Merenwijk-Slaaghwijk komen van alle gebieden het minst goed naar voren. Leiden-Noord, Mors en Bos- en Gasthuis zijn de wijken die op de verschillende thema's het meest overeenkomen met hoe de gemeente als geheel scoort.

De wijken Boerhaave en Roodenburger scoren op een aantal onderwerpen beter dan het gemiddelde van de gemeente Leiden. Dit is vooral zichtbaar bij de thema's leefbaarheid en overlast in de buurt. Voor alle drie de wijken geldt dat het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt significant hoger is dan gemiddeld. Daarnaast ervaren inwoners van Roodenburger alle vormen van overlast in mindere mate (fysieke verloedering, verkeersoverlast, sociale overlast en milieuoverlast). In Boerhaave ervaren inwoners minder overlast van fysieke verloedering, verkeer en sociale problemen.

Daarnaast geven de inwoners van deze wijken de veiligheid in hun woonbuurt gemiddeld een hoger cijfer dan in de gemeente. Inwoners van Roodenburger zijn op 1 aspect minder positief dan gemiddeld in de gemeente: inwoners zijn minder tevreden over de zichtbaarheid van de politie in de buurt.

Bewoners van de wijk Binnenstad-Noord ervaren met name meer overlast in de buurt (op het gebied van verkeer, sociale overlast en milieuoverlast), hebben een lagere veiligheidsbeleving en zijn meer slachtoffer geworden van traditionele delicten. Ook nemen deze inwoners minder preventieve maatregelen om zichzelf te beschermen tegen criminaliteit (met uitzondering van online maatregelen). Desondanks is het rapportcijfer wat zij voor de leefbaarheid van de buurt geven niet lager dan gemiddeld in Leiden. Ook het rapportcijfer voor de veiligheid van de woonbuurt ligt niet significant lager, terwijl wel meer inwoners aangeven zich wel eens onveilig te voelen in het algemeen en in de eigen buurt. Inwoners van deze wijk hebben vaker contact gehad met de politie. Wel zijn ze tevredener over de zichtbaarheid en het functioneren van de politie in de buurt.

In de buurt *Merenwijk-Slaaghwijk* zijn inwoners met name minder tevreden over de leefbaarheid en de sociale cohesie van de woonbuurt. Deze inwoners ervaren ook meer overlast van fysieke verloedering, sociale overlast en milieuoverlast. Meer inwoners vinden daarnaast dat de buurt achteruit gaat. Inwoners beoordelen de veiligheid in hun woonbuurt met een lager rapportcijfer, een groter deel voelt zich wel eens onveilig in de buurt en heeft het idee dat er veel criminaliteit aanwezig is in de buurt. Echter ligt het slachtofferschap in deze wijk niet hoger dan het gemiddelde. Ook is het oordeel over de politie gelijk aan het Leids gemiddelde.

Leiden vergeleken met het district Leiden-Bollenstreek

Benchmark: ten opzichte van het district doet Leiden het minder goed op de thema's overlast in de buurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap en preventie. Ook op het thema leefbaarheid woonbuurt scoort Leiden op verschillende aspecten minder goed dan gemiddeld in het district. Alleen op het thema burgers en politie springt Leiden er in positieve zin bovenuit.

Ten opzichte van het district Leiden-Bollenstreek doet Leiden het op veel aspecten minder goed dan gemiddeld. De enige uitzondering hierop is het thema burgers en politie. Leidenaren zijn tevredener over de zichtbaarheid van de politie in de buurt en zijn positiever over het functioneren van de politie in het algemeen.

Op het thema leefbaarheid woonbuurt, blijkt dat Leidenaren net iets positiever zijn over de fysieke voorzieningen dan gemiddeld in het district. Het gaat dan met name om het onderhoud aan plantsoenen en parken. Ook zijn Leidenaren positiever over het functioneren van de gemeente. Wel geven Leidenaren gemiddeld een lager cijfer voor de leefbaarheid van hun woonbuurt en ligt de schaalscore voor de sociale cohesie beduidend lager. Dit komt met name doordat inwoners van Leiden vaker aangeven dat de buurtbewoners elkaar nauwelijks kennen, ze vinden dat ze niet in een gezellige buurt wonen, dat ze weinig contact hebben met buurtbewoners en ze zich niet thuis voelen in de buurt.

Op het thema overlast doet Leiden het minder goed dan gemiddeld in het district. Zo ervaren inwoners meer fysieke verloedering (met name door hondenpoep en rommel op straat), sociale overlast (voornamelijk door buurtbewoners) en milieuoverlast (vooral door geluidsoverlast en overlast van de horeca).

Op het thema veiligheidsbeleving doet Leiden het minder goed op alle aspecten in vergelijking met het district. Zo voelen inwoners zich onveiliger in de buurt en in het algemeen, hebben ze het idee dat er veel criminaliteit is, voelen zich vaker gediscrimineerd en ervaren ze vaker respectloos gedrag van anderen. Daarnaast geven ze ook de veiligheid gemiddeld een lager cijfer dan gemiddeld. In vergelijking met inwoners uit de andere grote gemeenten tonen Leidenaren vaker vermijdingsgedrag, zo lopen of rijden ze vaker om en doen ze minder snel de deur open 's avonds. Naast dat Leidenaren zich minder veilig voelen ten opzichte van andere inwoners uit het district, zijn ze ook vaker slachtoffer geworden van vermogensdelicten, geweldsdelicten of vernielingen.

Gemiddeld zijn inwoners uit Leiden even vaak slachtoffer geworden van online criminaliteit als elders in het district. Wel nemen Leidenaren bovengemiddeld veel preventieve maatregelen tegen online criminaliteit. Zo hebben ze bijvoorbeeld vaker een sterk wachtwoord en gebruiken ze vaker een wachtwoordmanager. De buurtpreventie (o.a. een buurt- of burgerwacht), de preventieve maatregelen in en om het huis (bv. extra veiligheidssloten of rolluiken) en de preventieve gedragsmaatregelen (zoals licht laten branden als er niemand thuis is) worden minder vaak getroffen door Leidenaren in vergelijking met andere inwoners van het district.

Overzicht wijken	Leiden	Leiden	Leiden	Leiden	Leiden	Leiden	Leiden	Leiden	Leiden	Leiden	Leiden
	Binnenstad Zuid	Binnenstad-Noord	Stationsdistrict	Leiden-Noord	Roodenburger	Bos- en Gasthuis	Mors	Boerhaave	Merenwijk	Merenwijk - Slaaghwijk	Stevenshof
Leefbaarheid woonbuurt											
Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt											
Percentage buurt gaat achteruit											
Fysieke kwaliteit van de woonomgeving (schaalscore)											
Sociale cohesie (schaalscore)											
Oordeel functioneren gemeentelijke handhavers											
Oordeel aanpak leefbaarheid en veiligheid gemeente											
Overlast in de buurt											
Fysieke verloedering											
Verkeersoverlast											
Sociale overlast											
Milieuoverlast											
Veiligheidsbeleving											
Rapportcijfer veiligheid woonbuurt											
Voelt zich wel eens onveilig											
Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt											
Idee van veel criminaliteit in eigen buurt											
Heeft zich gediscrimineerd gevoeld											
Persoonlijke weerbaarheid											
Slachtofferschap											
Slachtofferschap geweldsdelicten											
Slachtofferschap vermogensdelicten											
Slachtofferschap vandalismedelicten											
Slachtofferschap online criminaliteit											
Burgers en politie											
Contact met politie											
Oordeel zichtbaarheid politie in uw buurt											
Oordeel functioneren politie in uw buurt											
Oordeel functioneren politie in het algemeen											
Preventie											
Aantal preventieve maatregelen (gedrag)											
Aantal preventieve maatregelen (thuis)											
Aantal preventieve maatregelen (online)											

1 Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2021 heeft Leiden voor de 12de keer meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van dit grootschalige onderzoek. Achtereenvolgens bespreken we in dit inleidende hoofdstuk de achtergrond van de Veiligheidsmonitor (paragraaf 1.1), de steekproef en respons (par. 1.2), de vragenlijst (par. 1.3), de weging en analyse (par. 1.4), presentatie van de cijfers (par. 1.5) en de leeswijzer (par. 1.6).

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid laat tweejaarlijks 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en I&O Research. Individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de Veiligheidsmonitor kopen enquêtes in bij I&O Research, boven op de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gemeente beschikbaar zijn. Daarbij kunnen deelnemers zelf kiezen met welke frequentie ze aan de Veiligheidsmonitor willen deelnemen (tweejaarlijks of anders).

Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

In 2021 is de opzet en inhoud van de Veiligheidsmonitor tegen het licht gehouden¹. Het onderzoeksterrein is immers continu in beweging: nieuwe vormen van criminaliteit ontstaan en ontwikkelen zich steeds sneller (denk aan online criminaliteit) en in het verlengde daarvan verandert ook de behoefte aan informatie vanuit bestuur en beleid. Concreet is de vragenlijst van de Veiligheidsmonitor grondig herzien, daarnaast is het onderzoek alleen als internetenquête uitgevoerd en zijn er geen papieren vragenlijsten meer gebruikt en is er niet meer nagebeld op de non-respons.

Als gevolg van dit herontwerp zijn de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2021 niet meer 1-op-1 vergelijkbaar met eerdere edities. Om toch trends en ontwikkelingen in beeld te kunnen brengen is een voorziening getroffen waarmee – door middel van omrekenfactoren – voor een aantal belangrijke indicatoren toch vergelijkingen met eerdere jaren kunnen worden gemaakt. Op het moment van opstellen van deze rapportage zijn de omrekenfactoren op gemeenteniveau echter nog niet beschikbaar. CBS verwacht deze omrekenfactoren in de zomer van 2022 te publiceren.

De rapportage van de Veiligheidsmonitor Leiden 2021 bevat om deze redenen geen trends en ontwikkelingen op gemeenteniveau, maar alleen de uitkomsten van 2021. In de bijlage van deze rapportage is wel een samenvatting van belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen opgenomen uit de landelijke rapportage van de Veiligheidsmonitor 2021 van het CBS.

¹ CBS – Veiligheidsmonitor 2021

1.2 Steekproef en respons

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 6.563 inwoners² uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Leiden. Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met het schaalniveau waarop de gemeente Leiden informatie wenst te ontvangen. De gemeente wil graag inzicht in de ervaren veiligheid op gemeente, wijk en (voor één buurt) buurtniveau.

De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2021 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot november online de vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering per post gestuurd.

In totaal hebben 2.096 van de 6.563 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 31,9 procent. Het landelijke responspercentage van de Veiligheidsmonitor 2021 bedraagt 31,7 procent. Er hebben 385 inwoners van Leiden deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Leiden komt daarmee uit op 2.481. In de separate bijlage tabellenboek is de responsverdeling opgenomen, uitgesplitst naar persoonlijke kenmerken.

Tabel 1.1 - Respons per wijk

Wijknaam	Respons	Responspercentage (I&O)
Binnenstad-Zuid	229	30,2%
Binnenstad-Noord	414	30,6%
Stationsdistrict	165	33,6%
Leiden-Noord	217	30,3%
Roodenburger	253	39,7%
Bos- en Gasthuis	232	33,1%
Mors	208	26,6%
Boerhaave	221	36,6%
Merenwijk (totaal)	295	31,1%
Merenwijk - Slaaghwijk	135	24,2%
Merenwijk - Overig	160	43,2%
Stevenshof	247	32,3%
Gemeente	2.481	31,9%

² Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

1.3 Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 11 standaard vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Daarnaast heeft Leiden geen gebruik gemaakt van de vrije ruimte van de vragenlijst om vragen over lokale onderwerpen toe te voegen. Het kader hieronder geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen in de vragenlijst van Leiden.

Overzicht van vraagblokken in vragenlijst van de Veiligheidsmonitor

- Leefbaarheid woonbuurt
- Beleving overlast in de buurt
- Veiligheidsbeleving
- Slachtofferschap
- Tevredenheid laatste politiecontact
- Oordeel functioneren politie in de buurt
- Oordeel functioneren politie algemeen
- Oordeel functioneren gemeente
- Preventie
- Respectloos gedrag
- Achtergrondkenmerken

1.4 Analyse

Voor steekproefonderzoek is het van groot belang dat de steekproef op grond waarvan uitspraken worden gedaan zo veel mogelijk representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Om de representativiteit van de steekproef te vergroten is een weging toegepast. Weging is een rekenkundige bewerking, die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd. Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst. De steekproef van de Veiligheidsmonitor is dankzij de weging op deze kenmerken representatief voor de bevolking van gemeente Leiden.

1.5 Presentatie van cijfers

In dit rapport worden de resultaten voornamelijk op twee wijzen gepresenteerd:

- Een deel van de resultaten wordt gepresenteerd in de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de 'weigert' - en 'weet niet' - antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.
- In dit rapport wordt veel gebruik gemaakt van zogenoemde schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10. Bij de berekening van de schaalscores zijn de 'weigert' - en 'weet niet' - antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *wel* buiten beschouwing gelaten.

Let op! Een schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers.

De uitkomsten van Leiden zijn in dit rapport afgezet tegen de resultaten in het district Leiden-Bollenstreek, veiligheidsregio Hollands-Midden, 70.000+ gemeenten en de landelijke cijfers over 2021 (Nederland). De uitkomsten volgens de geografische indeling van de politie (basisteam, district en veiligheidsregio) zijn opgenomen in de bijlage tabellenboek.

Tabel 1.2 - Geografische indeling gemeente Leiden

Basisteam(s)	District	Veiligheidsregio
Leiden-Bollenstreek-Leiden Noord, Midden en Zuid	Leiden-Bollenstreek	Hollands-Midden

Verschillen tussen de resultaten van de gemeente Leiden en Nederland en de gemeente Leiden en de veiligheidsregio worden beschreven als deze 3 procent of groter zijn (bij percentages) en 0,3 punt (bij rapportcijfers en indicatoren). Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten.

Verschillen tussen de resultaten van de wijken en het gemiddelde van de gemeente Leiden, 70.000+ gemeenten en het district worden beschreven als deze *significant* zijn. Het is dan minimaal 95 procent zeker dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval.

1.6 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 4 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens de leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtoverlast en veiligheidsbeleving. De hoofdstukken 5 en 6 gaan in op slachtofferschap van traditionele criminaliteit en online criminaliteit. Hoofdstuk 7 geeft een beeld van genomen preventiemaatregelen en buurtpreventie en hoofdstuk 8 behandelt de tevredenheid over de politie. In bijlage 1 geven we een korte samenvatting van landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor.

Bij dit rapport horen verder een Excel-bestand ('tabellenboek') met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en een overzicht van de Indicatoren Kernbeleid Veiligheid voor Leiden, en de vragenlijst. Deze zijn als separate bijlagen meegeleverd.

2 Leefbaarheid woonbuurt

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Leiden. In paragraaf 2.1 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van fysieke voorzieningen in de woonbuurt beschreven. In paragraaf 2.2 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt, oftewel de sociale cohesie in Leiden centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de bewoners de leefbaarheid beoordelen en hoe zij de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.4 sluit af met de tevredenheid over het functioneren van de gemeente als het gaat om leefbaarheid en veiligheid, en over zichtbaarheid van de gemeentelijke handhavers.

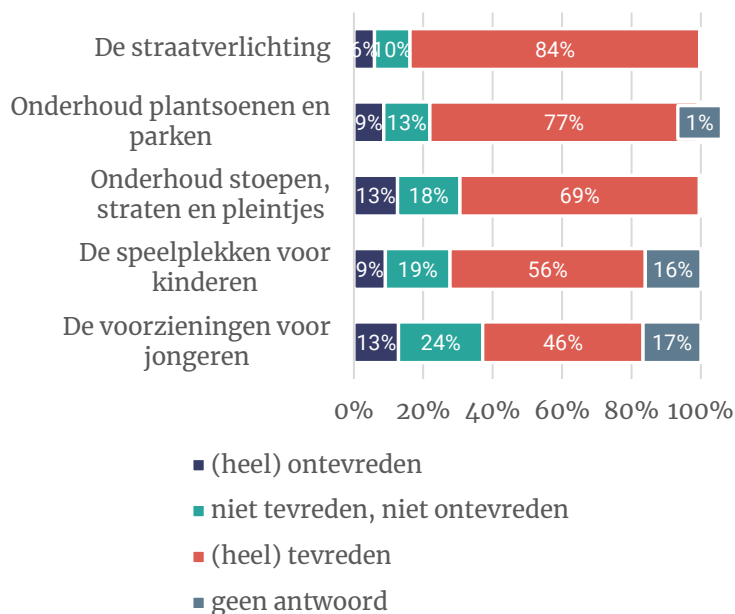
2.1 Fysieke voorzieningen

De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de leefbaarheid van de eigen woonbuurt. Bewoners is gevraagd hoe tevreden zij zijn over 5 voorzieningen in hun eigen leefomgeving (Figuur 2.1). Daarnaast is op basis van de scores op deze 5 stellingen een schaalscore 'fysieke kwaliteit' berekend (Figuur 2.2).

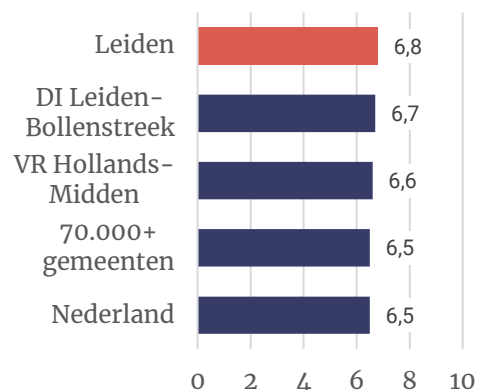

De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de 5 stellingen over fysieke voorzieningen. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

Figuur 2.1 – Tevredenheid fysieke voorzieningen

Figuur 2.2 - Fysieke kwaliteit (schaalscore 0-10)

In Leiden is een ruime meerderheid tevreden met de straatverlichting (84%), het onderhoud van plantsoenen en parken (77%) en het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes (69%). Iets meer dan de helft (56%) is tevreden over de speelplekken voor kinderen en iets minder dan de helft (46%) is tevreden over de voorzieningen voor jongeren. Onder voorzieningen voor jongeren vallen onder andere sportvelden en buurthuizen. Met betrekking tot speelplekken voor kinderen en voorzieningen voor jongeren geeft een op de zes inwoners geen antwoord.

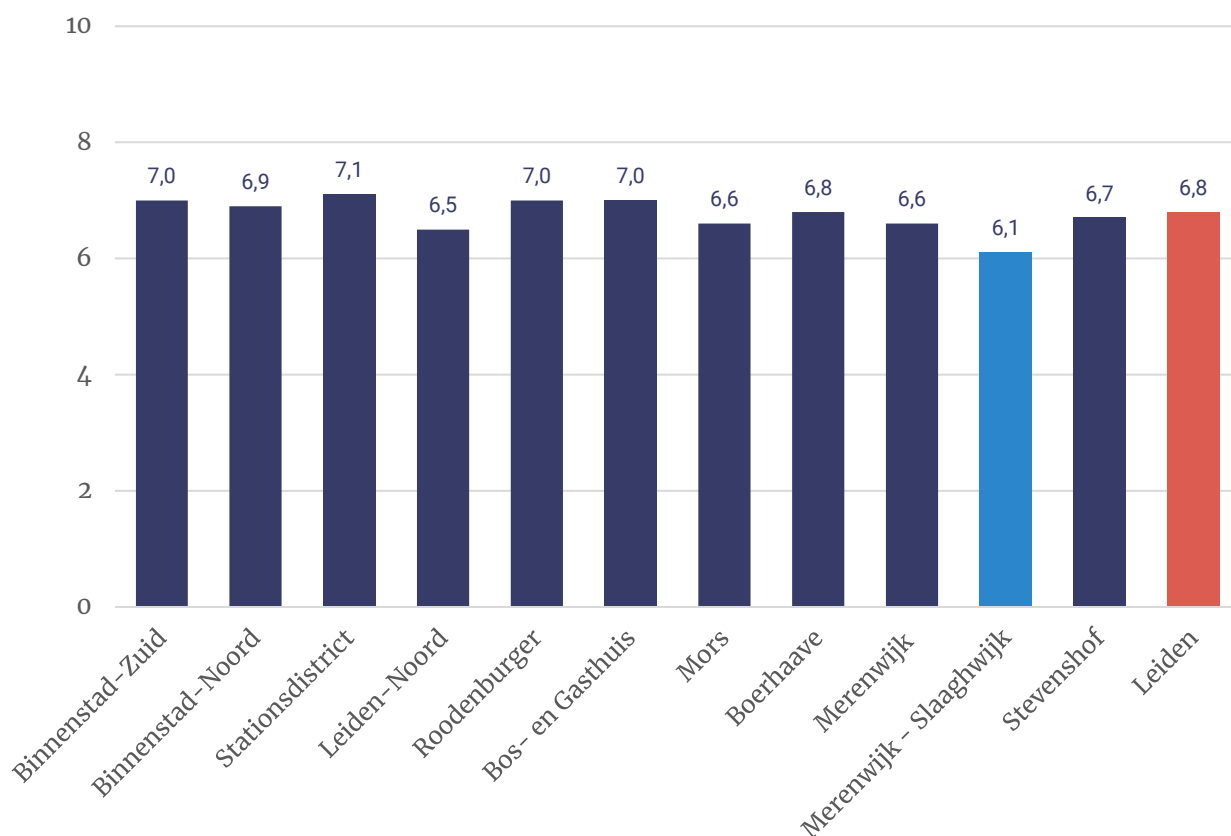
In het algemeen scoort Leiden hoger (6,8) op de fysieke kwaliteit dan gemiddeld in Nederland (6,5) en beter dan de gemeenten met meer dan 70.000 inwoners. Ook is de fysieke kwaliteit in Leiden beter dan in de veiligheidsregio (6,6) en het district Leiden-Bollenstreek (6,7).

46%

is (heel) tevreden met de voorzieningen voor jongeren.

Figuur 2.3 - Schaalscores fysieke kwaliteit per wijk

In sommige wijken en buurten zien we dat de fysieke kwaliteit lager scoort dan gemiddeld in Leiden (6,8). Zo scoort Leiden-Noord met een 6,5 en de buurt Merenwijk – Slaaghwijk met een 6,1 beneden het gemiddelde voor Leiden. De wijk Roodenburger (7,0) scoort hoger dan het gemiddelde voor Leiden³.

³ Het Stationsdistrict scoort van alle wijken het hoogst op fysieke kwaliteit, maar vanwege het geringe aantal waarnemingen is het verschil met het gemiddelde voor Leiden statistisch niet significant.

Inwoners van Roodenburger zijn veelal tevreden met het groenonderhoud, de straatverlichting en de speelplekken voor kinderen (Tabel 2.1). Voor het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes is de tevredenheid hoger dan gemiddeld (75% om 69%).

De laagste score voor fysieke kwaliteit (6,1) is voor de buurt *Merenwijk - Slaaghwijk*. In deze buurt zijn inwoners veel minder vaak tevreden over het onderhoud van de buitenruimte: over het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes is de helft tevreden en over het onderhoud van plantsoenen en parken ruim de helft (54%). In heel Leiden geldt dat respectievelijk voor 69 en 77 procent (zie Tabel 2.1). Ook in Leiden-Noord, waar de fysieke kwaliteit lager scoort dan gemiddeld, zijn inwoners minder vaak tevreden over het onderhoud van plantsoenen en parken (68%).

Tabel 2.1 – Stellingen fysieke kwaliteit per wijk (percentage (heel) tevreden)

	Onderhoud stoepen, straten en pleintjes	Onderhoud plantsoenen en parken	De straatverlichting	De speelplekken voor kinderen	De voorzieningen voor jongeren
Binnenstad-Zuid	79,2%	89,2%	86,5%	37,6%	30,3%
Binnenstad-Noord	71,4%	86,0%	83,1%	43,5%	38,3%
Stationsdistrict	72,6%	83,6%	78,2%	54,5%	44,6%
Leiden-Noord	65,1%	67,7%	82,0%	58,3%	46,3%
Roodenburger	74,7%	81,5%	86,3%	60,6%	47,3%
Bos- en Gasthuis	68,6%	79,9%	84,7%	59,9%	50,5%
Mors	61,3%	73,8%	80,6%	60,8%	50,0%
Boerhaave	78,1%	79,2%	79,1%	46,3%	43,4%
Merenwijk	61,4%	69,2%	81%	64,1%	48%
Merenwijk- Slaaghwijk	49,8%	54,3%	69,4%	54,7%	50,8%
Stevenshof	63,0%	67,2%	86,1%	65,8%	56,2%
Gemeente	69,0%	77,4%	83,5%	56,4%	46,2%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de fysieke voorziening in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

2.2 Sociale cohesie

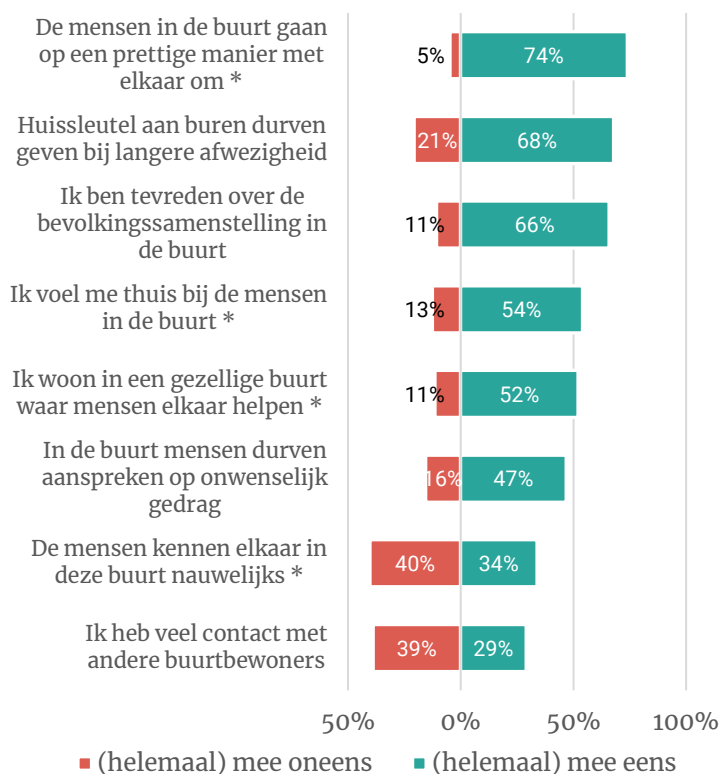
De leefbaarheid van een woonbuurt wordt niet alleen bepaald door de aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Aan de inwoners zijn 8 stellingen voorgelegd over sociale cohesie (Figuur 2.4). Daarnaast is op basis van de scores op vier van de acht voorgelegde stellingen een schaalscore berekend (Figuur 2.5).

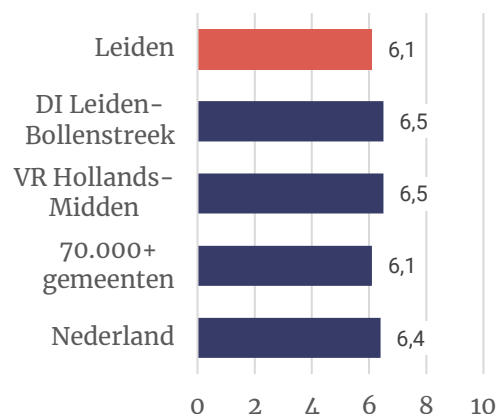
De schaalscores voor sociale cohesie zijn berekend op basis van de stellingen 'de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om', 'ik voel me thuis bij de mensen in de buurt', 'ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen' en 'de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks'. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

Figuur 2.4 - Stellingen over sociale cohesie

* in schaalscore sociale cohesie

Figuur 2.5 - Sociale cohesie (schaalscore)

De score voor sociale cohesie is voor Leiden een 6,1. Dit is lager dan gemiddeld in Nederland (6,4), het district Leiden-Bollenstreek en de veiligheidsregio (6,5). De score in Leiden is gelijk aan de gemiddelde score van de gemeenten met meer dan 70.000 inwoners (6,1).

Diekwart van de inwoners van Leiden vindt dat de mensen in hun buurt op een prettige manier met elkaar omgaan en iets meer dan de helft (54%) voelt zich thuis bij de mensen in de buurt, 13 procent doet dat niet. Een krappe meerderheid van 52 procent woont in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen. Een op de drie inwoners geeft aan dat de mensen in hun buurt elkaar nauwelijks kennen, 40 procent is het daarmee oneens.

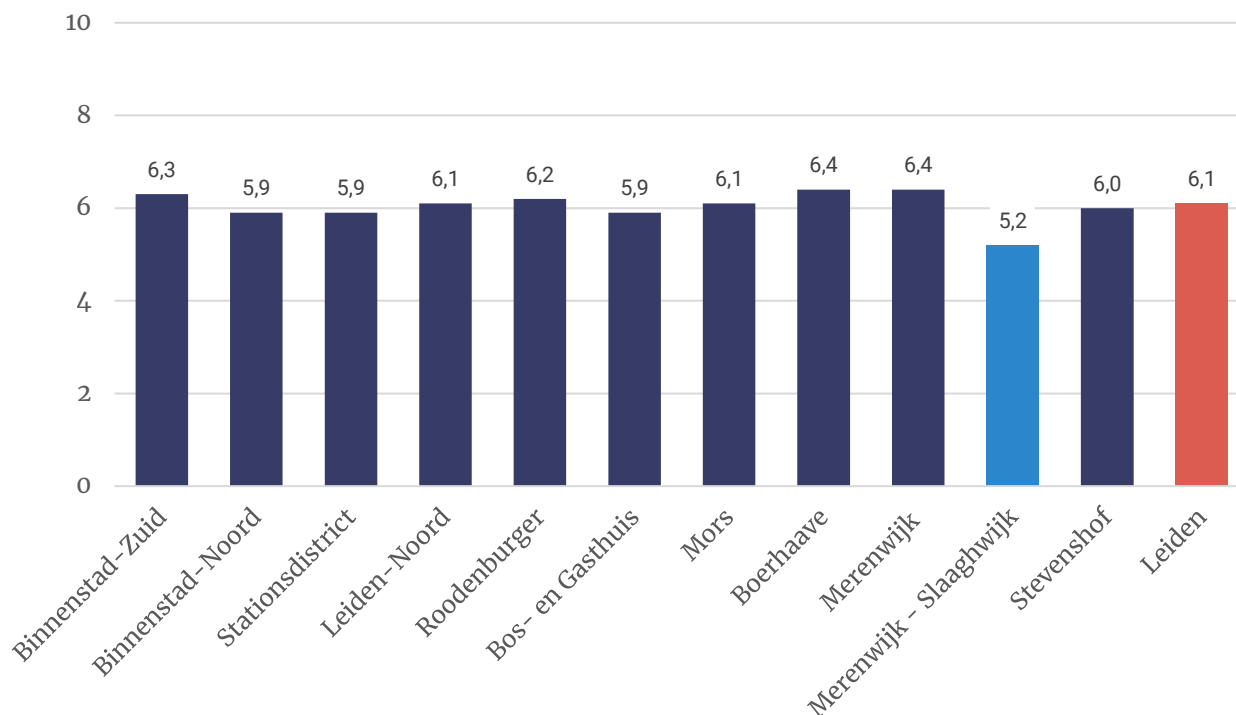

74%

van de Leidenaren vindt dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan.

Figuur 2.6 – Schaalscores sociale cohesie per wijk

De wijken Boerhaave en Merenwijk scoren hoger op sociale cohesie dan gemiddeld in Leiden (6,4). In Merenwijk gaat dit niet op voor de buurt *Merenwijk-Slaaghwijk*, daar is veel minder sociale cohesie (5,2). We zien ook dat de inwoners hier relatief ontevreden zijn over de bevolkingssamenstelling in de buurt, dat minder mensen hun huissleutel aan burens durven geven bij langere afwezigheid en dat mensen elkaar minder durven aan te spreken op onwenselijk gedrag.

In de rest van Merenwijk is de score op sociale cohesie veel hoger (6,9): inwoners voelen zich vaker thuis in de buurt, wonen in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en gaan op een prettige manier met elkaar om.

In Bos- en Gasthuis en Binnenstad-Noord (5,9) is de score sociale cohesie significant onder het gemiddelde. Inwoners geven aan dat een groter deel dan het gemeentelijk gemiddelde vindt dat mensen in de buurt elkaar nauwelijks kennen en dat in de buurt op een prettige manier met elkaar wordt omgegaan.

Tabel 2.2 - Stellingen schaalscore sociale cohesie per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen	Ik voel me thuis bij de mensen in de buurt
Binnenstad-Zuid	41,9%	78,7%	54,1%	55,9%
Binnenstad-Noord	38,7%	69,7%	48,4%	50,5%
Stationsdistrict	44,3%	74,9%	47,5%	48,7%
Leiden-Noord	31,6%	75,6%	53,6%	53,1%
Roodenburger	29,9%	79,3%	52,2%	56,8%
Bos- en Gasthuis	40,1%	68,9%	47,7%	48,9%
Mors	34,0%	73,6%	56,1%	52,4%
Boerhaave	38,6%	77,4%	59,3%	60,8%
Merenwijk	27,4%	75,7%	56%	63,1%
Merenwijk-Slaaghwijk	37,3%	55,4%	34,7%	40,7%
Stevenshof	26,7%	67,4%	49,7%	50,9%
Gemeente	33,9%	73,9%	52,1%	54,1%

Tabel 2.3 – Overige stellingen sociale cohesie per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

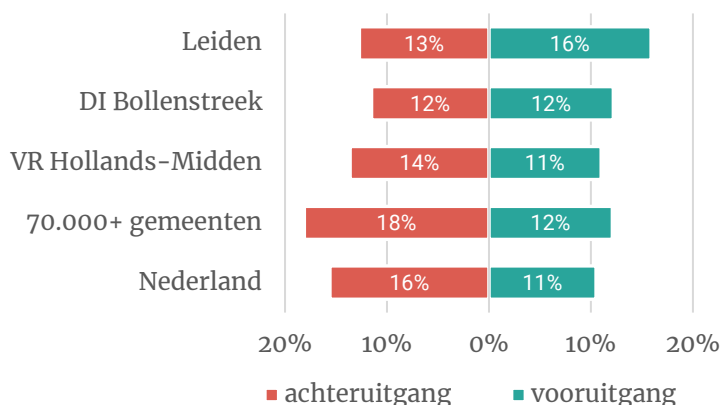
	Ik heb veel contact met andere buurtbewoners	Ik ben tevreden over de bevolkings-samenstelling in de buurt	Huissleutel aan burendurven geven bij langere afwezigheid	In de buurt mensendurven aanspreken op onwenselijk gedrag
Binnenstad-Zuid	28,8%	68,8%	65,3%	50,6%
Binnenstad-Noord	25,9%	66,7%	55,7%	48,9%
Stationsdistrict	17,1%	69,8%	59,8%	46,0%
Leiden-Noord	26,8%	63,5%	61,8%	47,8%
Roodenburger	32,3%	70,4%	72,5%	48,0%
Bos- en Gasthuis	28,4%	60,7%	69,7%	43,5%
Morsdistrict	32,3%	66,2%	69,2%	38,2%
Boerhaave	29,9%	66,9%	71,7%	57,1%
Merenwijk	31,7%	62,9%	74,6%	52,1%
Merenwijk - Slaaghwijk	30,1%	43,8%	46,6%	34,4%
Stevenshof	27,7%	67,1%	72,4%	39,7%
Gemeente	29,1%	65,8%	67,8%	46,8%

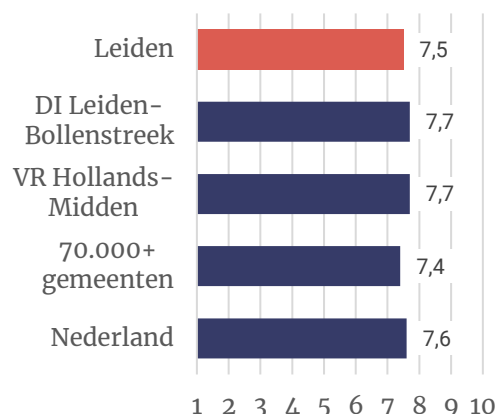
2.3 Oordeel over de woonbuurt

De inwoners van Leiden is ook een aantal algemene vragen voorgelegd over de ontwikkeling van hun eigen woonbuurt. Vindt men dat de eigen buurt in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan? Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt wordt uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zegt dat de buurt vooruit is gegaan en het aandeel dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan (Figuur 2.7). Ook is gevraagd naar een oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (Figuur 2.8).

Figuur 2.7 – Ontwikkeling woonbuurt (percentage)

Figuur 2.8 – Oordeel leefbaarheid woonbuurt (rapportcijfer)

De meeste Leidenaren (67%) geven aan dat de leefbaarheid in hun buurt gelijk is gebleven ten opzichte van het afgelopen jaar. Volgens 16 procent van de Leidenaren was er sprake van vooruitgang: in Leiden-Noord (22%), Binnenstad-Noord (22%) en Boerhaave (24%) vonden inwoners dit het vaakst.

Volgens 13 procent was er juist sprake van achteruitgang in de leefbaarheid van de buurt, dit geldt in het bijzonder voor *Merenwijk-Slaaghwijk* (32% ervaren achteruitgang) en *Stevenshof* (22%).

Leidenaren zijn hiermee positiever gestemd over de ontwikkeling in de buurt dan gemiddeld in Nederland en positiever dan de grotere gemeenten. In vergelijking met het district Leiden-Bollenstreek vinden Leidenaren wel iets vaker dat het achteruit is gegaan, maar vinden ze ook vaker dat het vooruit is gegaan.

Leidenaren geven gemiddeld een 7,5 aan de leefbaarheid in de buurt. Dat is iets onder het Nederlandse gemiddelde (7,6), maar iets boven het gemiddelde in grotere gemeenten (7,4). In het district Bollenstreek en de veiligheidsregio Hollands-Midden is het gemiddelde cijfer voor de leefbaarheid (beiden 7,7) hoger dan in Leiden.

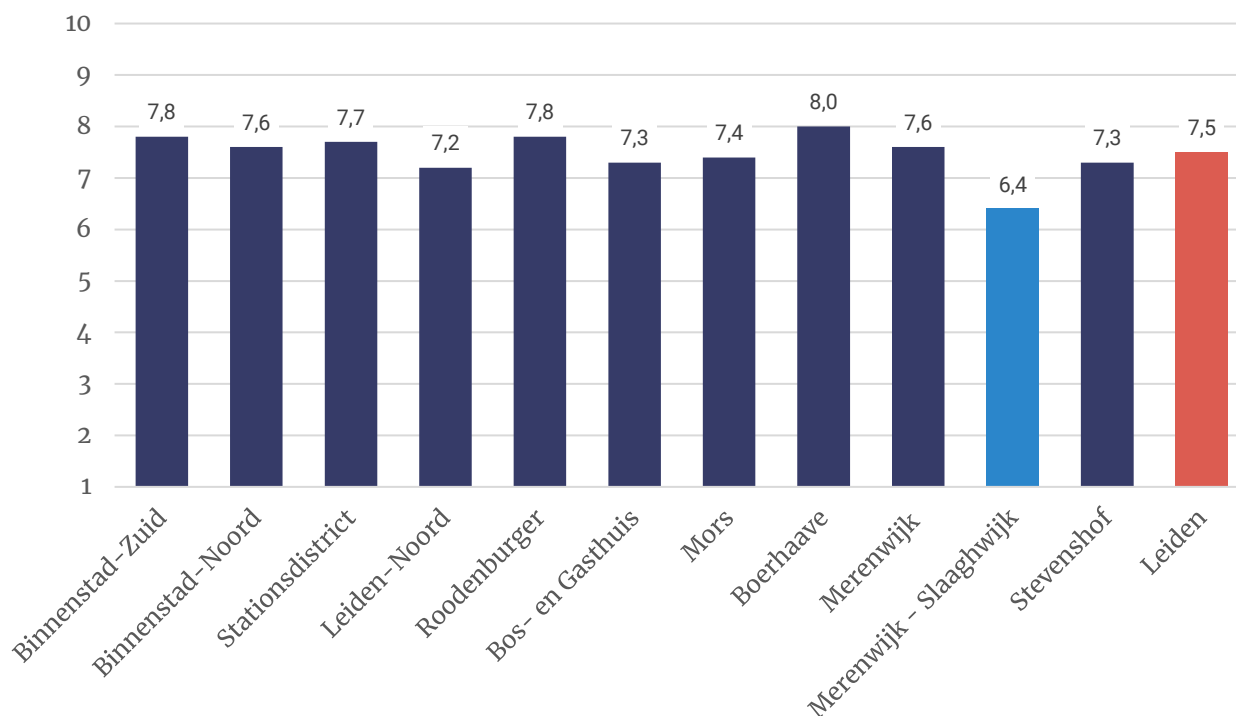
7,5

is het rapportcijfer dat Leidenaren geven aan de leefbaarheid in de buurt.

In alle wijken wordt de leefbaarheid beoordeeld met een ruim voldoende. De wijken met de beste beoordeling zijn Boerhaave (8,0), Roodenburger en Binnenstad-Zuid (beiden 7,8), Stationsdistrict (7,7), Binnenstad-Noord en Merenwijk (7,6).

Voor Merenwijk geldt wel dat de buurt *Slaaghwijk* beduidend slechter wordt beoordeeld dan de rest van de wijk (6,4 om 8,1). Ook in Leiden-Noord, Bos- en Gasthuis en Stevenshof is de beoordeling van de leefbaarheid lager dan het gemiddelde van Leiden.

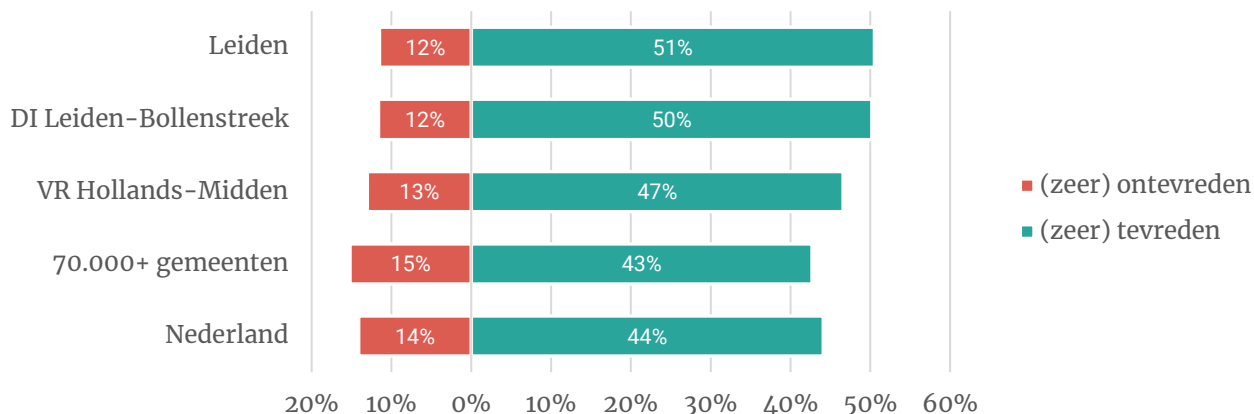
Figuur 2.9 - Oordeel leefbaarheid woonbuurt per wijk (rapportcijfer)

2.4 Functioneren gemeente

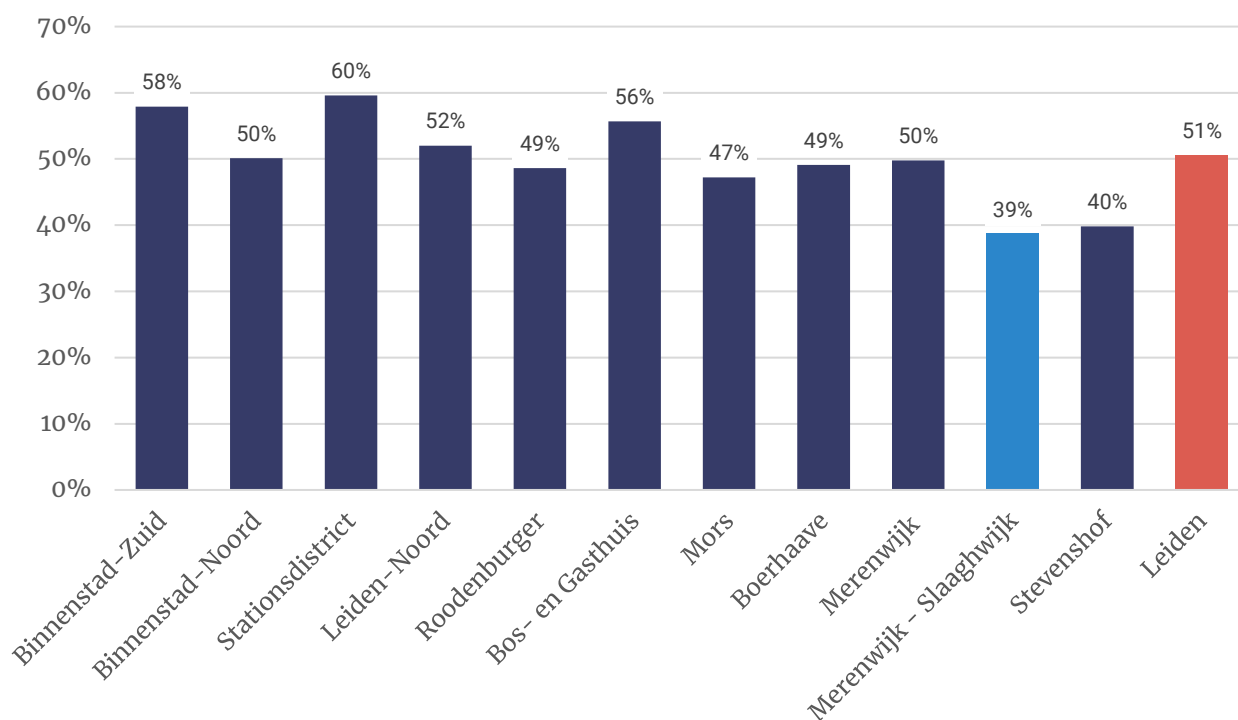
De inwoners is gevraagd om een oordeel te geven over het totale functioneren van de gemeente Leiden op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (Figuur 2.10).

Figuur 2.10 – Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid (percentage)

Bijna negen op de tien (89%) van de Leidenaren konden een inhoudelijk oordeel geven over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. Circa de helft van de Leidenaren (51%) is tevreden of zeer tevreden met het totale functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid, 12 procent is hier (zeer) ontevreden over. De tevredenheid over het functioneren is vergelijkbaar met die in het district Leiden-Bollenstreek. Leidenaren zijn vaker tevreden over het functioneren van hun gemeente dan de gemiddelde Nederlander (44% (zeer) tevreden) en de gemiddelde inwoner van een grotere gemeente (43%).

Figuur 2.11 – Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid per wijk (percentage (zeer) tevreden)

Het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het totale functioneren van de gemeente verschilt aanzienlijk tussen de wijken. Een ruime meerderheid van de inwoners van het Stationsdistrict (60%), Binnenstad-Zuid (58%) en Bos- en Gasthuis (56%) is hier tevreden over. In Stevenshof is 40 procent tevreden over de manier waarop de gemeente functioneert op de aanpak van leefbaarheid en veiligheid.

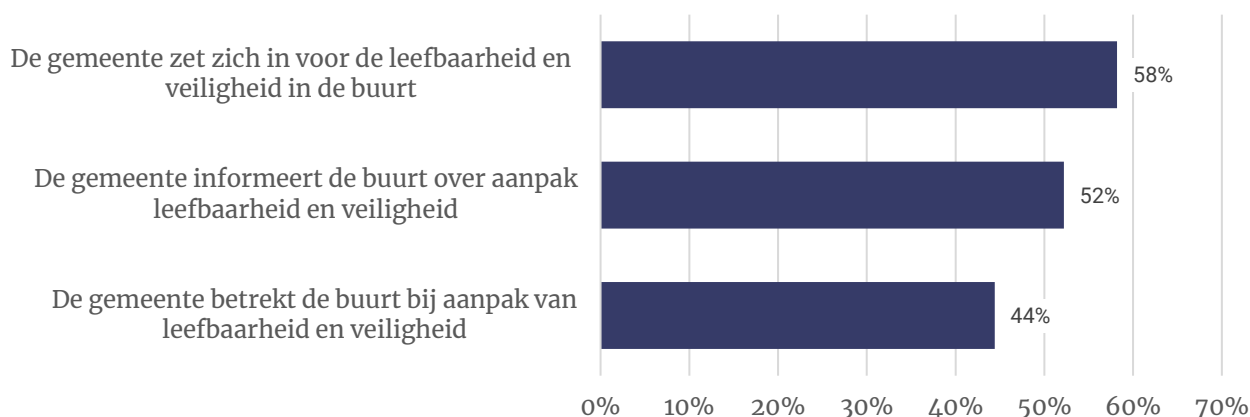
In de buurt *Merenwijk-Slaaghwijk* is eveneens een minderheid van 39 procent tevreden over het functioneren van de gemeente.

Daarnaast is door middel van 3 specifieke stellingen bepaald hoe inwoners denken over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente. De stellingen zijn alleen voorgelegd aan inwoners die een oordeel konden geven over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

Van deze inwoners is een meerderheid (58%) het eens dat de gemeente zich inzet voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt en 52 procent is het er (helemaal) mee eens dat de gemeente de buurt hierover informeert. Een kleiner deel van de inwoners (44%) is het ermee eens dat de gemeente de buurt betreft bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid.

Inwoners van Leiden zijn positiever over het functioneren van hun gemeente op het vlak van de aanpak van leefbaarheid en veiligheid dan gemiddelde Nederlander, inwoner van grotere gemeenten (+70.000 inwoners), van de veiligheidsregio en het district Leiden-Bollenstreek.

Figuur 2.12 - Oordeel functioneren gemeente (percentage (helemaal) eens, basis: inwoners die een totaaloordeel hebben gegeven over functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid)

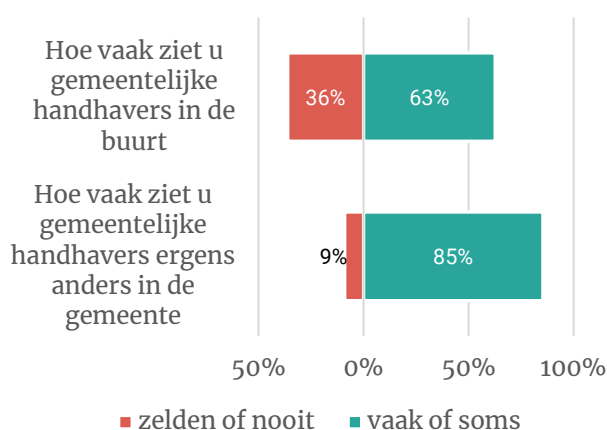
Gemeentelijke handhavers

Aan inwoners van Leiden is ook gevraagd wat volgens hen de zichtbaarheid is van gemeentelijke handhavers in de eigen buurt en ergens anders in de gemeente (Figuur 2.13). Inwoners die gemeentelijke handhavers hebben gezien, konden vervolgens ook een oordeel geven over het functioneren van deze handhavers (Figuur 2.14). Gemeentelijke handhavers houden zich bezig met het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid.

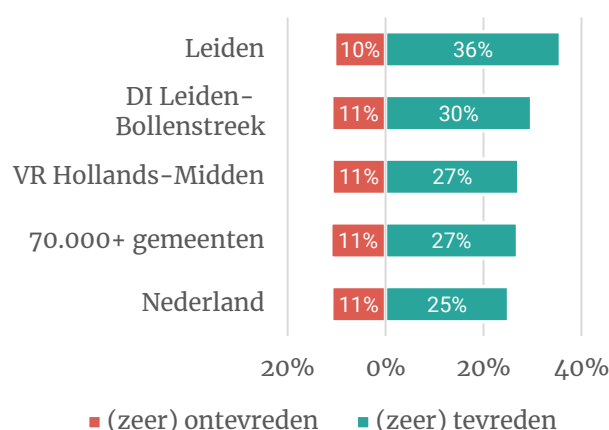
Een meerderheid van de inwoners van Leiden ziet gemeentelijke handhavers 'soms' of 'vaak': 63 procent ziet hen soms of vaak in de buurt en 85 procent ziet hen soms of vaak ergens anders in de gemeente.

Ruim een derde (36%) van de Leidenaren die deze gemeentelijke handhavers zien is tevreden over hun functioneren. Ter vergelijking: het aandeel inwoners in Leiden dat hier tevreden over is ligt hoger dan het aandeel in het district Leiden-Bollenstreek, de veiligheidsregio, in grotere gemeenten en in Nederland als geheel.

Figuur 2.13 – Zichtbaarheid gemeentelijke handhavers (percentage)

Figuur 2.14 – Tevredenheid functioneren gemeentelijke handhavers (basis: inwoners die vaak of soms gemeentelijke handhavers zien)

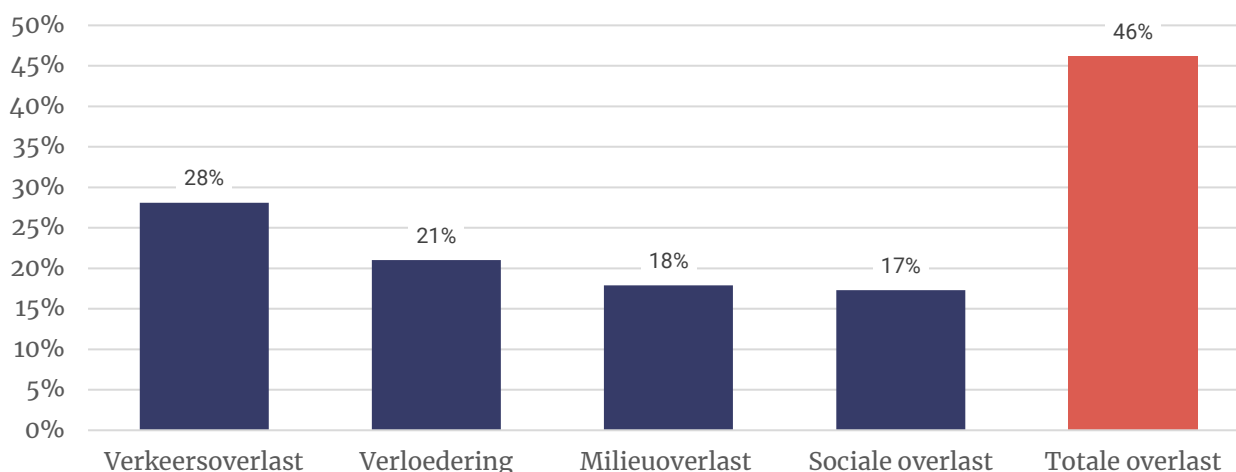
3 Overlast in de buurt

In dit hoofdstuk staat de door de inwoners van Leiden ervaren overlast in hun buurt centraal. Eerst volgt een totaalbeeld van de verschillende vormen van overlast (paragraaf 3.1), daarna worden de uitkomsten per type overlast nader toegelicht: fysieke verloedering (par. 3.2), sociale overlast (par. 3.3), verkeersoverlast (par. 3.4) en milieuoverlast (par. 3.5). Inwoners konden aangeven welk buurtprobleem met prioriteit moet worden aangepakt (par. 3.6).

3.1 Totale overlast

De diverse vormen van overlast zijn geclusterd tot 4 scores: fysieke verloedering, sociale overlast, verkeersoverlast en milieuoverlast (Figuur 3.1). Elk van deze scores is berekend op basis van het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van één of meerdere verschijningsvormen van overlast. Welke vormen van overlast horen bij welk type wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Figuur 3.1 - Totale overlast per cluster (percentage ervaart zelf veel overlast)

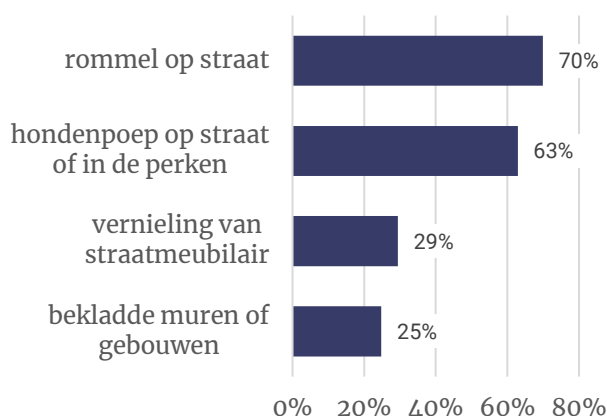
Bijna de helft van de inwoners van Leiden ervaart enige vorm van overlast (46%). Dit gaat het vaakst om verkeersoverlast (28%), gevolgd door fysieke verloedering (21%). Milieuoverlast (18%) en sociale overlast (17%) worden iets minder vaak ervaren.

Het aandeel dat veel overlast ervaart van alle vormen tezamen, is in Leiden (46%) gelijk aan het landelijk niveau (45%). Wel ligt het aandeel in Leiden lager dan in de grote gemeente van 70.000 (of meer) inwoners (51%), maar hoger ten opzichte van de veiligheidsregio (43%).

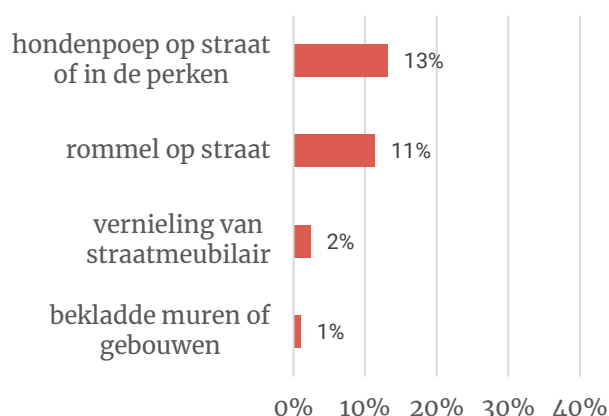
3.2 Fysieke verloedering

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover 4 mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.2 geeft weer hoe vaak deze buurtproblemen voorkomen volgens inwoners. Figuur 3.3 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van de 4 vormen van fysieke verloedering.

Figuur 3.2 - Fysieke verloedering
(percentage komt wel eens voor in de buurt)

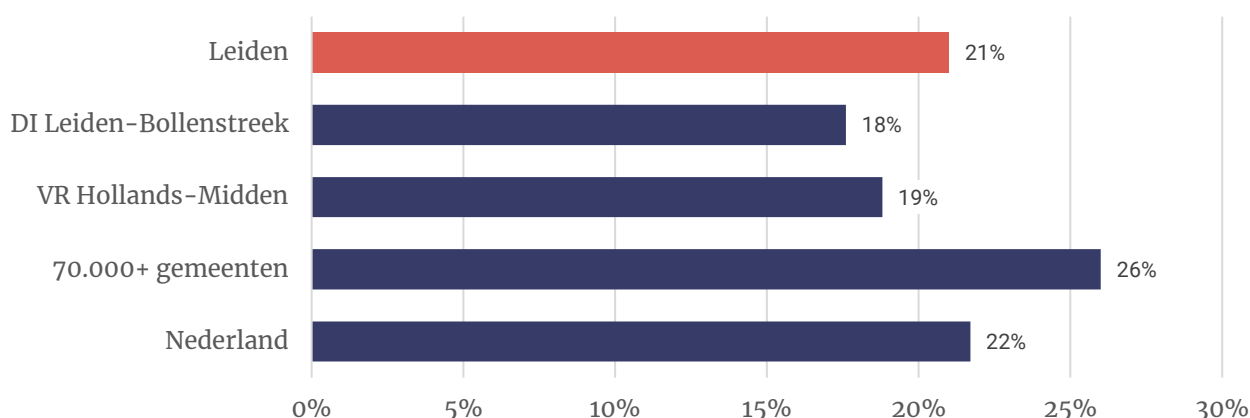

Figuur 3.3 - Fysieke verloedering
(percentage ervaart zelf veel overlast)

Het merendeel van de Leidenaren geeft aan dat in de buurt wel eens sprake is van hondenpoep (63%) of rommel op straat (70%). Een kleiner deel ervaart daar zelf veel overlast van (hondenpoep 13%, rommel op straat 11%). Bij een kwart is er sprake van bekladde muren of gebouwen en een derde heeft te maken met vernieling van straatmeubilair in de buurt (29%). Van deze 2 vormen ervaart een klein deel van de inwoners ook daadwerkelijk veel overlast.

Figuur 3.4 – Totale fysieke verloedering per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

Een op de vijf Leidenaren (21%) ervaart zelf veel overlast van fysieke verloedering in de buurt. Dit is gelijk aan de gemiddelde ervaring in Nederland (22%). Leidenaren ervaren hier echter minder vaak overlast van dan de gemiddelde inwoner van een grotere gemeente (26% ervaart daar zelf veel overlast). Het aandeel dat overlast ervaart is in Leiden iets groter dan in het district Leiden-Bollenstreek (18%) en de veiligheidsregio Hollands-Midden (19%).

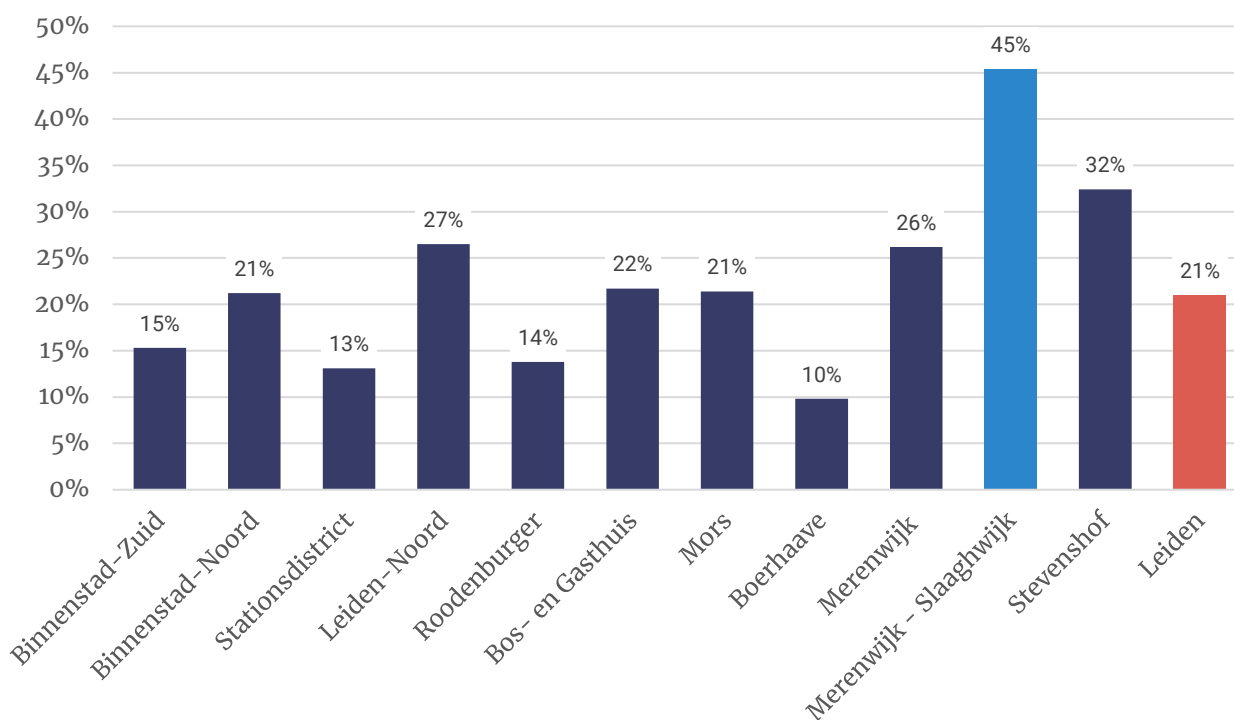
21%

ervaart zelf veel fysieke overlast in de buurt, vooral door hondenpoep of rommel op straat.

Er zijn forse verschillen tussen de wijken in de mate dat inwoners veel overlast ervaren van fysieke verloedering. In de wijken Stevenshof (32%), Leiden-Noord (27%) en Merenwijk (26%) ervaren inwoners deze overlast het meest. Inwoners van Stevenshof ervaren opvallend vaak overlast van hondenpoep (26% tegen 13% gemiddeld in Leiden) en vernieling van straatmeubilair (5% tegen 2% gemiddeld in Leiden). In de buurt *Merenwijk-Slaaghwijk* ervaart bijna de helft van alle inwoners (45%) veel overlast van verloedering. Met name het grote aandeel inwoners dat last heeft van rommel op straat is opvallend (32% tegen 11% gemiddeld in Leiden). Ook het aandeel dat last heeft van hondenpoep (26%) en de vernieling van straatmeubilair (6%) is hoger dan gemiddeld in de gemeente.

In Boerhaave (10%), het Stationsdistrict (13%), Roodenburger (14%) en Binnenstad-Zuid (15%) ervaren inwoners de minste overlast van fysieke verloedering in de wijk.

Figuur 3.5 – Totale fysieke verloedering per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

Tabel 3.1 – Vormen van fysieke verloedering per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Hondenpoep op de stoep of op grasveldjes	Rommelpop straat	Bekladde muren of gebouwen	Vernieling van straatmeubilair
Binnenstad-Zuid	6,3%	10,1%	0,7%	1,9%
Binnenstad-Noord	12,0%	13,1%	1,9%	1,5%
Stationsdistrict	4,6%	9,5%	2,6%	4,6%
Leiden-Noord	17,6%	13,0%	0,5%	3,1%
Roodenburger	6,9%	9,7%	0,0%	0,7%
Bos- en Gasthuis	11,9%	13,9%	2,4%	3,3%
Mors	17,2%	8,7%	0,8%	3,1%
Boerhaave	5,0%	6,5%	0,0%	0,3%
Merenwijk	18,7%	12,2%	0,5%	2,9%
Merenwijk - Slaaghwijk	25,5%	31,6%	1,6%	6,3%
Stevenshof	25,7%	11,3%	1,8%	4,9%
Gemeente	13,2%	11,4%	1,0%	2,4%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de fysieke verloedering in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

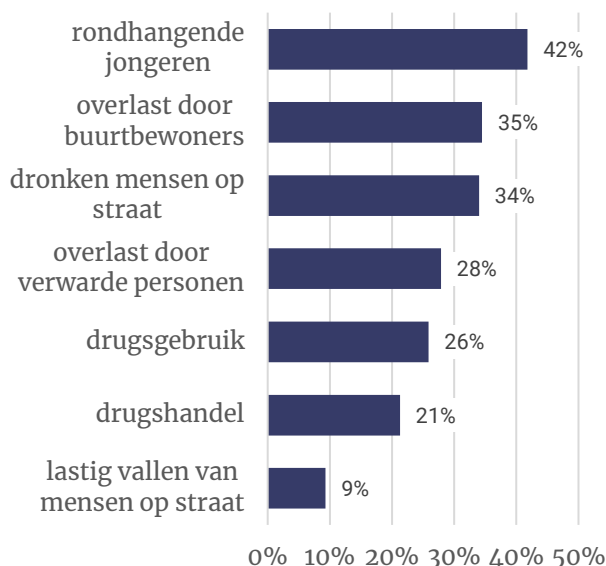
- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

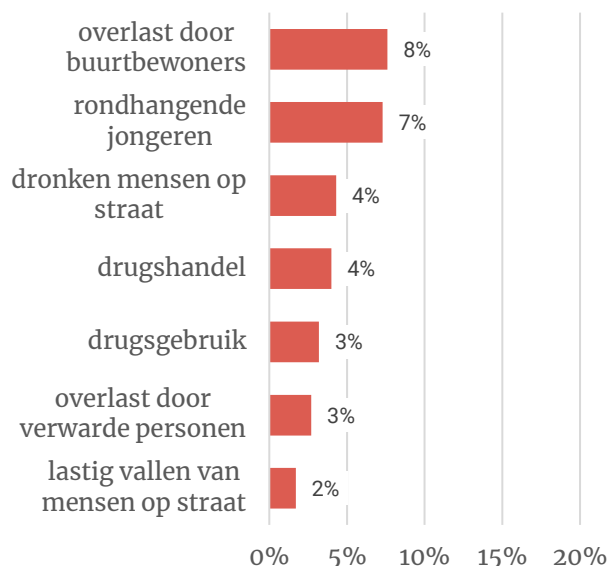
3.3 Sociale overlast

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar 7 vormen van sociale overlast die in de buurt voor zouden kunnen komen. Figuur 3.6 geeft weer hoe vaak deze vormen van sociale overlast voorkomen. Figuur 3.7 toont het percentage inwoners dat overlast ervaart van vormen van sociale overlast.

Figuur 3.6 - Sociale overlast
(percentage komt wel eens voor in de buurt)

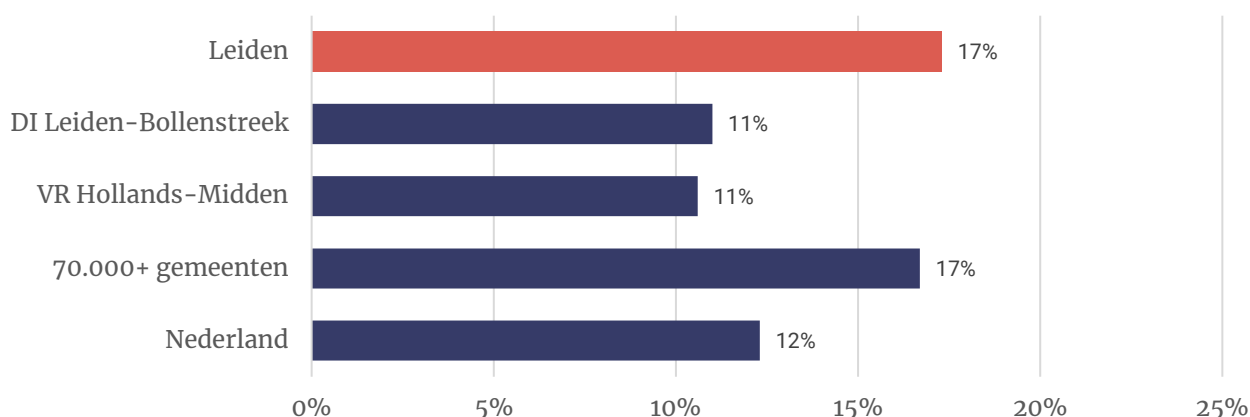
Figuur 3.7 - Sociale overlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)

Vier op de tien inwoners geven aan dat rondhangende jongeren (42%) wel eens voorkomt in de buurt (Figuur 3.6). Een kleiner deel heeft daar zelf veel overlast van (7%; Figuur 3.7). Overlast door buurtbewoners en dronken mensen op straat komt volgens een derde wel eens voor in de buurt. Een iets groter deel van de Leidenaren (8%) ondervindt overlast van andere buurtbewoners dan van dronken mensen (4%).

Andere soorten overlast komen minder voor en worden ook minder als probleem ervaren. Bijna drie op de tien (28%) inwoners geven aan dat overlast door verwarde personen wel eens voorkomt in de buurt (3% ervaart zelf veel overlast), een kwart ziet wel eens drugsgebruik in de buurt, een wat kleiner deel (21%) geeft aan dat drugshandel in de buurt voorkomt. Het deel inwoners dat hier overlast van ervaart is respectievelijk 3 en 4 procent. Het lastigvallen van mensen op straat komt relatief weinig voor (9%). Voor 2 procent van de inwoners geldt dat ze hier zelf veel overlast van ervaren.

Figuur 3.8 - Totale sociale overlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

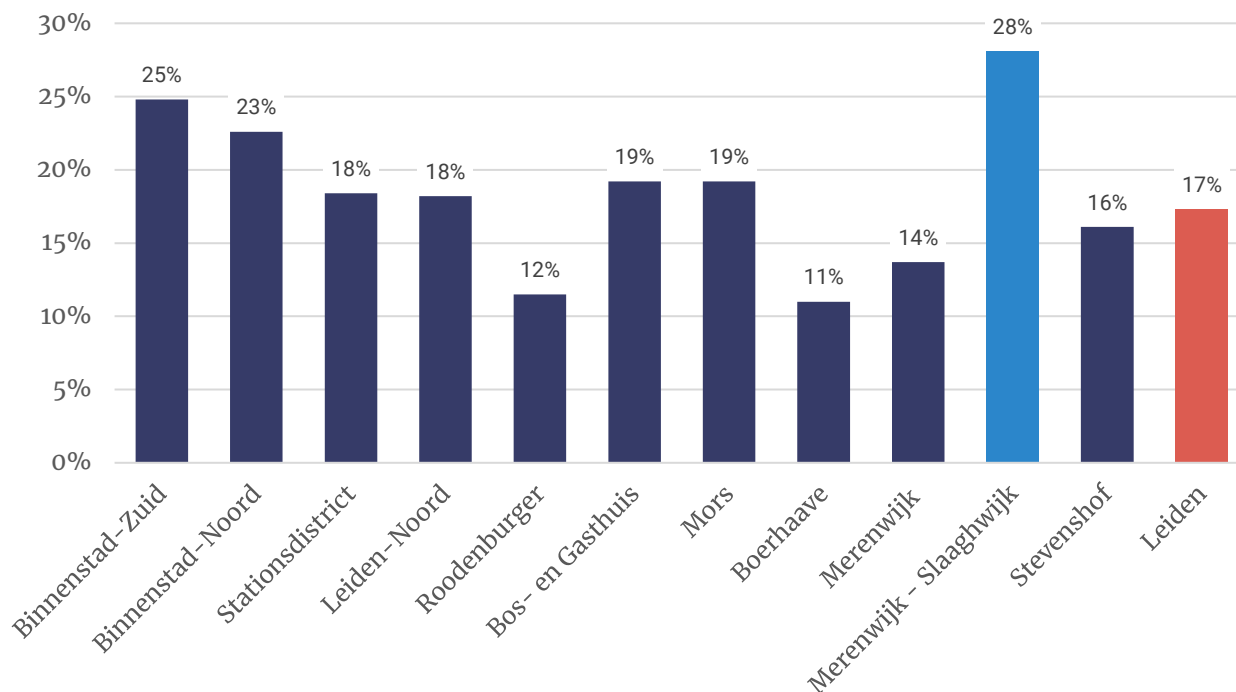
Op basis van de gebruikte indicatoren geldt dat 17 procent van de Leidenaren zelf veel sociale overlast ervaart. Dat is vergelijkbaar met andere grotere gemeenten, maar vaker dan in het district Leiden-Bollenstreek, de veiligheidsregio Hollands-Midden (beiden 11%) en in Nederland als geheel (12%).

8%

van de Leidenaren ervaart zelf veel overlast door buurtbewoners.

Figuur 3.9 – Totale sociale overlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

In de wijken Binnenstad-Zuid (25%) en Binnenstad-Noord (23%) ervaren inwoners, vaker dan gemiddeld in Leiden, zelf veel sociale overlast (Figuur 3.9).

In de wijken Boerhaave (11%) en Roodenburger (12%) ervaren inwoners minder sociale overlast dan gemiddeld in de gemeente.

Voor de wijk Merenwijk geldt dat de inwoners van de buurt *Merenwijk-Slaaghwijk* hier veel vaker dan gemiddeld in Leiden overlast van ervaren (28%).

Het hoge percentage inwoners dat zelf overlast ervaart in de buurt *Merenwijk-Slaaghwijk* uit zich in een groter deel van inwoners dat overlast ervaart door rondhangende jongeren (17%), buurtbewoners (18%) en door drugshandel (10%).

In de wijk Binnenstad-Zuid hebben inwoners relatief vaak overlast door buurtbewoners (13%) en dronken mensen op straat (11%). Voor Binnenstad-Noord geldt dat inwoners meer overlast ervaren van verwarde personen, drugsgebruik, dronken mensen en lastig worden gevallen door mensen op straat.

Tabel 3.2 - Vormen van sociale overlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

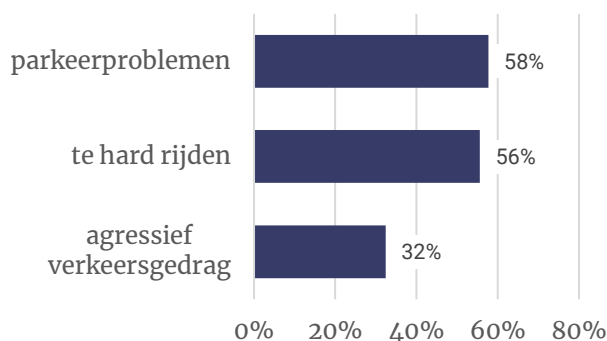
	Rond- hangende jongeren	Overlast door buurt- bewoners	Overlast door verwarde personen	Drugs- gebruik	Drugs- handel	Dronken mensen op straat	Lastigvallen van mensen op straat
Binnenstad-Zuid	6,5%	12,5%	4,2%	3,0%	1,2%	11,0%	1,1%
Binnenstad-Noord	7,2%	9,1%	5,2%	5,1%	4,3%	7,5%	3,4%
Stationsdistrict	5,8%	4,7%	8,5%	3,7%	2,1%	5,0%	5,6%
Leiden-Noord	11,5%	9,5%	0,5%	1,9%	4,7%	1,9%	0,9%
Roodenburger	4,6%	4,6%	1,6%	3,4%	4,9%	3,9%	1,1%
Bos- en Gasthuis	8,2%	7,4%	2,4%	1,9%	4,2%	4,0%	0,9%
Mors	7,5%	6,5%	5,6%	5,9%	6,8%	5,2%	3,6%
Boerhaave	2,3%	4,5%	2,5%	2,0%	0,0%	3,9%	1,0%
Merenwijk	8%	8,2%	1,1%	3,5%	4,4%	1,5%	1,5%
Merenwijk - Slaaghwijk	17,3%	18,0%	2,2%	5,4%	9,5%	3,6%	1,2%
Stevenshof	7,6%	8,1%	0,8%	2,1%	1,7%	1,0%	1,2%
Gemeente	7,3%	7,6%	2,7%	3,2%	4,0%	4,3%	1,7%

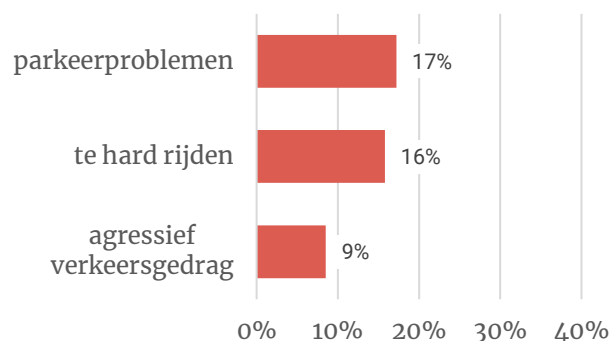
3.4 Verkeersoverlast

Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover 3 buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners.

Figuur 3.10 – Verkeersoverlast
(percentage komt wel eens voor in de buurt)

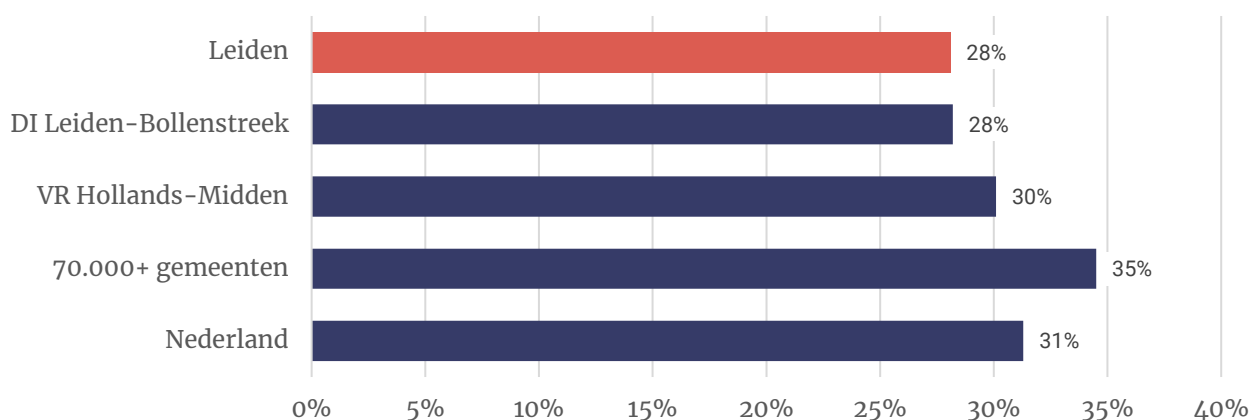

Figuur 3.11 – Verkeersoverlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)

Bij meer dan de helft van de Leidenaren komen parkeerproblemen (58%) en te hard rijden (56%) voor in de buurt (Figuur 3.10). Agressief verkeersgedrag komt bij een derde van de inwoners voor. Een kleiner deel heeft zelf overlast van parkeerproblemen (17%) of te hard rijden (16%). Bijna een op de tien ervaart zelf last van agressief verkeersgedrag.

Figuur 3.12 - Totale verkeersoverlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

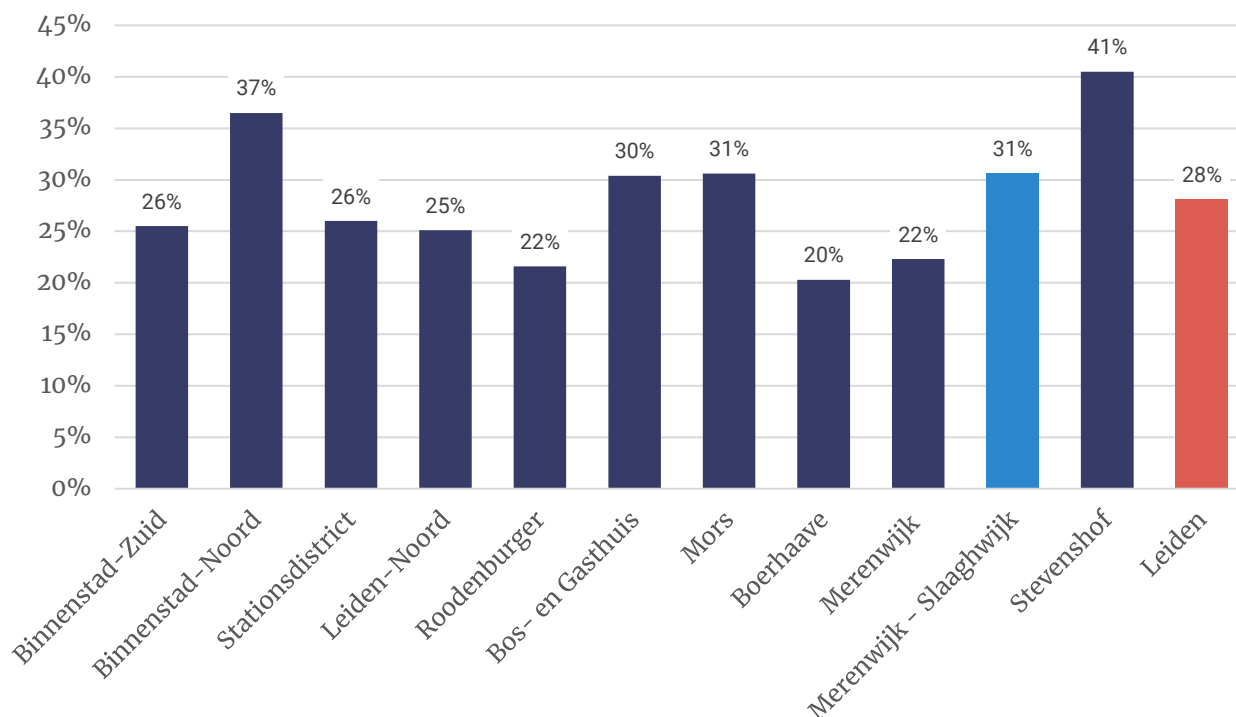
De totale verkeersoverlast in Leiden is vergelijkbaar met die in het district Leiden-Bollenstreek (28%). Inwoners van Leiden ervaren zelf minder verkeersoverlast dan gemiddeld in Nederland (31%) en ook minder dan de inwoners van grotere gemeenten (35%).

9%

van de Leidenaren ervaart zelf veel overlast door agressief verkeersgedrag.

Figuur 3.13 – Totale verkeersoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

In de wijken Stevenshof (41%) en Binnenstad-Noord (37%) ervaren inwoners vaker dan gemiddeld in de gemeente verkeersoverlast (Figuur 3.13). In de wijken Boerhaave (20%), Roodenburger en Merenwijk (22%) ervaren inwoners dat minder vaak dan gemiddeld. In de buurt *Slaaghwijk* ervaren inwoners een vergelijkbare mate van verkeersoverlast als gemiddeld in de gemeente (31%).

Inwoners van Binnenstad-Noord ervaren bovengemiddeld vaak zelf overlast van alle 3 de vormen van verkeersoverlast: te hard rijden (20%), parkeerproblemen (22%) en agressief verkeersgedrag (12%), in vergelijking tot de gemeente.

In de Stevenshof ervaart een op de drie inwoners zelf overlast van parkeerproblemen (34%), fors meer dan in de gehele gemeente (17%).

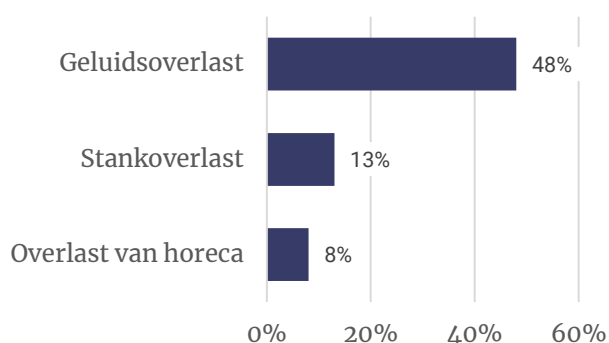
Tabel 3.3 – Vormen van verkeersoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Te hard rijden	Parkeerproblemen	Agressief verkeersgedrag
Binnenstad-Zuid	13,4%	16,3%	10,2%
Binnenstad-Noord	19,6%	22,0%	12,3%
Stationsdistrict	12,9%	15,3%	9,4%
Leiden-Noord	14,2%	15,8%	11,5%
Roodenburger	10,9%	11,8%	5,6%
Bos- en Gasthuis	21,6%	14,0%	8,3%
Mors	19,8%	18,5%	10,6%
Boerhaave	10,2%	10,3%	6,6%
Merenwijk	12,6%	15,9%	5,7%
Merenwijk - Slaaghwijk	20,8%	23,1%	8,8%
Stevenshof	17,1%	34,1%	6,2%
Gemeente	15,8%	17,2%	8,5%

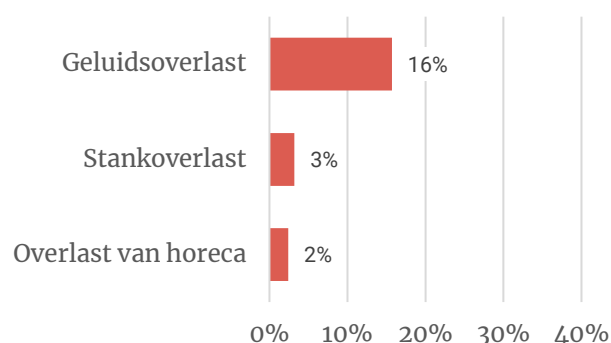
3.5 Milieuoverlast

De laatste vorm van overlast in de buurt die aan inwoners is voorgelegd betreft milieuoverlast. Deze vorm van overlast bestaat uit 3 buurtproblemen: overlast van horecagelegenheden, geluidsoverlast en stankoverlast (Figuur 3.14).

**Figuur 3.14 – Milieuoverlast
(percentage komt wel eens voor in de buurt)**

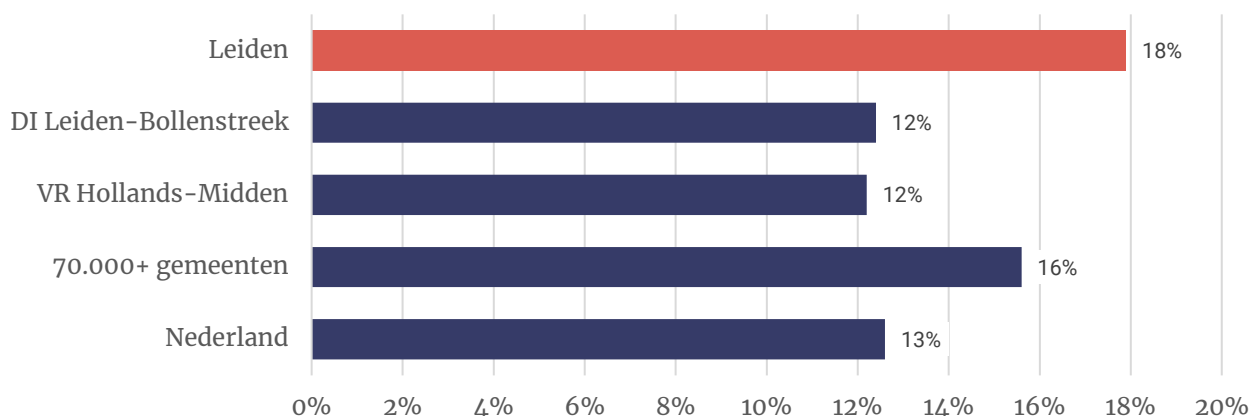

**Figuur 3.15 – Milieuoverlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)**

Geluidsoverlast is met afstand de meest voorkomende soort milieuoverlast, bijna de helft (48%) van de inwoners geeft aan dat dit wel eens voorkomt in de buurt (Figuur 3.14) en 16 procent ervaart er zelf veel overlast van (Figuur 3.15). Stankoverlast en overlast van horeca komen veel minder vaak voor en minder inwoners ervaren daar zelf last van.

Figuur 3.16 – Totale milieuoverlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

De totale ervaren milieuoverlast is in Leiden (18%) groter dan in het district Leiden-Bollenstreek en de veiligheidsregio Hollands-Midden (beide 12%). Ook in vergelijking met grotere gemeenten (16%) en heel Nederland (13%) ervaren Leidenaren meer milieuoverlast.

48%

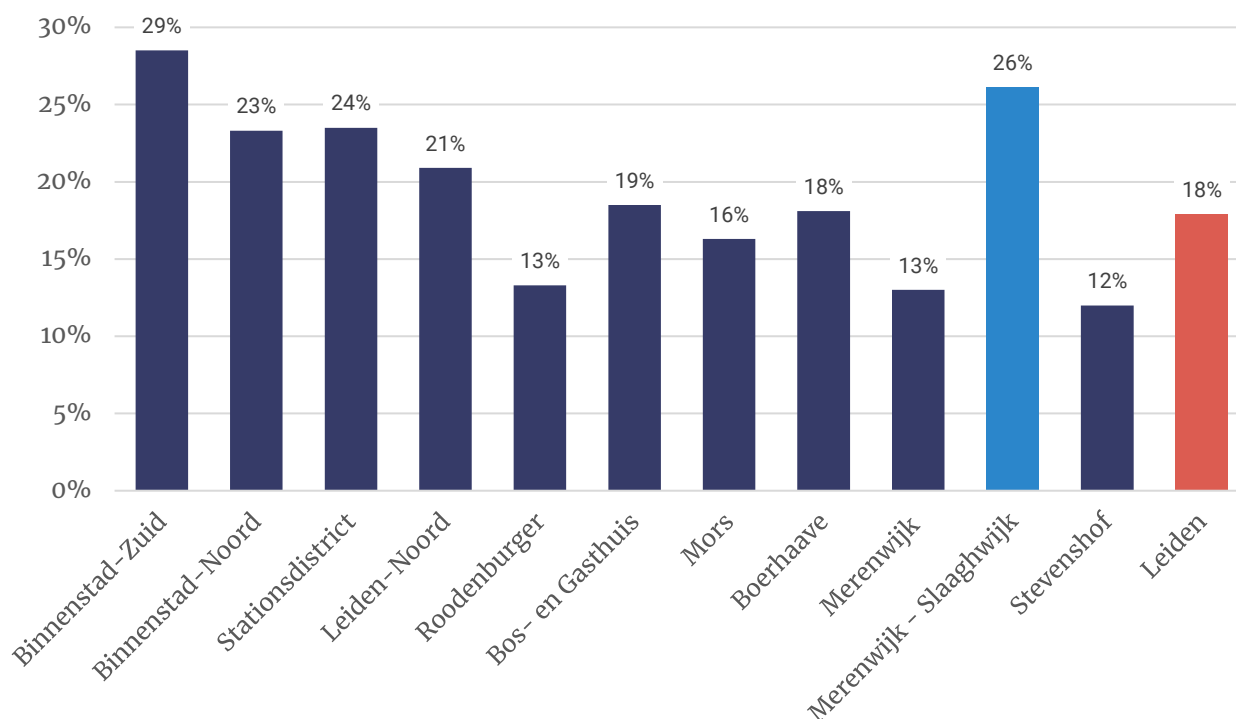
van de inwoners geeft aan dat er wel eens geluidsoverlast in de buurt is.

Van alle wijken in Leiden is de milieuoverlast het grootst in de wijk Binnenstad-Zuid (29% ervaart veel overlast) (Figuur 3.17).

Ook in de wijken Binnenstad-Noord (23%) en het Stationsdistrict (24%) ervaren meer inwoners dit soort overlast dan gemiddeld in de gemeente.

Inwoners van de wijken Stevenshof (12%), Roodenburger en Merenwijk (beide 13%) ervaren minder vaak zelf milieuoverlast. De inwoners van de buurt *Merenwijk-Slaaghwijk* ervaren daarentegen veel vaker (26%) zulk soort overlast.

Figuur 3.17 - Totale milieuoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

De drie wijken waar inwoners het vaakst milieuoverlast ervaren zijn Binnenstad -Zuid, Binnenstad-Noord en het Stationsdistrict. Inwoners van deze drie wijken ervaren veel vaker geluidsoverlast dan gemiddeld in Leiden. Dat geldt ook voor de buurt Merenwijk-Slaaghwijk, waar daarnaast ook opvallend vaak sprake is van stankoverlast (15% tegen 3% gemiddeld in Leiden).

Tabel 3.4 – Vormen van milieuoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Overlast van horeca	Geluidsoverlast	Stankoverlast
Binnenstad-Zuid	6,9%	26,2%	2,6%
Binnenstad-Noord	5,2%	20,7%	3,3%
Stationsdistrict	0,8%	22,1%	5,0%
Leiden-Noord	1,6%	15,3%	6,7%
Roodenburger	2,7%	11,4%	1,0%
Bos- en Gasthuis	2,1%	17,0%	1,4%
Mors	1,5%	15,3%	3,8%
Boerhaave	0,9%	16,7%	2,7%
Merenwijk	0,8%	11%	6,3%
Merenwijk - Slaaghwijk	0,0%	22,0%	14,5%
Stevenshof	0,3%	11,0%	1,8%
Gemeente	2,4%	15,7%	3,2%

3.6 Aanpak van buurtproblemen

Er is in de Veiligheidsmonitor ook aandacht voor de aanpak van buurtproblemen. De inwoners van Leiden is gevraagd welk buurtprobleem zij als eerste aangepakt zouden willen zien. Hieruit komt een top 3 van buurtproblemen.

1) Parkeerproblemen	2) Rommel op straat	3) Te hard rijden
18%	16%	13%

Tabel 3.5 - Belangrijkste buurtproblemen per wijk

	EERSTE	TWEEDE	DERDE
Binnenstad-Zuid	Te hard rijden (16,5%)	Geluidsoverlast (13,9%)	Parkeerproblemen (13,8%)
Binnenstad-Noord	Parkeerproblemen (18,6%)	Te hard rijden (15,1%)	Rommel op straat (14,9%)
Stationsdistrict	Parkeerproblemen (20,1%)	Geluidsoverlast (16,8%)	Rommel op straat (12,3%)
Leiden-Noord	Rommel op straat (17,3%)	Parkeerproblemen (13,4%)	Hondenpoep (12,8%)
Roodenburger	Parkeerproblemen (19,1%)	Rommel op straat (18,1%)	Te hard rijden (11,6%)
Bos- en Gasthuis	Rommel op straat (17,4%)	Te hard rijden (17,4%)	Parkeerproblemen (15,1%)
Mors	Parkeerproblemen (16,7%)	Rommel op straat (15,9%)	Hondenpoep (11,8%)
Boerhaave	Rommel op straat (17,8%)	Te hard rijden (15,5%)	Parkeerproblemen (15,2%)
Merenwijk	Parkeerproblemen (19,8%)	Hondenpoep (14,6%)	Rommel op straat (13,6%)
Merenwijk - Slaaghwijk	Rommel op straat (24,3%)	Parkeerproblemen (15,2%)	Hondenpoep (10,7%)
Stevenshof	Parkeerproblemen (32%)	Hondenpoep (19,4%)	Rommel op straat (11,3%)

4 Veiligheidsbeleving

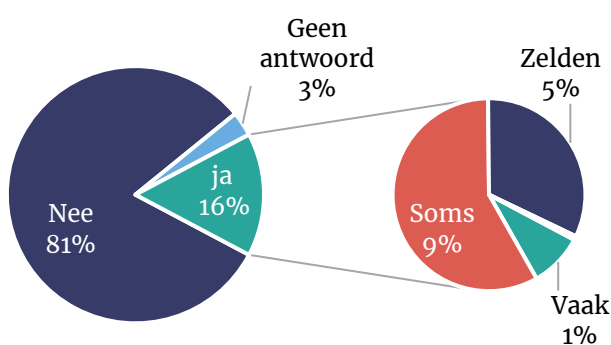
In dit hoofdstuk wordt de veiligheidsbeleving van inwoners van Leiden beschreven. Paragraaf 4.1 zoomt in op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt en paragraaf 4.2 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen. In paragraaf 4.3 komt de verwachte kans op slachtofferschap aan de orde. Afgesloten wordt door respectloos gedrag (par. 4.4), discriminatie (par. 4.5) en weerbaarheid (par. 4.6).

4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt

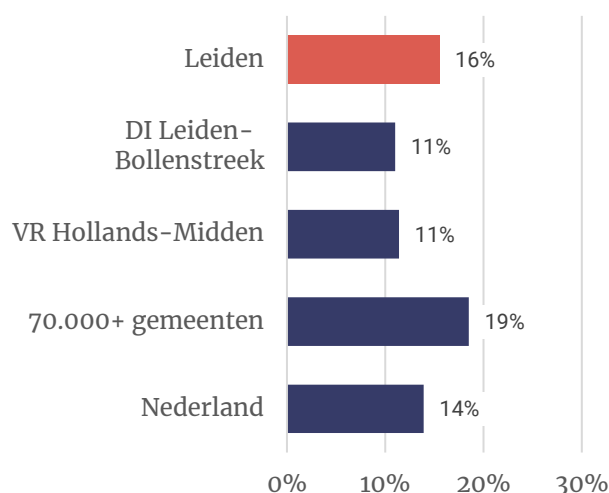
Gevoelens van onveiligheid

In Figuur 4.1 worden de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt weergegeven, alsmede de frequentie ervan. In Figuur 4.2 worden de onveiligheidsgevoelens getoond voor de gemeente in vergelijking met de referentiegebieden.

Figuur 4.1 - Onveiligheidsgevoel in de buurt

Figuur 4.2 - Onveiligheidsgevoel in de buurt (percentage 'wel eens' onveilig)

Van de Leidenaren voelt 16 procent zich wel eens onveilig in de eigen woonbuurt. Het merendeel voelt zich zelden of soms onveilig (15% van alle inwoners). Eén procent voelt zich vaak onveilig in de eigen buurt.

Het percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt, is in Leiden (16%) groter dan in het district Leiden-Bollenstreek en de veiligheidsregio Hollands-Midden (beide 11%), maar lager dan in de grote gemeenten (19%) en gelijk aan Nederland (14%).

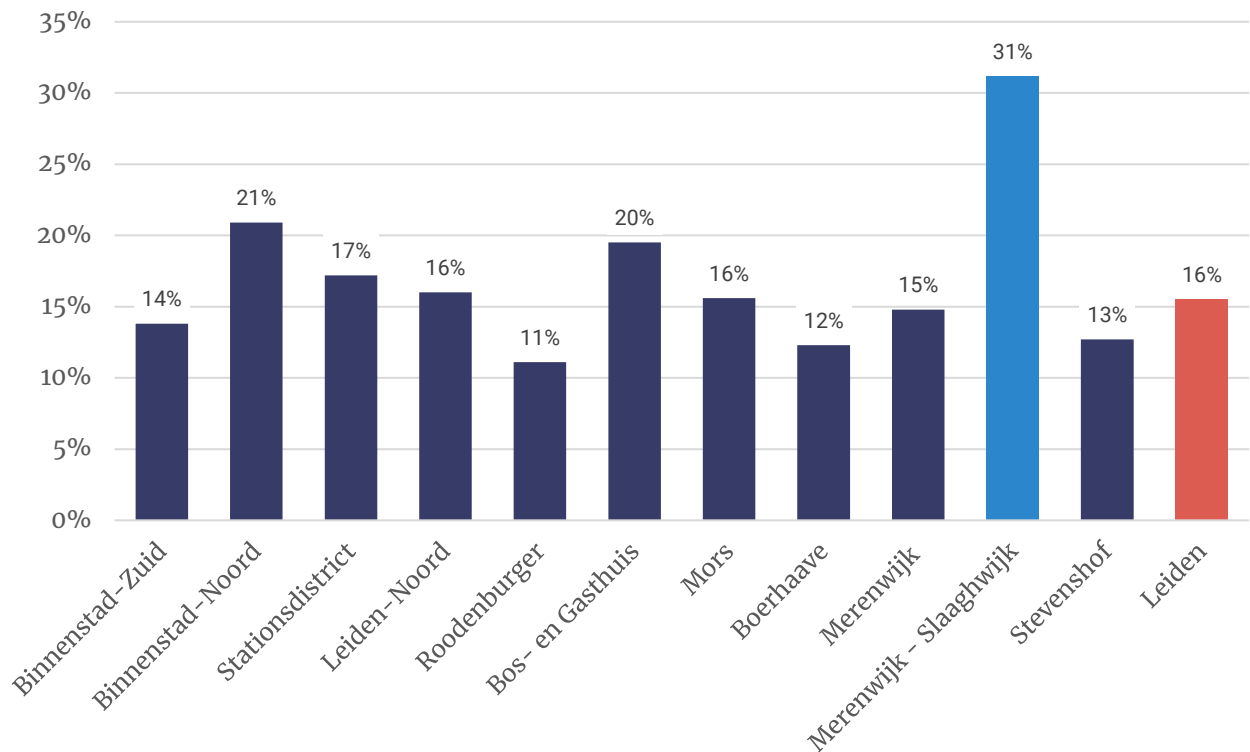
16%

van de inwoners voelt zich wel eens onveilig in de eigen woonbuurt, minder dan in de rest van de 70.000+ gemeenten.

In vergelijking met de gemeente Leiden ligt het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt het hoogst in Binnenstad-Noord (21%) en Bos-en Gasthuis (20%). In de wijk Merenwijk zijn er grote verschillen tussen Merenwijk en Merenwijk-Slaaghwijk. In Merenwijk-Slaaghwijk voelt een op de drie inwoners zich wel eens onveilig in de buurt.

Figuur 4.3 - Onveiligheidsgevoel in de buurt per wijk (percentage 'wel eens' onveilig)

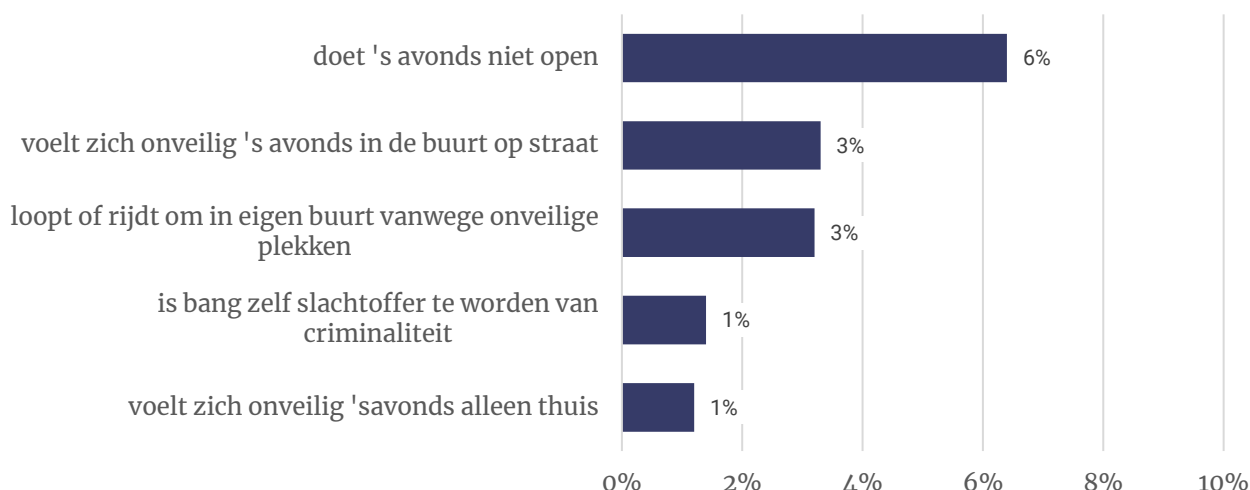
Vermijdingsgedrag

Inwoners die zich in een bepaalde situatie onveilig of onprettig voelen kunnen vermijdingsgedrag vertonen, ze passen hun gedrag aan uit gevoelens van onveiligheid. Figuur 4.4 geeft weer hoeveel procent van de inwoners van Leiden zegt dat een bepaalde vorm van vermijdingsgedrag bij hen persoonlijk vaak voorkomt.

Minder dan een op de tien Leidenaren (6%) doet 's avonds niet open, omdat zij dat niet veilig vinden. De andere vormen van vermijdingsgedrag worden door minder dan 5 procent van de inwoners vertoond.

Figuur 4.4 - Vermijdingsgedrag (percentage 'komt vaak voor')

Ten opzichte van het district Leiden–Bollenstreek vertonen Leidenaren gemiddeld meer vermijdingsgedrag. Ze doen vaker 's avonds niet open (6% tegenover 5%) of voelen zich 's avonds vaker onveilig in de buurt op straat (3% tegenover 2%). In vergelijking met andere gemeenten van meer dan 70.000 inwoners vertonen Leidenaren echter gemiddeld minder vermijdingsgedrag. Het gaat dan met name om het aandeel dat 's avonds de deur niet open doet (9%) en dat zich 's avonds in de buurt op straat onveilig voelt (5%).

Tabel 4.1 - Vermijdingsgedrag naar referentiegebied (percentage 'komt vaak voor')

	doet 's avonds niet open	voelt zich onveilig 's avonds in de buurt op straat	loopt of rijdt om in eigen buurt vanwege onveilige plekken	is bang zelf slachtoffer te worden van criminaliteit	voelt zich onveilig 's avonds alleen thuis
DI Leiden – Bollenstreek	5%	2%	2%	1%	1%
VR Hollands– Midden	6%	2%	2%	1%	1%
70.000+ gemeenten	9%	5%	4%	3%	2%
Nederland	8%	3%	3%	2%	2%
Leiden	6%	3%	3%	1%	1%

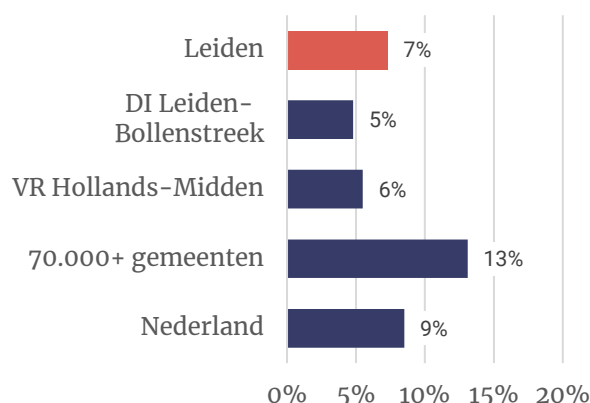
Criminaliteit in de buurt

Figuur 4.5 toont het percentage inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Figuur 4.6 laat zien in welke mate inwoners denken dat de criminaliteit in hun buurt de afgelopen 12 maanden is toegenomen of afgenomen.

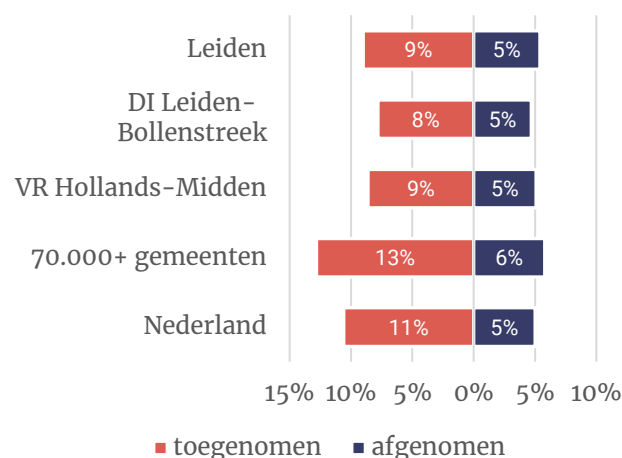
In Leiden heeft 7 procent het idee dat er veel criminaliteit in de buurt is. Een fractie meer dan in het district (5%), maar minder dan het aandeel in de grote gemeenten (13%). Volgens 5 procent van de Leidenaren is de criminaliteit de afgelopen 12 maanden afgenomen. Bijna het dubbele, 9 procent, zegt het tegenovergestelde. Volgens hen is de criminaliteit juist toegenomen. Dit aandeel is gelijk aan het district, de veiligheidsregio en Nederland, maar lager dan in de grote gemeenten (13%).

Figuur 4.5 – Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')

Figuur 4.6 - Ontwikkeling criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

Bewoners van de wijk Mors en de buurt *Slaaghwijk* hebben in sterkere mate het gevoel dat er criminaliteit in hun buurt voorkomt, in vergelijking tot de gemeente. Met name inwoners van de buurt *Slaaghwijk* ervaren dit gevoel (21%).

In de wijken Binnenstad-Zuid en Boerhaave zijn er juist relatief weinig inwoners die denken dat er veel criminaliteit in de buurt is (resp. 3,5% en 0,5%).

Ondanks dat relatief veel inwoners van de *Slaaghwijk* vinden dat er veel criminaliteit in de buurt is, zijn er ook relatief veel inwoners die vinden dat de criminaliteit is afgenomen, in vergelijking tot het gemeentelijk gemiddelde in Leiden (9% tegenover 5%).

In de wijken Binnenstad-Zuid (3%), Binnenstad-Noord (6%), Stationsdistrict (4%) zijn er relatief weinig inwoners die vinden dat de criminaliteit is toegenomen. In de wijken Roodenburger (12%) en Bos- en Gasthuis (12%) zijn er juist relatief veel inwoners die vinden dat de criminaliteit is toegenomen.

Tabel 4.2 - Criminaliteit in de buurt en ontwikkeling per wijk

	Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')	Ontwikkeling criminaliteit (percentage afgenomen)	Ontwikkeling criminaliteit (percentage toegenomen)
Binnenstad-Zuid	3,5%	6,3%	3,9%
Binnenstad-Noord	8,4%	5,1%	6,0%
Stationsdistrict	7,3%	4,9%	3,7%
Leiden-Noord	8,6%	7,7%	9,0%
Roodenburger	5,3%	4,5%	12,0%
Bos- en Gasthuis	9,3%	4,9%	12,2%
Mors	11,1%	3,3%	8,3%
Boerhaave	0,5%	5,7%	6,1%
Merenwijk	9,1%	6,8%	6,5%
Merenwijk - Slaaghwijk	21,1%	9,3%	12,1%
Stevenshof	5,7%	5,4%	11,9%
Gemeente	7,3%	5,4%	9,0%

Uitleg tabel

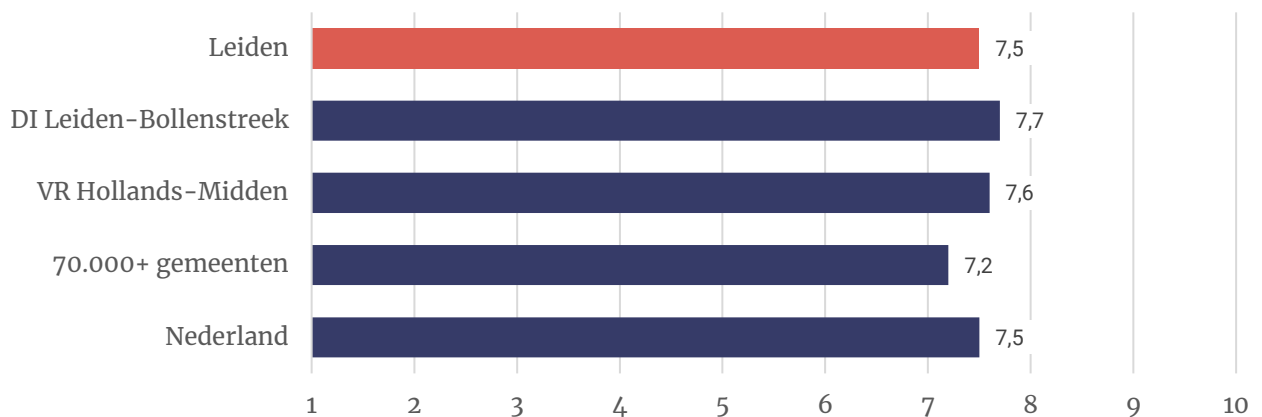
De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de criminaliteit en de ontwikkeling van criminaliteit in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

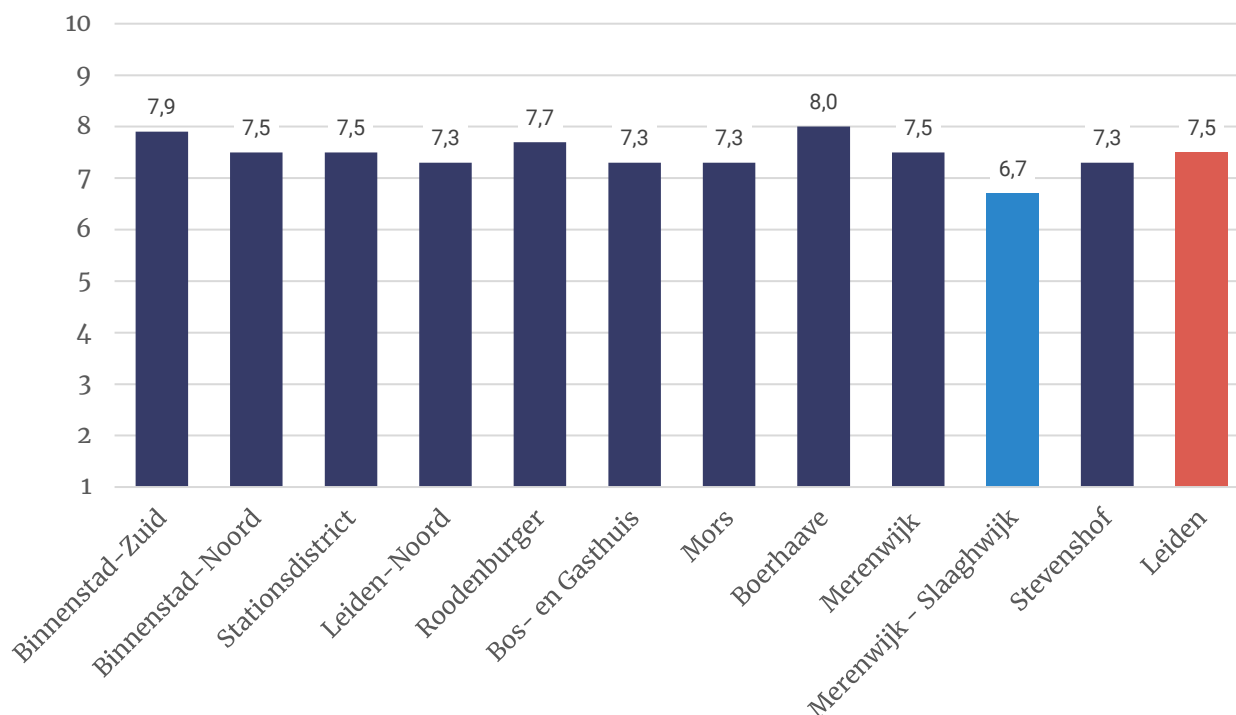
De inwoners is gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt (Figuur 4.7).

Figuur 4.7 - Oordeel veiligheid woonomgeving per gebied (rapportcijfer)

Leidenaren beoordelen de veiligheid van hun woongebied gemiddeld met een 7,5. Significant hoger dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten (7,2), maar significant lager dan gemiddeld in het district Leiden-Bollenstreek (7,7).

Figuur 4.8 - Oordeel veiligheid woonomgeving per wijk (rapportcijfer)

In de Binnenstad-Zuid (7,9), Roodenburger (7,7) en Boerhaave (8,0) ligt de beoordeling van de inwoners over de veiligheid van de buurt significant hoger dan gemiddeld in Leiden. Inwoners van de buurt *Merenwijk-Slaaghwijk* zijn het minst positief, zij beoordelen de veiligheid gemiddeld met een 6,7.

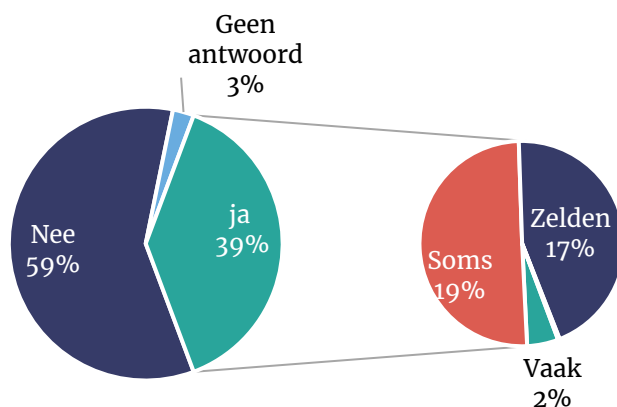
7,5

is het rapportcijfer dat Leidenaren toekennen aan de veiligheid van hun woonomgeving. Deze beoordeling is hoger dan gemiddeld in de grote gemeenten.

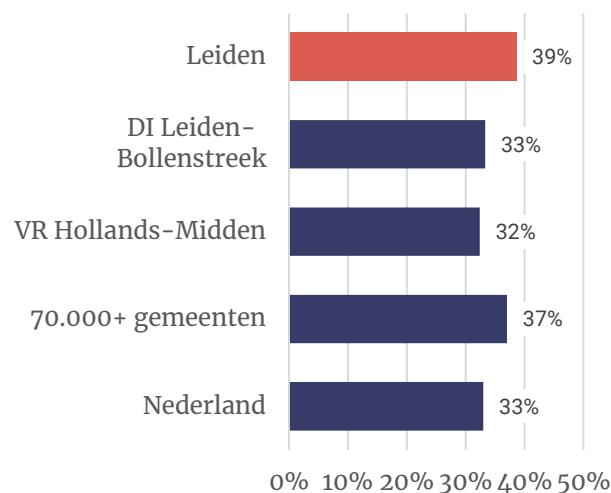
4.2 Veiligheidsbeleving algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de eigen buurt is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt in het algemeen. In Figuur 4.9 en Figuur 4.10 worden deze onveiligheidsgevoelens weergegeven.

Figuur 4.9 - Gevoel van onveiligheid in het algemeen

Figuur 4.10 - Onveiligheidsgevoel per gebied (percentage 'wel eens' onveilig)

Ongeveer vier op de tien inwoners van Leiden voelen zich in algemene zin wel eens onveilig. Dit aandeel is aanzienlijk hoger dan de onveiligheidsgevoelens in de buurt (paragraaf 4.1: 16%). Slechts een klein deel van alle Leidenaren, 2 procent, voelt zich in het algemeen vaak onveilig.

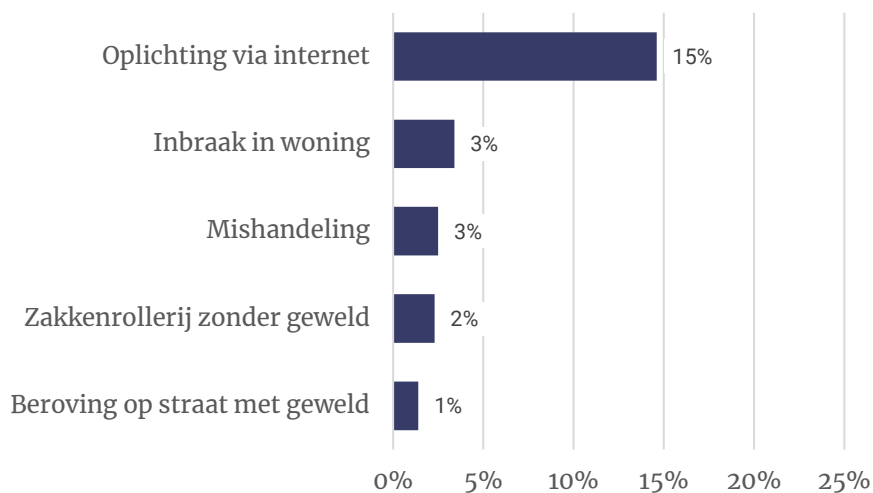
Ten opzichte van het district Leiden-Bollenstreek (33%), de veiligheidsregio Hollands-Midden (32%) en Nederland (33%) voelen beduidend meer inwoners van Leiden zich onveilig in het algemeen (39%). Dit aandeel is wel gelijk aan de grote gemeenten (37%).

In Binnenstad-Noord voelen de meeste inwoners zich in het algemeen wel eens onveilig (49%), in Mors ligt dit aandeel met 31 procent het laagst van heel Leiden.

4.3 Verwachte kans op slachtofferschap

In deze paragraaf gaan we in op de vraag hoe groot inwoners denken dat de kans is om in de komende 12 maanden slachtoffer te worden van een delict of voorval (Figuur 4.11).

Figuur 4.11 - Kans slachtofferschap ... is (heel) groot

Aan Leidenaren vroegen we hoe groot zij de kans achtten dat ze slachtoffer worden van (5 vormen van) criminaliteit. Inwoners denken relatief gezien de grootste kans te hebben om slachtoffer te worden van oplichting via internet (15%). Van de andere 5 vormen denkt minder dan 5 procent dat ze slachtoffer zullen worden.

Gemiddeld denkt 1 procent van de Leidenaren dat ze het komend jaar slachtoffer zullen worden van een beroving. In de wijk Leiden-Noord ligt dit significant hoger (3%). Daarnaast denken meer inwoners van de Stevenshof (19%) en de buurt Slaaghwijk (22%) dat zij slachtoffer zullen worden van oplichting via het internet dan gemiddeld in Leiden. In Boerhaave ligt dit aandeel juist beduidend lager dan het gemeentelijke gemiddelde (8%).

Tabel 4.3 - Verwachte kans op slachtofferschap ... is (heel) groot per wijk

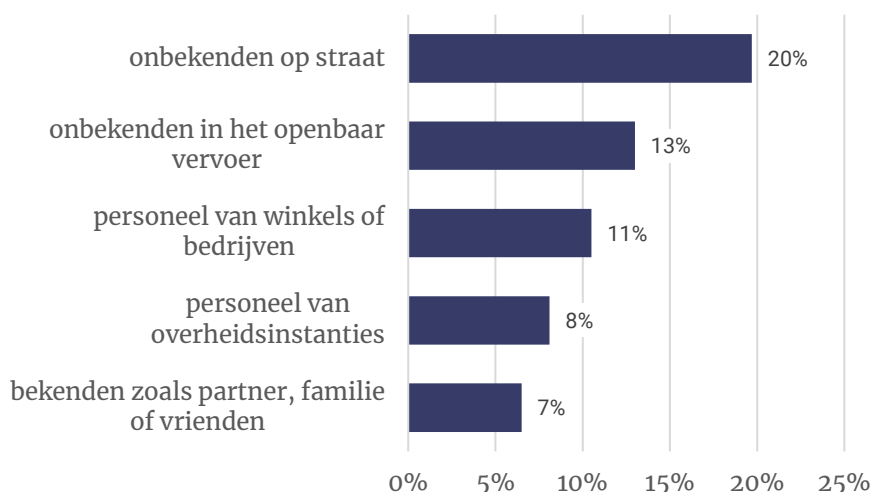
	Inbraak in woning	Mishandeling	Zakkenrollerij	Beroving	Oplichting via internet
Binnenstad-Zuid	1,6%	2,0%	0,4%	0,7%	15,2%
Binnenstad-Noord	4,2%	3,0%	2,8%	0,9%	11,6%
Stationsdistrict	3,7%	1,2%	2,0%	0,8%	17,8%
Leiden-Noord	2,8%	3,8%	2,4%	3,1%	14,0%
Roodenburger	3,0%	2,4%	2,3%	1,3%	15,2%
Bos- en Gasthuis	4,3%	0,9%	3,2%	1,8%	14,5%
Mors	3,8%	2,2%	2,5%	1,0%	13,1%
Boerhaave	3,2%	2,6%	2,0%	0,5%	8,2%
Merenwijk	3,4%	3,3%	0,8%	1,1%	17,6%
Merenwijk - Slaaghwijk	3,5%	3,7%	2,5%	1,8%	21,8%
Stevenshof	3,1%	3,2%	2,8%	1,0%	19,1%
Gemeente	3,4%	2,5%	2,3%	1,4%	14,6%

4.4 Respectloos gedrag

Met respectloos gedrag wordt gedrag bedoeld waarbij de grenzen van fatsoen worden overschreden. Figuur 4.12 geeft weer hoe vaak burgers in de gemeente Leiden persoonlijk door personen of instanties wel eens respectloos worden behandeld.

Figuur 4.12 - Percentage inwoners dat vaak/soms respectloos wordt behandeld door...

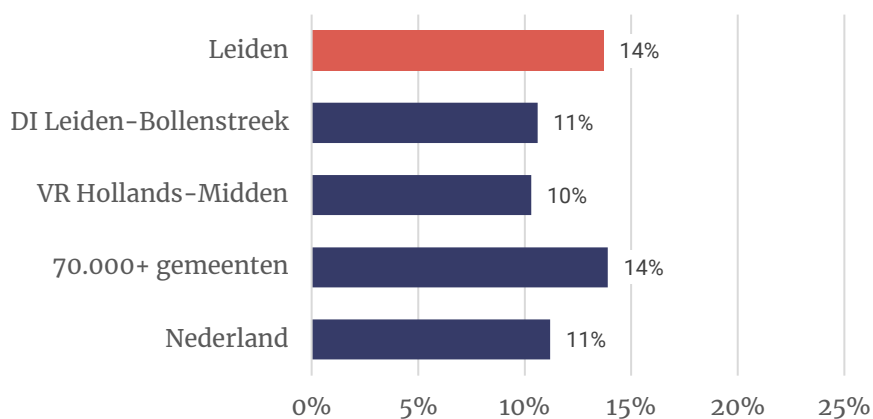
Een op de vijf Leidenaren zegt vaak tot soms respectloos te zijn behandeld door onbekenden op straat, een op de zeven door onbekenden in het openbaar vervoer en een op de tien door personeel van winkels of bedrijven.

Inwoners van Leiden geven significant vaker aan dan gemiddeld in het district Leiden-Bollenstreek dat ze op verschillende manieren respectloos worden behandeld. Een uitzondering hierop is respectloos worden behandeld door hun partner, familie of vrienden, hierin verschillen Leidenaren niet van het district. Ten opzichte van de 70.000+ gemeenten zeggen Leidenaren significant vaker respectloos te worden behandeld in het openbaar vervoer. Gemiddeld in de 70.000+ gemeenten bedraagt dit percentage 12 procent. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde zeggen Leidenaren meer respectloos te worden behandeld door onbekenden op straat (15% landelijk), onbekenden in het openbaar vervoer (9% landelijk).

4.5 Discriminatie

Burgers konden aangeven of zij zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd hebben gevoeld. Discriminatie kan op verschillende gronden plaatsvinden, zoals ras of huidskleur, godsdienst of leeftijd. Figuur 4.13 geeft weer hoe vaak de inwoners van Leiden zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd hebben gevoeld.

Figuur 4.13 - Percentage inwoners dat zich in afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelt per gebied

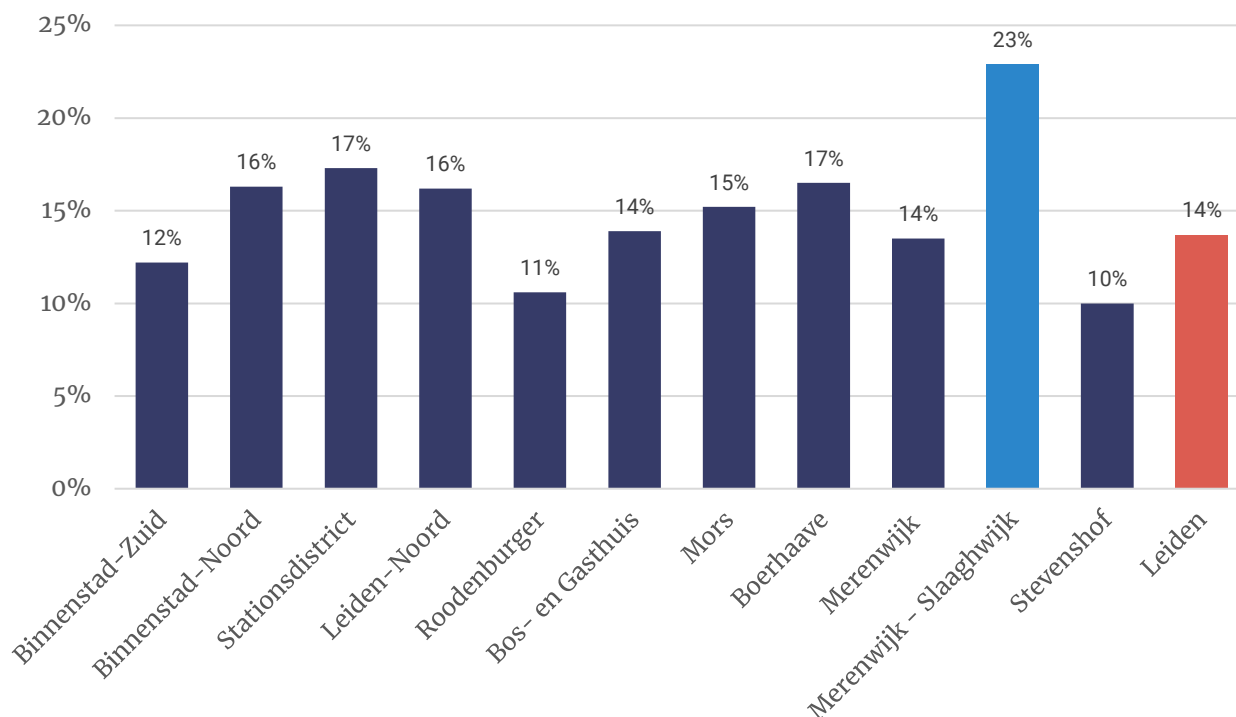
In vergelijking tot het district (11%), de veiligheidsregio (10%) en Nederland (11%) voelde een groter deel van de Leidenaren zich de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd (14%). Dit is wel gelijk aan het aandeel in de grote gemeenten (14%).

Inwoners die zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelden konden aangeven op welke grond deze discriminatie was en waardoor men zich gediscrimineerd heeft gevoeld. De drie meest genoemde gronden in Leiden zijn: ras, geslacht en nationaliteit. De meest genoemde redenen waarom men zich gediscrimineerd heeft gevoeld zijn ongelijke behandeling/benadering of voortrokken van bepaalde groepen, discriminerende opmerkingen of een negatief beeld/stigmatisering (bijv. in de media).

1) Ongelijke behandeling/benadering/voortrekken van bepaalde groepen	2) Discriminerende opmerkingen	3) Negatief beeld/stigmatisering
63%	50%	36%

In de buurt *Slaaghwijk* voelde bijna een kwart zich de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd, hoger dan gemiddeld in de gemeente.

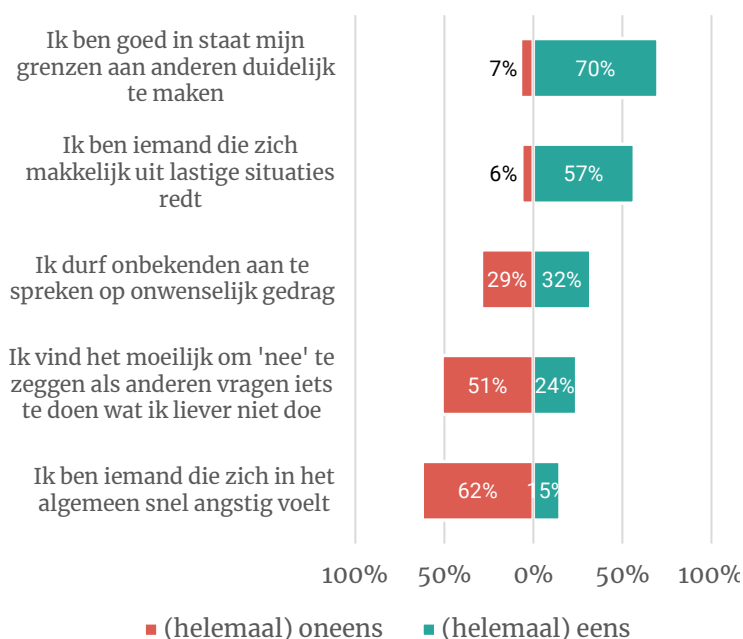
Figuur 4.14 - Percentage inwoners dat zich in afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelt per wijk

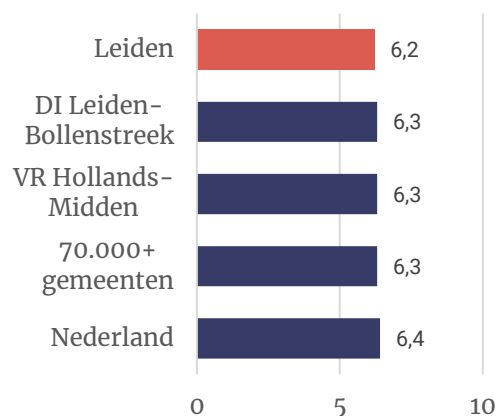
4.6 Weerbaarheid

Om iets te kunnen zeggen over de persoonlijke weerbaarheid van de inwoners van de gemeente Leiden, is op basis van 5 stellingen een schaalscore berekend. Figuur 4.15 geeft weer hoe inwoners het eens zijn met de verschillende stellingen, Figuur 4.16 laat de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid zien voor Leiden en de referentiegebieden.

Figuur 4.15 - Stellingen persoonlijke weerbaarheid

Figuur 4.16 - Persoonlijke weerbaarheid (schaalscore)

Zeven op de tien Leidenaren zeggen goed in staat te zijn om hun persoonlijke grenzen aan anderen duidelijk te maken. Bijna zes op de tien kunnen zich makkelijk uit lastige situaties redden. Net iets meer dan zes op de tien voelen zich in het algemeen niet snel angstig. Onbekenden aanspreken op onwenselijk gedrag zal een derde wel doen, een bijna even grote groep, 29 procent, heeft een tegenovergestelde mening.

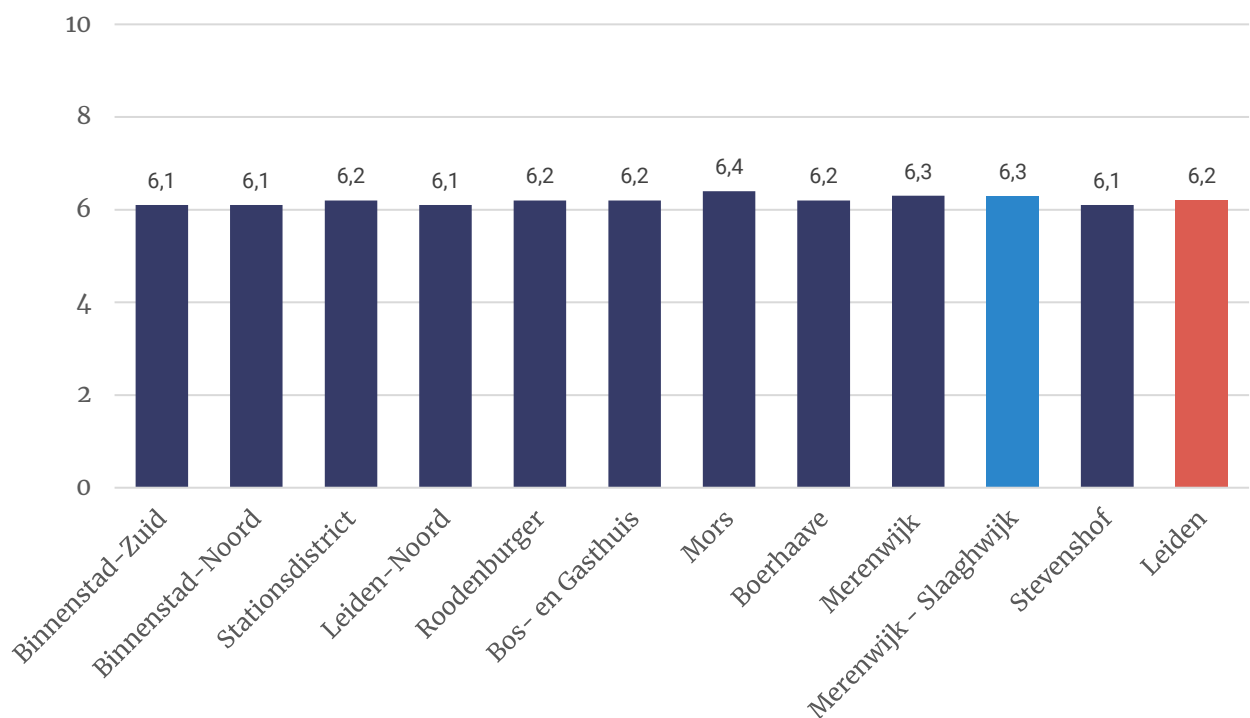
De gemiddelde schaalscore persoonlijke weerbaarheid van Leiden is een 6,2. Dit is lager dan de benchmarkgebieden (allen 6,3) en Nederland (6,4). Inwoners van Leiden zijn relatief gezien iets minder goed in staat om hun grenzen aan anderen duidelijk te maken (70%) dan inwoners van het district en de veiligheidsregio (beide 72%), de grote gemeenten en Nederland (beide 73%). Daarnaast vinden Leidenaren zichzelf sneller angstig (15%) dan gemiddeld in de benchmarkgebieden (12 à 13%).

70%

is goed in staat om hun grenzen aan te geven.

Figuur 4.17 - Persoonlijke weerbaarheid per wijk (schaalscore)

In de wijken en onderzochte buurten van Leiden verschilt de schaalscore persoonlijke weerbaarheid niet ten opzichte van het gemiddelde van Leiden.

Echter zijn er wel enkele verschillen te zien wanneer we verder inzoomen op de onderliggende stellingen. Zo zijn inwoners van Binnenstad-Zuid minder goed in staat om hun grenzen aan anderen duidelijk te maken (63%), voelen meer inwoners van Binnenstad-Noord zich in het algemeen angstig (19%), redden minder inwoners van Roodenburger en Stevenshof zich minder makkelijk uit lastige situaties (beide 50%) in vergelijking tot het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van de gemeente zijn er in de Merenwijk minder inwoners die het moeilijk vinden om 'nee' te zeggen tegen iets wat ze liever niet willen doen.

Tabel 4.4 - Stellingen persoonlijke weerbaarheid per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	Ik ben iemand die zich makkelijk uit lastige situaties redt	Ik ben goed in staat om mijn grenzen aan anderen duidelijk te maken	Ik vind het moeilijk om 'nee' te zeggen als anderen vragen iets te doen wat ik liever niet doe	Ik ben iemand die zich in het algemeen snel angstig voelt	Ik durf onbekenden aan te spreken op onwenselijk gedrag
Binnenstad-Zuid	60,2%	63,0%	28,0%	16,5%	32,5%
Binnenstad-Noord	59,5%	67,5%	27,1%	19,3%	33,9%
Stationsdistrict	57,3%	66,3%	25,0%	15,1%	35,1%
Leiden-Noord	61,5%	70,3%	27,6%	18,6%	32,0%
Roodenburger	49,8%	69,9%	23,4%	11,7%	30,6%
Bos- en Gasthuis	59,7%	71,3%	22,9%	15,7%	32,0%
Mors	55,2%	73,8%	22,3%	12,7%	37,4%
Boerhaave	61,7%	68,3%	23,1%	13,0%	29,4%
Merenwijk	56,3%	73,7%	19,1%	13,4%	32,4%
Merenwijk - Slaaghwijk	57,5%	70,2%	24,2%	16,4%	37,3%
Stevenshof	49,7%	70,9%	25,8%	12,0%	28,4%
Gemeente	56,6%	70,0%	24,3%	14,9%	32,2%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de fysieke voorziening in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

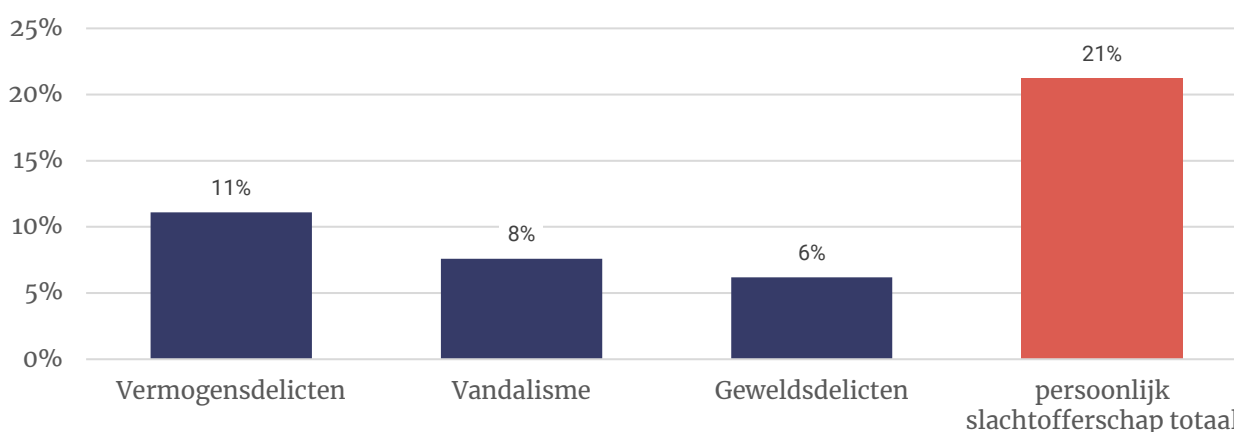
5 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen van traditionele criminaliteit. Dat is afgemeten aan het percentage inwoners van Leiden dat in de 12 maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten (paragraaf 5.2), vermogensdelicten (par. 5.3) en vandalisme (par. 5.4).

5.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Traditionele criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalismedelicten. Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen 12 maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van criminaliteit. Welke vormen van criminaliteit horen bij welke categorie wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Figuur 5.1 - Slachtofferschap delicten in de afgelopen 12 maanden

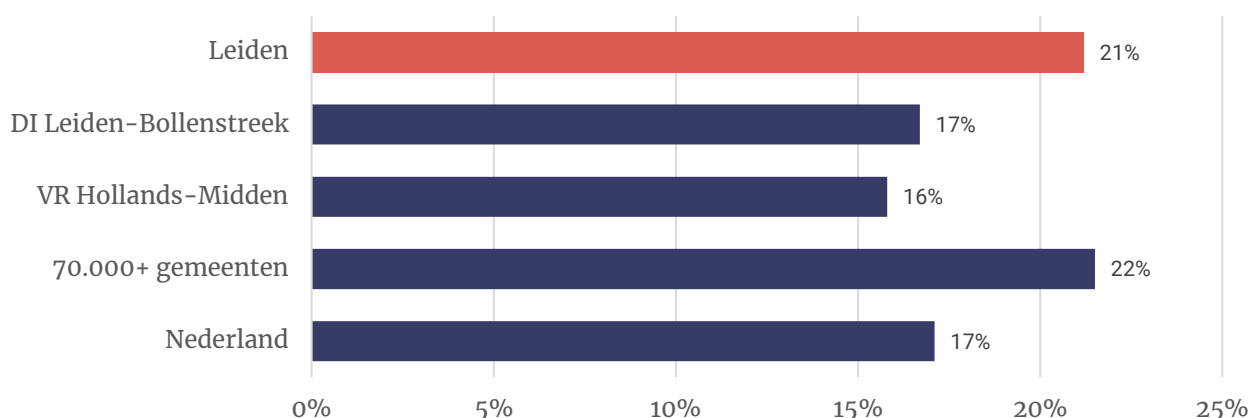
Een op de vijf Leidenaren is in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geworden van één of meerdere traditionele delicten (vermogensdelicten, vandalisme of geweldsdelicten). Een op de tien is slachtoffer geworden van vermogensdelicten, 8 procent van vandalisme en 6 procent van geweldsdelicten.

Geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalisme worden samengevat onder de noemer 'traditionele criminaliteit'. In Figuur 5.2 wordt het totale slachtofferschap van traditionele criminaliteit in Leiden vergeleken met de referentiegebieden.

Leidenaren zijn het afgelopen jaar vaker slachtoffer geworden van traditionele criminaliteit dan inwoners uit het district Leiden-Bollenstreek (17%), de veiligheidsregio (16%) en Nederland (17%). In vergelijking tot het district zijn inwoners vaker slachtoffer geworden van alle vormen van traditionele criminaliteit. Ten opzichte van de veiligheidsregio en landelijk zijn inwoners van Leiden het afgelopen half jaar meer slachtoffer geworden van vermogensdelicten en vandalisme. Het aandeel Leidenaren dat het afgelopen jaar slachtoffer was van traditionele criminaliteit is wel gelijk aan de andere grote gemeenten (22%).

Figuur 5.2 - Slachtofferschap traditionele criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

In de Binnenstad-Zuid (29%) en Binnenstad-Noord (31%) zijn er meer inwoners het afgelopen jaar slachtoffer geworden van traditionele criminaliteit dan gemiddeld in Leiden. In Binnenstad-Zuid zijn er specifiek meer inwoners slachtoffer geworden van vermogensdelicten. In Binnenstad-Noord is het relatief hoge percentage slachtoffers terug te herleiden tot slachtofferschap van geweldsdelicten en vermogensdelicten. Ook in de buurt *Merenwijk-Slaaghwijk* ligt het slachtofferschap hoger dan gemiddeld in Leiden (29%).

In de Stevenshof zijn juist minder inwoners slachtoffer geworden het afgelopen jaar (13%). Deze inwoners zijn, in vergelijking tot het gemeentelijk gemiddelde, minder slachtoffer geworden van vermogensdelicten en vandalisme.

Tabel 5.1 – slachtofferschap traditionele criminaliteit in de afgelopen 12 maanden naar wijk

	Geweldsdelicten	Vermogensdelicten	Vandalisme	Traditionele criminaliteit totaal
Binnenstad-Zuid	7,5%	15,7%	9,9%	28,9%
Binnenstad-Noord	10,5%	15,9%	13,1%	30,6%
Stationsdistrict	7,1%	14,5%	8,0%	22,1%
Leiden-Noord	6,5%	9,6%	8,6%	21,2%
Roodenburger	5,2%	11,3%	5,4%	18,1%
Bos- en Gasthuis	5,5%	10,2%	6,2%	20,0%
Mors	4,3%	10,2%	7,5%	19,6%
Boerhaave	8,1%	9,0%	6,2%	19,8%
Merenwijk	3,0%	10,6%	7,6%	20,2%
Merenwijk - Slaaghwijk	4,4%	15,0%	11,4%	28,8%
Stevenshof	6,3%	5,1%	4,3%	12,9%
Gemeente	6,2%	11,1%	7,6%	21,2%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de fysieke voorziening in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

Uit de Veiligheidsmonitor blijkt dat er in Leiden in totaal 39,4 delicten traditionele criminaliteit per 100 inwoners in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 29 procent gemeld bij de politie. Dit is lager dan in de referentiegebieden: variërend van 32 procent in het district en de veiligheidsregio tot 34 procent in de grote gemeenten en 35 procent in Nederland.

In de Veiligheidsmonitor wordt ook gevraagd of slachtoffers van een delict melding of aangifte hebben gedaan bij de politie en wat, in het geval dat ze dit niet hebben gedaan, hiervoor hun reden was. Hier kwam een top 3 van redenen om geen melding of aangifte te doen uit voor de gemeente Leiden.

1) Helpt toch niets	2) Niet belangrijk/was niet zo belangrijk	3) Geen zaak voor de politie
28%	26%	18%

Nieuw in de Veiligheidsmonitor is een vraag naar de gevolgen van delicten voor slachtoffers, ondervindt men emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van een delict. In Leiden is dit 23 procent.

Ongeveer 17 procent van de Leidenaren ervaart specifiek emotionele of psychische problemen als gevolg van het delict, significant lager ten opzichte van de grote gemeenten (22%). Lichamelijke verwondingen of letsels (2%) en financiële problemen (8%) komen in mindere mate voor en zijn gelijk aan de referentiegebieden. In tabel 5.1 staat per type delict hoe groot het deel van de slachtoffers is dat hiervan problemen heeft ondervonden. In de inhoudelijke paragrafen per type delict wordt hier verder op ingegaan.

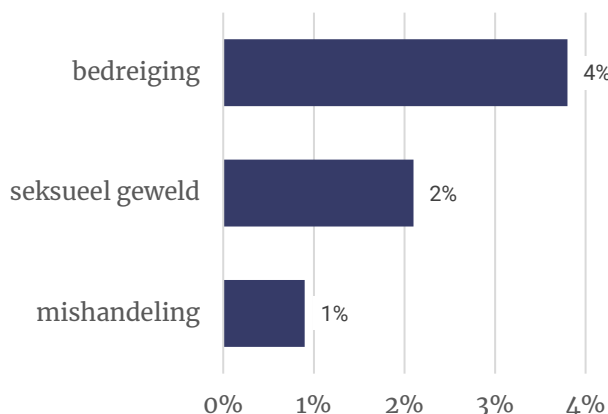
Tabel 5.2 – Problemen als gevolg van slachtofferschap delicten

		DI Leiden – Bollenstreek	VR Hollands- Midden	70.000+ gemeenten	Nederland	Leiden
Geweldsdelicten	Emotionele of psychische problemen	34%	28%	35%	34%	29%
	Lichamelijke verwondingen of letsel	7%	6%	7%	6%	8%
	Financiële problemen	2%	2%	3%	3%	2%
Vermogensdelicten	Emotionele of psychische problemen	14%	16%	19%	18%	13%
	Lichamelijke verwondingen of letsel	0%	0%	1%	1%	0%
	Financiële problemen	10%	9%	13%	11%	11%
Vandalismedelicten	Emotionele of psychische problemen	12%	11%	15%	15%	10%
	Lichamelijke verwondingen of letsel	1%	0%	1%	1%	0%
	Financiële problemen	8%	7%	9%	8%	7%
Traditionele criminaliteit totaal	Emotionele of psychische problemen	18%	17%	21%	21%	21%
	Lichamelijke verwondingen of letsel	2%	2%	3%	3%	2%
	Financiële problemen	8%	7%	10%	9%	8%

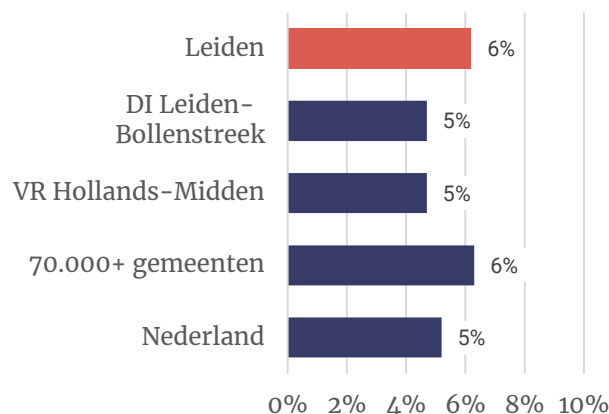
5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten

In Figuur 5.3 is weergegeven wat het percentage inwoners is dat één keer of vaker slachtoffer is geweest van mishandeling, bedreiging of seksueel geweld. In Figuur 5.4 is het totale percentage inwoners van Leiden zichtbaar dat in de 12 maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict.

Figuur 5.3 - Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen 12 maanden

Figuur 5.4 - Totaal slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen 12 maanden

Zes procent van de Leidenaren is in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geworden van één of meerdere geweldsdelicten, dit is significant hoger dan in het district Leiden-Bollenstreek en (5%).

Van de Leidenaren is 4 procent slachtoffer geworden van bedreigingen, 2 procent van seksueel geweld en 1 procent van mishandeling.

In totaal waren er in Leiden 11,2 geweldsdelicten per 100 inwoners in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 21 procent gemeld bij de politie. Dit meldingspercentage ligt lager dan in het district (29%), de veiligheidsregio (29%), gemeenten met meer dan 70.000 inwoners (31%) en Nederland (33%).

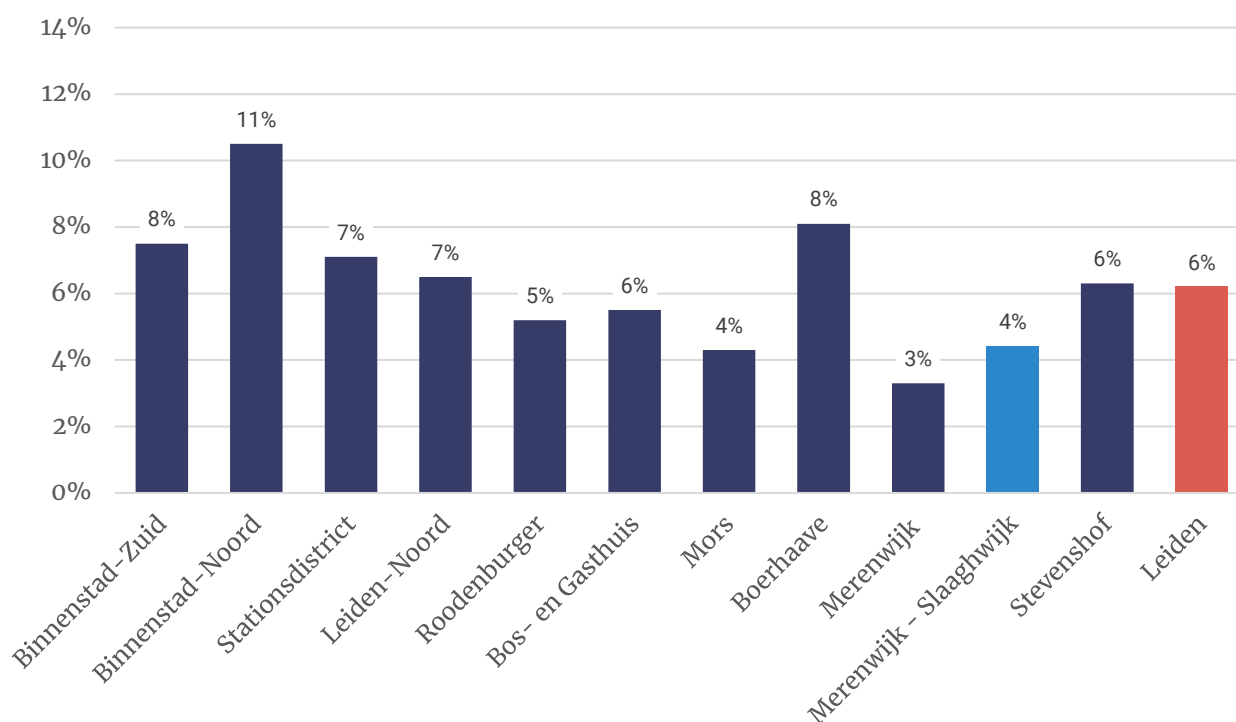
Drie op de tien slachtoffers van geweldsdelicten in Leiden ondervonden emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

6%

van de Leidenaren is slachtoffer geworden van geweldsdelicten, dit komt overeen met de 70.000+ gemeenten.

Figuur 5.5 - Totaal slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen 12 maanden per wijk

In de Merenwijk ligt het slachtofferschap van geweldsdelicten significant lager ten opzichte van de gemeente Leiden. In Binnenstad-Noord is juist een groter deel slachtoffer geworden van geweldsdelicten (11%), in vergelijking tot Leiden. Dit komt met name door het relatief hoge percentage slachtoffers van seksueel geweld (6%).

Tabel 5.1 – Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen 12 maanden

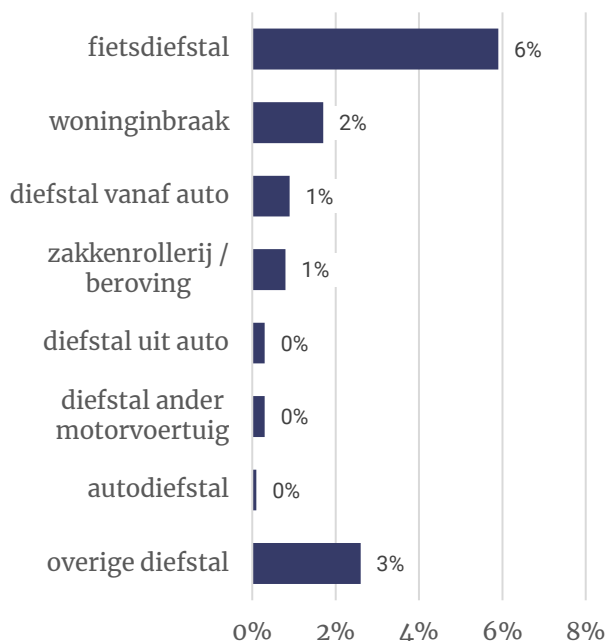
	Bedreiging	Mishandeling	Seksueel geweld
Binnenstad-Zuid	3,4%	0,9%	3,2%
Binnenstad-Noord	5,0%	1,5%	5,9%
Stationsdistrict	4,1%	0,6%	2,3%
Leiden-Noord	2,6%	0,6%	3,3%
Roodenburger	4,4%	0,7%	0,8%
Bos- en Gasthuis	3,2%	0,6%	1,8%
Mors	3,9%	0,0%	0,4%
Boerhaave	4,8%	1,6%	2,1%
Merenwijk	2%	1,2%	1,3%
Merenwijk - Slaaghwijk	2,5%	2,2%	1,9%
Stevenshof	5,5%	1,6%	0,3%
Gemeente	3,8%	0,9%	2,1%

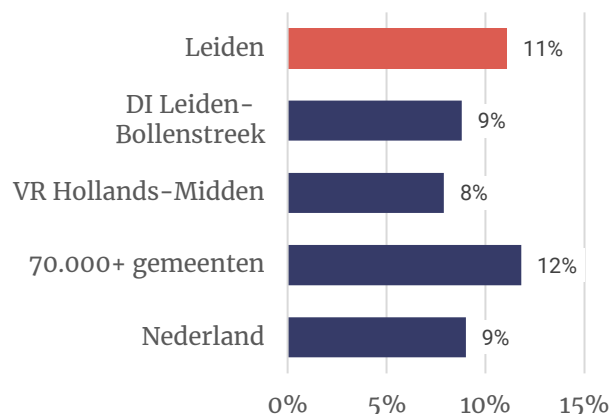
5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten

Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is weergegeven inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van poging tot woninginbraak, fietsendiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal (Figuur 5.6). Ook is het totale percentage inwoners van Leiden dat in de 12 maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een vermogensdelict berekend (Figuur 5.7).

Figuur 5.6 - Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen 12 maanden

Figuur 5.7 - Totaal slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen 12 maanden

Elf procent van de Leidenaren is slachtoffer geworden van één of meerdere vermogensdelicten. Dit ligt hoger dan in het district (9%), de veiligheidsregio (8%) en Nederland (9%). Inwoners van Leiden zijn vooral slachtoffer geworden van fietsendiefstal (6%). Bij de andere vormen van vermogensdelicten ligt het percentage slachtofferschap onder de 3 procent.

In totaal waren er in Leiden 16,1 vermogensdelicten per 100 inwoners in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 36 procent gemeld bij de politie, dit is wederom lager dan in de referentiegebieden. In het district maakte 40 procent van de slachtoffers een melding, in de veiligheidsregio 41 procent, in de 70.000+ gemeenten 43 procent en landelijk deed 45 procent een melding bij de politie.

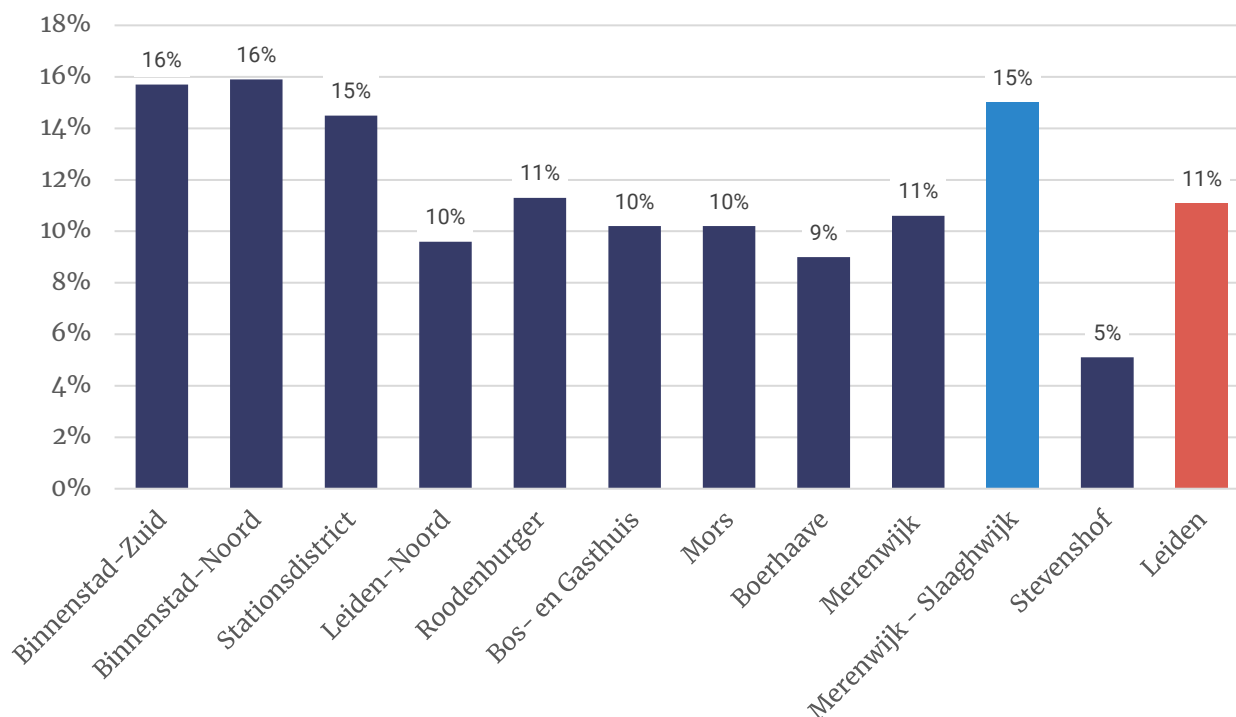
Onder slachtoffers van vermogensdelicten in Leiden ondervond 22 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

11%

in Leiden is slachtoffer geworden van vermogensdelicten, dit is gelijk aan andere grote gemeenten.

Figuur 5.8 - Totaal slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen 12 maanden per wijk

In de Binnenstad-Zuid en -Noord zijn er relatief veel inwoners slachtoffer geworden van vermogensdelicten (16%). In Binnenstad-Zuid komt dit met name doordat er significant meer slachtoffers zijn van overige diefstal. In Binnenstad-Noord zijn er vooral meer slachtoffers van fietsendiefstallen en diefstallen van andere motorvoertuigen. In Stevenshof zijn er beduidend *minder* inwoners slachtoffer geworden van vermogensdelicten. Met name het aandeel slachtoffers van fietsendiefstallen ligt hier lager.

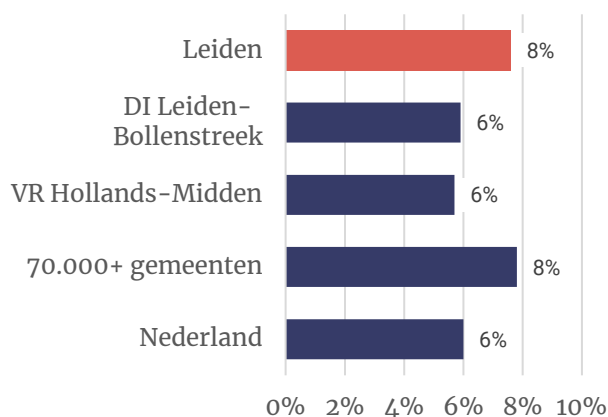
Tabel 5.2 – Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen 12 maanden

	Woning- inbraak	Fiets- diefstal	Zakken- rollerij/ beroving	Diefstal vanaf auto	Diefstal uit auto	Diefstal ander motor- voertuig	Auto- diefstal	Overige diefstal
Binnenstad-Zuid	2,5%	7,5%	1,7%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	5,5%
Binnenstad-Noord	1,0%	10,2%	1,2%	1,2%	0,6%	0,9%	0,0%	3,7%
Stationsdistrict	1,9%	9,8%	1,3%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%
Leiden-Noord	0,3%	4,2%	1,1%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	4,6%
Roodenburger	2,8%	5,0%	0,3%	1,0%	0,3%	0,0%	0,0%	2,7%
Bos-en Gasthuis	3,2%	6,2%	0,0%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	1,6%
Mors	0,3%	7,0%	0,7%	1,3%	0,5%	0,0%	0,0%	1,1%
Boerhaave	0,4%	4,3%	0,6%	0,4%	0,4%	0,0%	0,0%	2,9%
Merenwijk	1,7%	5,7%	0,6%	1,7%	0,2%	0,9%	0,0%	0,5%
Merenwijk- Slaaghwijk	0,0%	9,6%	2,0%	2,0%	0,6%	1,1%	0,0%	1,7%
Stevenshof	0,6%	1,4%	1,5%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%
Gemeente	1,7%	5,9%	0,8%	0,9%	0,3%	0,3%	0,1%	2,6%

5.4 Slachtofferschap vandalismedelicten

Voor het slachtofferschap van vandalisme is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernieling of beschadiging. Figuur 5.9 toont het totale percentage inwoners van Leiden dat in de 12 maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van vandalismedelicten.

Figuur 5.9 - Totaal slachtofferschap vandalismedelicten in de afgelopen 12 maanden

Acht procent van de Leidenaren was het afgelopen jaar slachtoffer van één of meerdere vandalisme. Dit is net iets hoger dan in het district, de veiligheidsregio en Nederland (allen 6%).

In totaal waren er in Leiden 12,1 gevallen van vandalisme per 100 inwoners in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 27 procent gemeld bij de politie. In tegenstelling tot de 2 voorgaande delictsvormen, maken inwoners van Leiden juist gemiddeld vaker een melding bij de politie in vergelijking tot anderen in het district en inwoners van de grote gemeenten (beide 23%).

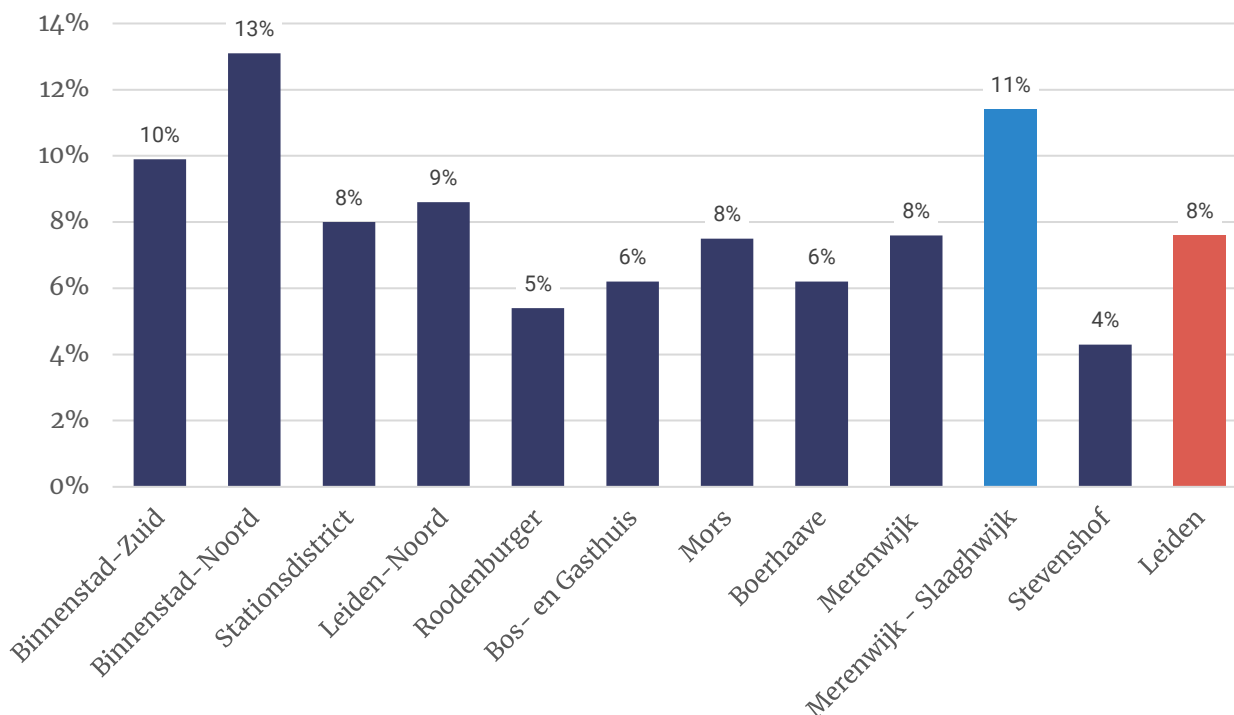
Van de slachtoffers van vandalisme in Leiden ondervond 17 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

8%

van de inwoners uit Leiden was slachtoffer van vandalisme, dit is gelijk aan de 70.000+ gemeenten.

Figuur 5.10 - Totaal slachtofferschap vandalisme in de afgelopen 12 maanden per wijk

Inwoners van Binnenstad-Noord zijn vaker slachtoffer geworden van vandalisme (13%). Voor inwoners van de Stevenshof geldt juist het tegenovergestelde, hier zijn relatief weinig inwoners slachtoffer geworden van vandalisme (4%).

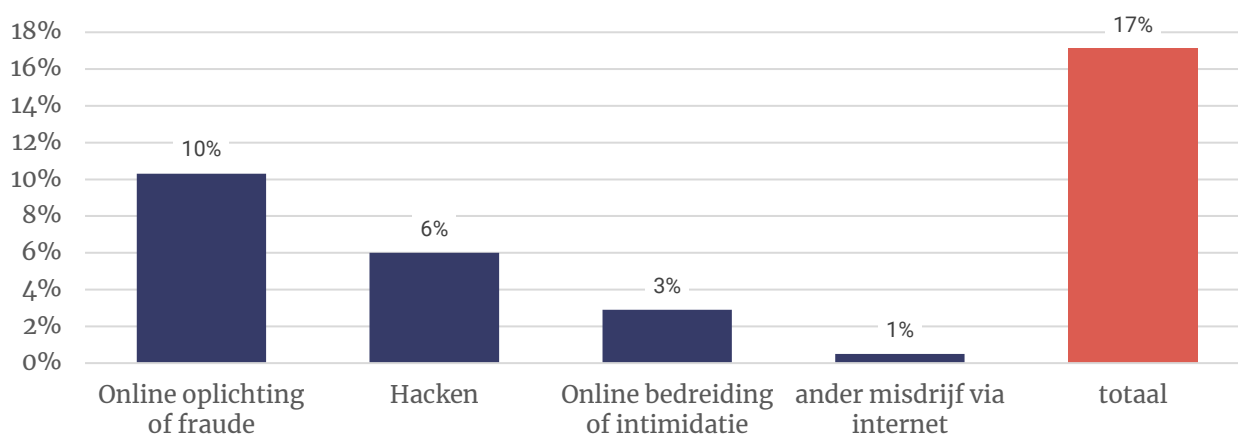
6 Slachtofferschap online criminaliteit

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van online criminaliteit (cybercrime). Dit is afgemeten aan het percentage inwoners van Leiden dat in de 12 maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict of incident via internet, e-mail of app. Dit betreft slachtoffers van 15 jaar en ouder. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van online oplichting of fraude (par. 6.2), hacken (par. 6.3) en online bedreiging of intimidatie (par. 6.4).

6.1 Slachtofferschap online criminaliteit

Online criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: online oplichting of fraude, hacken en online bedreiging of intimidatie. Daarnaast is ook de restcategorie andere misdrijven via internet opgenomen in het totaal van online criminaliteit. Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen 12 maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van criminaliteit. Welke vormen van online criminaliteit horen bij welke categorie wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

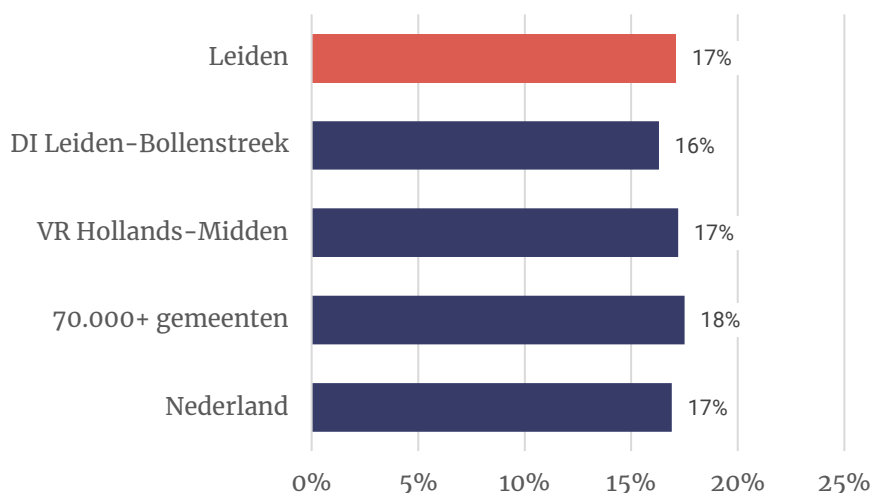
Figuur 6.1 - Slachtofferschap online criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

Bijna een op de vijf inwoners van Leiden (17%) werd in de 12 maanden voorafgaand aan de veiligheidsmonitor slachtoffer van online criminaliteit. Een op de tien werd slachtoffer van online oplichting of fraude, gevolgd door hacken (6%) en online bedreiging of intimidatie (3%). Eén procent kreeg te maken met andere misdrijven via het internet.

Onder slachtoffers van online criminaliteit in Leiden ondervond 25 procent emotionele, psychische of financiële problemen als gevolg van het delict.

Figuur 6.2 - Slachtofferschap online criminaliteit in de afgelopen 12 maanden per gebied

Het percentage inwoners dat slachtoffer werd van online criminaliteit is in Leiden gelijk aan de overige referentiegebieden.

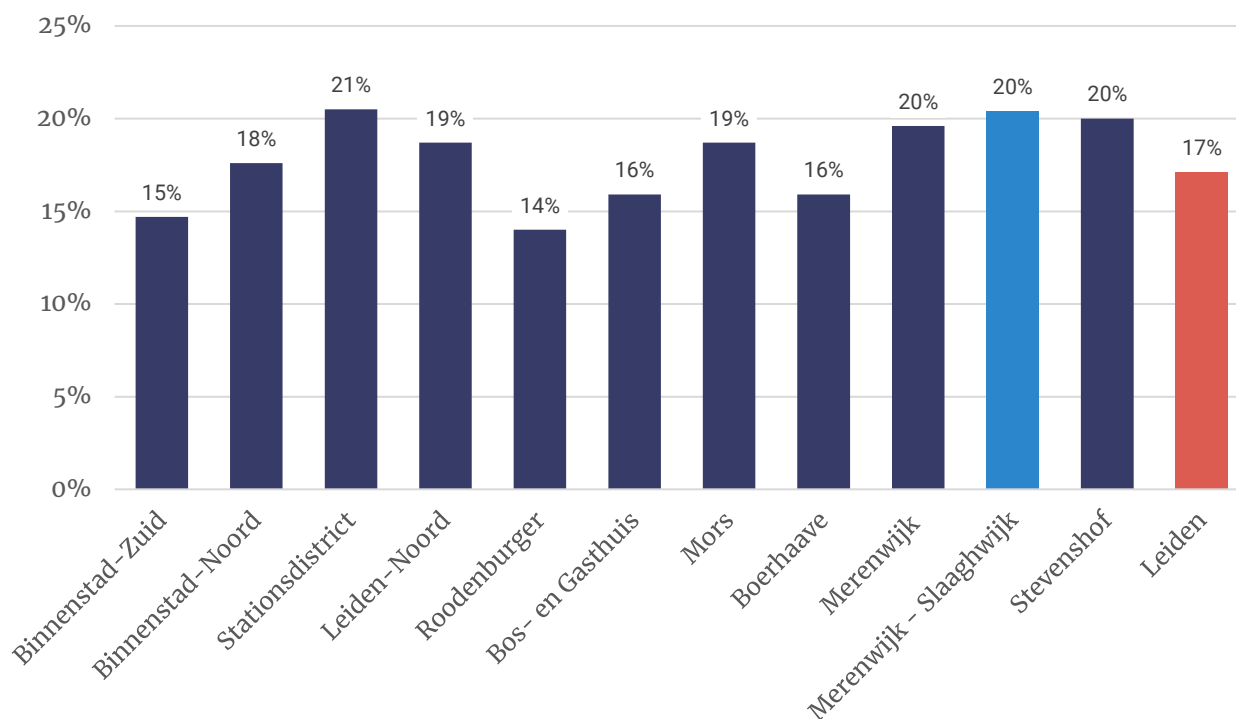

17%

van de Leidenaren is slachtoffer geworden van online criminaliteit, dit komt overeen met alle referentiegebieden.

De verschillende wijken in Leiden verschillen niet significant ten opzichte van de gemeente wat betreft slachtofferschap van online criminaliteit.

Figuur 6.3 - Slachtofferschap online criminaliteit in de afgelopen 12 maanden per wijk

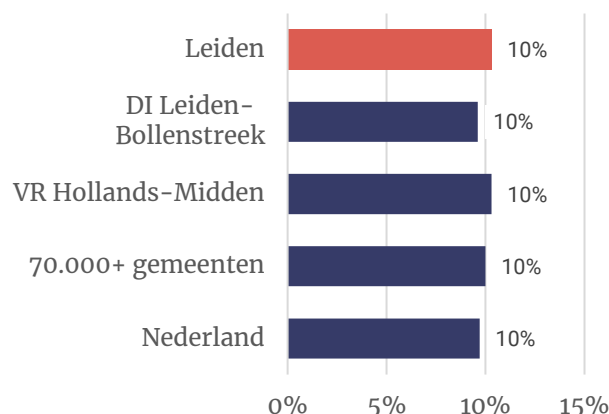
6.2 Slachtofferschap online oplichting of fraude

Voor het slachtofferschap van online oplichting of fraude is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van aankoopfraude, verkoopfraude, fraude betalingsverkeer, illegaal gebruik van persoonsgegevens of phishing. Dit is weergegeven in Figuur 6.4. In Figuur 6.5 is het totale percentage inwoners van Leiden zichtbaar dat in de 12 maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online oplichting of fraude.

Figuur 6.4 - Slachtofferschap online oplichting of fraude in de afgelopen 12 maanden

Figuur 6.5 - Totaal slachtofferschap online oplichting of fraude in de afgelopen 12 maanden per gebied

Tien procent van de inwoners van Leiden was slachtoffer van online oplichting of fraude. Aankoopfraude is met 7 procent de meest voorkomende vorm van online oplichting/fraude (7%). Slachtofferschap van de andere vormen komt in minder dan 2 procent van de gevallen voor.

Het percentage inwoners dat slachtoffer was van online oplichting of fraude is in Leiden gelijk aan de referentiegebieden.

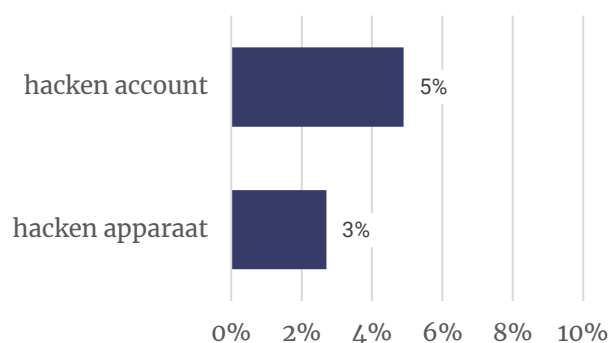
10%

van de inwoners van Leiden werd slachtoffer van oplichting of fraude. Dit komt overeen met de referentiegebieden.

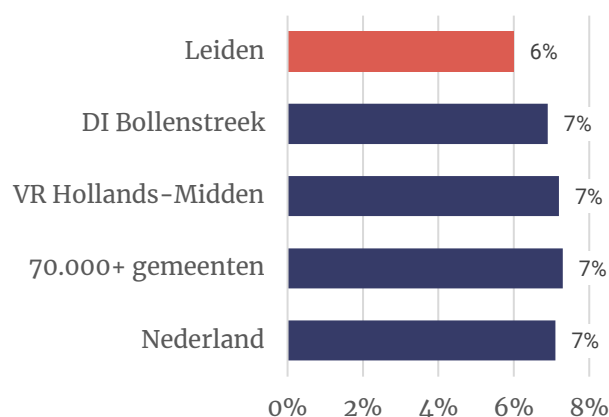
6.3 Hacken

Voor het slachtofferschap van hacken is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker te maken hebben gehad met hacking van een apparaat of een account. Dit is weergegeven in Figuur 6.6. In Figuur 6.7 is het totale percentage inwoners van Leiden zichtbaar dat in de 12 maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van hacking.

Figuur 6.6 - Slachtofferschap hacken in de afgelopen 12 maanden

Figuur 6.7 - Totaal slachtofferschap hacken in de afgelopen 12 maanden per gebied

Zes procent van de Leidenaren werd slachtoffer van hacken. Meer inwoners waren slachtoffer van het hacken van een account (5%) dan van een apparaat (3%).

Het aandeel van Leiden dat slachtoffer werd van hacken is significant lager dan het district en de andere gemeenten met 70.000 inwoners of meer. Hoewel het verschil kleiner is dan 3 procent, zal Leiden ook positief afwijken van de veiligheidsregio en landelijk.

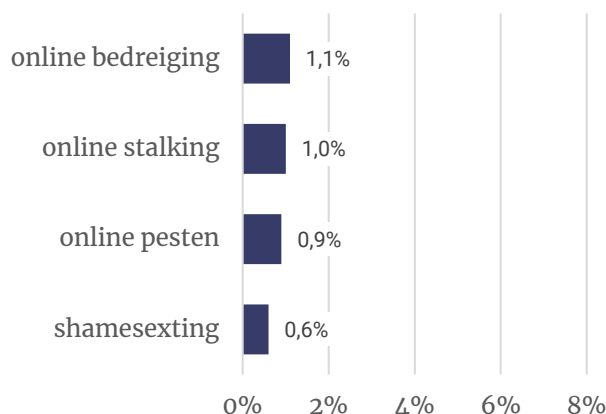
6%

van de inwoners van Leiden werd slachtoffer van hacken. Dit is minder dan in het district, de veiligheidsregio, grote gemeenten en Nederland.

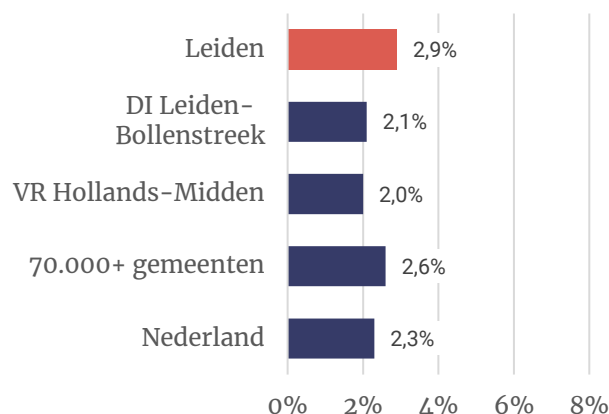
6.4 Online bedreiging of intimidatie

Voor het slachtofferschap van online bedreiging of intimidatie is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van online bedreiging, online pesten, online stalking of shamesexting. Dit is weergegeven in Figuur 6.8. In Figuur 6.9 is het totale percentage inwoners van Leiden zichtbaar dat in de 12 maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online bedreiging of intimidatie.

Figuur 6.8 - Slachtofferschap online bedreiging of intimidatie in de afgelopen 12 maanden

Figuur 6.9 - Totaal slachtofferschap online bedreiging of intimidatie in de afgelopen 12 maanden

Ongeveer 3 procent van de inwoners van Leiden van 16 jaar en ouder werd slachtoffer van online bedreiging of intimidatie. Slachtofferschap van online bedreigingen, stalking, pesten en shamesexting komen ongeveer even vaak voor.

In het district en de veiligheidsregio zijn er net iets minder inwoners slachtoffer geworden van online bedreigingen of intimidatie dan in Leiden.

3%

van de Leidenaren werd slachtoffer van online bedreiging of intimidatie. Hierin verschilt Leiden niet van de 70.000+ gemeenten.

7 Preventie

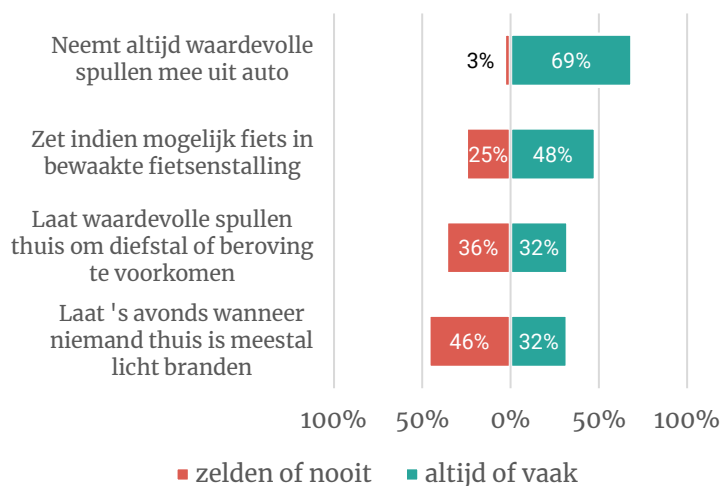
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatregelen die burgers treffen ter preventie van criminaliteit, voornamelijk in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Als het gaat om persoonlijke maatregelen is criminaliteitspreventie onder te verdelen in preventief gedrag (par. 7.1), preventieve maatregelen (par. 7.2) en online preventie (par. 7.3). Het hoofdstuk sluit af met paragraaf 7.4 over buurtpreventie.

7.1 Preventief gedrag

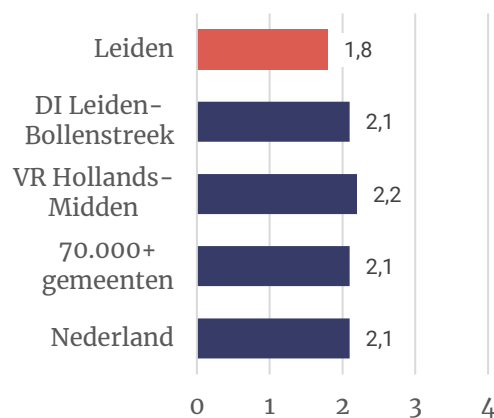
Aan de inwoners is een viertal voorzorgsmaatregelen voorgelegd die betrekking hebben op preventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke maatregelen zij hebben genomen (Figuur 7.1). Daarnaast is op basis van het gebruik van deze vier maatregelen een somscore voor preventief gedrag berekend (Figuur 7.2).

De somscore geeft een totaalbeeld van het gebruik van de 4 beschreven maatregelen. Daarmee verschilt de score van de eerder toegepaste schaa scores. Voor de somscore geldt: hoe hoger de somscore, des te hoger de mate van preventief gedrag. De minimale waarde van de somscore is 0. De maximale waarde is 4.

Figuur 7.1 - Preventief gedrag (percentage)

Figuur 7.2 - Preventief gedrag (somscore 0-4)

Van de maximaal 4 maatregelen nemen Leidenaren gemiddeld 1,8 maatregelen die betrekking hebben op preventief gedrag. Zeven op de tien nemen altijd of vaak waardevolle spullen mee uit de auto. De helft zet indien mogelijk de fiets in een bewaakte fietsenstalling. Ongeveer een derde laat altijd of vaak waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen, terwijl een net iets grotere groep dit zelden of nooit doet. Het aandeel dat zelden of nooit 's avonds licht laat branden (46%) is groter dan het aandeel dat dit altijd of vaak doet (32%).

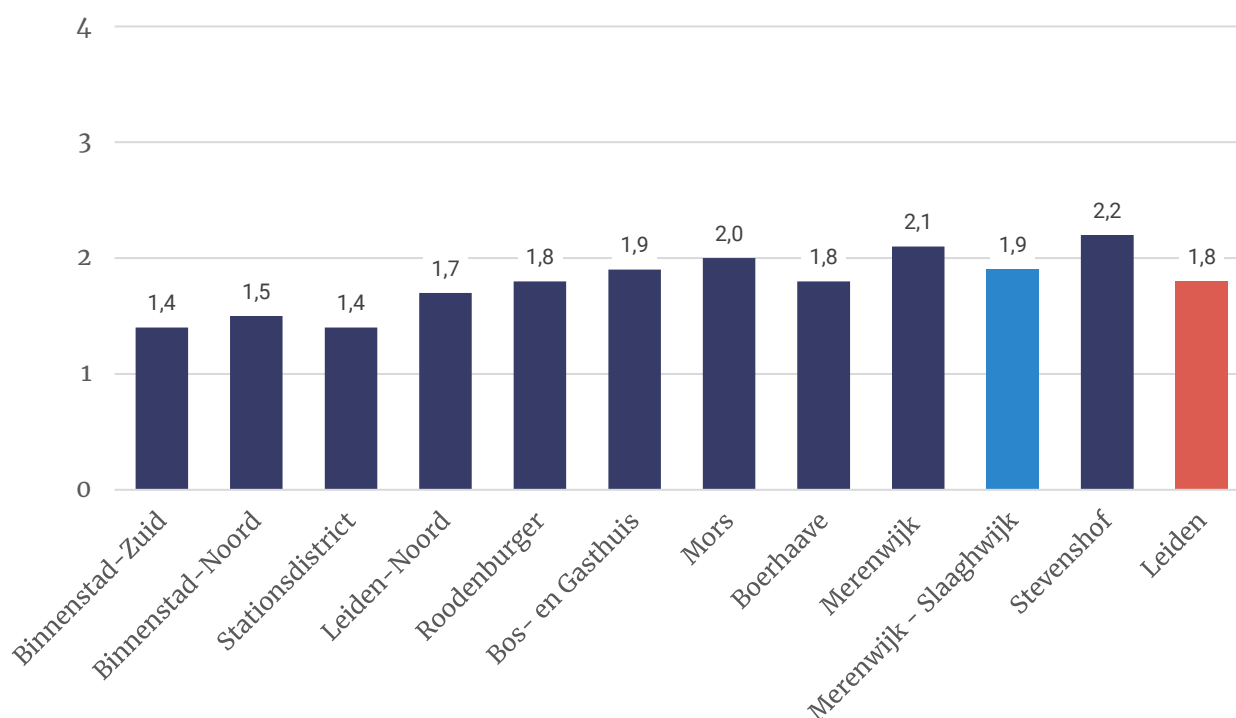
De somscore van Leiden op preventief gedrag is lager dan die van de referentiegebieden. Alle genoemde maatregelen nemen Leidenaren minder vaak dan gemiddeld in het district of in de grote gemeenten. Zo neemt 73 procent van de inwoners uit de grote gemeenten zijn of haar waardevolle spullen altijd of vaak mee uit de auto, terwijl 69 procent van de Leidenaren dit doet.

1,8

maatregelen worden er door de Leidenaren gemiddeld genomen (van de maximaal 4). Dit ligt lager dan in de referentiegebieden. Alle maatregelen worden minder vaak door Leidenaren genomen ten opzichte van de benchmarkgebieden.

Figuur 7.3 - Preventief gedrag per wijk (somscore 0-4)

In Binnenstad-Zuid en Stationsdistrict nemen inwoners gemiddeld de minste preventieve maatregelen (1,4), in vergelijking tot de gemeente. Ook in Binnenstad-Noord nemen inwoners significant minder maatregelen (1,5). In binnenstad (Noord en Zuid) worden alle preventieve maatregelen minder genomen. In het Stationsdistrict nemen significant minder Leidenaren waardevolle spullen mee uit de auto, laten ze 's avonds minder vaak het licht branden als er niemand thuis is en laten ze minder vaak waardevolle spullen thuis om beroving of diefstal te voorkomen.

Inwoners uit Stevenshof en Merenwijk nemen de meeste preventieve maatregelen. In Stevenshof nemen significant meer inwoners hun waardevolle spullen mee uit de auto en laten meer mensen 's avonds het licht branden als er niemand thuis is.

Tabel 7.1 - Sociaal preventieve maatregelen per wijk (percentage altijd/vaak)

	Neem waardevolle spullen mee uit auto	Laat 's avonds wanneer niemand thuis is licht branden	Zet indien mogelijk fiets in bewaakte fietsenstalling	Laat waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen
Binnenstad-Zuid	59,1%	18,7%	38,6%	22,4%
Binnenstad-Noord	59,5%	20,6%	40,7%	25,4%
Stationsdistrict	56,5%	15,7%	43,3%	20,6%
Leiden-Noord	60,5%	27,5%	49,5%	30,9%
Roodenburger	76,5%	34,4%	40,5%	28,8%
Bos-en Gasthuis	68,2%	31,0%	51,8%	38,3%
Mors	73,7%	37,4%	51,9%	37,0%
Boerhaave	67,2%	24,8%	54,7%	31,9%
Merenwijk	72,2%	43,8%	58,5%	40,3%
Merenwijk - Slaaghwijk	63,8%	31,6%	58,2%	38,0%
Stevenshof	80,8%	51,6%	53,9%	37,4%
Gemeente	68,7%	32,1%	48,1%	32,4%

Uitleg tabel

Deze tabel laat zien hoe vaak bewoners uit de verschillende wijken aangeven dat zij bepaalde maatregelen hebben genomen ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

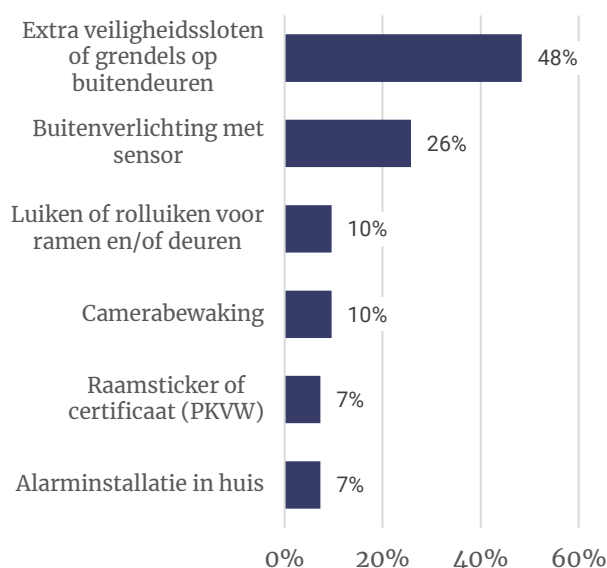
7.2 Preventieve maatregelen in en om de woning

Vervolgens is aan de inwoners een lijst met 6 voorzieningen voorgelegd die betrekking hebben op het nemen van preventieve maatregelen. Hierbij gaat het vooral om de aanwezigheid van voorzieningen om woning en bezittingen te beschermen (Figuur 7.4). Op basis van deze 6 voorzieningen is een somscore voor het aantal beveiligingsmaatregelen in en rondom de woning berekend (Figuur 7.5).

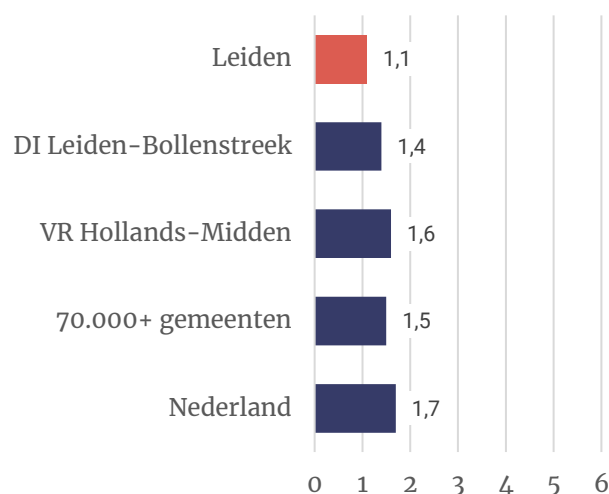
De somscore 'preventieve maatregelen' geeft het gemiddelde aantal aanwezige beveiligingsmaatregelen in en rondom woningen per huishouden in de vergelijkingsgebieden weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 6.

Figuur 7.4 - Preventieve maatregelen thuis (percentage aanwezig)

Figuur 7.5 - Preventieve maatregelen thuis (somscore 0-6)

Gemiddeld nemen Leidenaren 1,1 maatregel van de maximaal 6 maatregelen om hun huis te beschermen. Dit is lager dan in het district Leiden-Bollenstreek (1,4), veiligheidsregio Hollands-Midden (1,6), de grote gemeenten (1,5) en Nederland (1,7). Alle vormen van preventieve maatregelen nemen Leidenaren minder dan de referentiegebieden.

Het aandeel inwoners dat de verschillende preventieve maatregelen neemt, ligt in Leiden op alle maatregelen lager dan in de referentiegebieden. Zo heeft de helft van de Leidenaren extra veiligheidssloten, lager dan in de benchmarkgebieden (variërend van 60% in de grote gemeenten tot 64% in de veiligheidsregio). Daarnaast heeft een kwart buitenverlichting met sensor, lager dan in de benchmarkgebieden (variërend van 39% in de grote gemeenten tot 48% in Nederland).

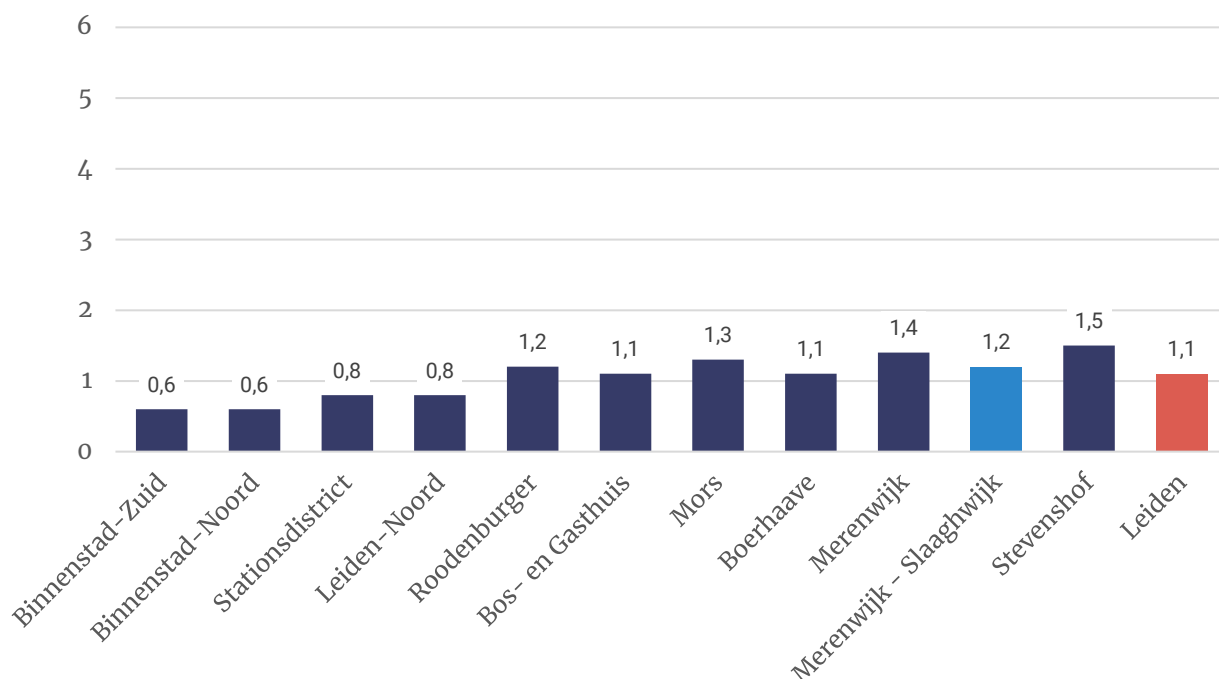

48%

van de Leidenaren heeft veiligheidssloten. Dit ligt significant lager dan in de regio, de grote gemeenten en Nederland.

In de Binnenstad (Zuid en Noord), het Stationsdistrict en Leiden-Noord nemen inwoners gemiddeld minder dan 1 preventieve maatregel. Dit ligt lager dan gemiddeld in Leiden. In de wijken Mors, Merenwijk en Stevenshof nemen inwoners gemiddeld meer dan 1 preventieve maatregel, gemiddeld meer maatregelen dan in de gemeente Leiden.

Figuur 7.6 - Preventieve maatregelen thuis, per wijk (somscore 0-6)

In de wijken waar inwoners, in vergelijking tot de gemeente Leiden, minder preventieve maatregelen nemen, hebben ze met name minder extra sloten of grendels en buitenverlichting met sensor. In Binnenstad-Noord worden alle maatregelen door significant minder inwoners genomen, in vergelijking tot de gemeente.

Inwoners van Stevenshof nemen, net als de meeste preventieve gedragsmaatregelen, ook de meeste preventieve maatregelen in en om het huis (1,5). Significant meer inwoners hebben extra sloten of grendels of buitenverlichting met sensor in vergelijking tot de gemeente Leiden. Dit geldt ook voor de inwoners van Merenwijk. In Mors zetten inwoners meer in op extra sloten of grendels en luiken of ruilluiken om hun woning te beveiligen.

Tabel 7.2 – Preventieve maatregelen thuis, per wijk (percentage aanwezig)

	Extra sloten of grendels	Luiken of rolluiken	Buiten-verlichting met sensor	Alarm-installatie	Camera-bewaking	Politiekeur-merk Veilig Wonen
Binnenstad-Zuid	29,3%	7,2%	11,7%	4,8%	3,9%	3,1%
Binnenstad-Noord	32,6%	6,2%	8,8%	3,7%	3,9%	3,7%
Stationsdistrict	39,9%	8,2%	13,2%	2,9%	7,3%	5,2%
Leiden-Noord	41,0%	9,4%	15,3%	5,3%	5,8%	7,9%
Roodenburger	51,5%	8,0%	31,9%	8,0%	10,1%	9,9%
Bos-en Gasthuis	48,7%	12,2%	24,4%	7,8%	10,5%	9,3%
Mors	57,8%	13,6%	27,5%	9,1%	16,5%	8,0%
Boerhaave	48,4%	8,0%	26,7%	12,5%	13,6%	4,3%
Merenwijk	61,9%	9,3%	42,5%	8,5%	12,8%	7,7%
Merenwijk - Slaaghwijk	53,8%	10,0%	16,4%	7,3%	16,3%	11,2%
Stevenshof	66,0%	13,1%	46,1%	9,2%	12,4%	7,6%
Gemeente	48,4%	9,6%	25,8%	7,3%	9,6%	7,3%

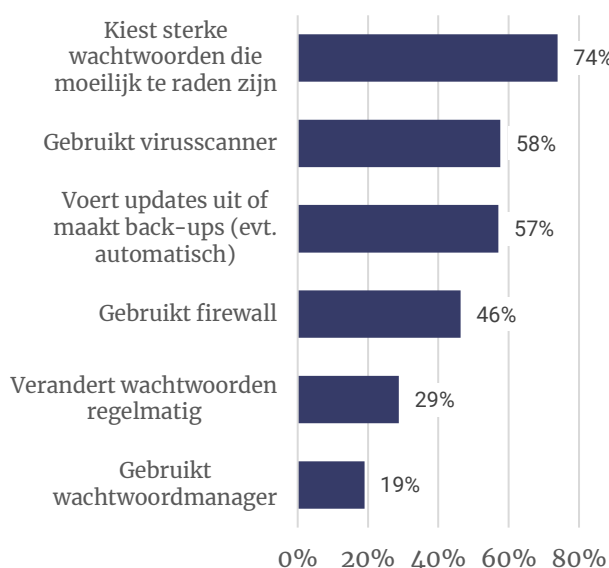

7.3 Online preventie

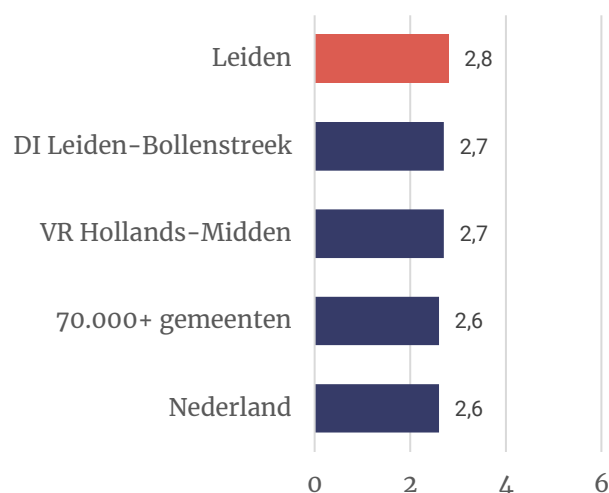
Inwoners konden ook aangeven welke maatregelen zij nemen om hun digitale gegevens te beschermen. Hiervoor zijn 6 verschillende soorten maatregelen voorgelegd (Figuur 7.7) Op basis van deze 6 voorzieningen is een somscore berekend voor 'online preventie' (Figuur 7.8).

De somscore 'online preventie' geeft het gemiddelde aantal aanwezige maatregelen voor de bescherming van digitale gegevens weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 6.

Figuur 7.7 - Online preventie (percentage gebruikt)

Figuur 7.8 - Online preventie (somscore 0-6)

Van de 6 online preventieve maatregelen, nemen Leidenaren er gemiddeld 2,8. Inwoners nemen dus meer online maatregelen, dan gedragsmaatregelen of maatregelen voor in en om het huis. Het gemiddelde aantal maatregelen dat Leidenaren nemen ter bescherming van hun online aanwezigheid, is significant groter dan in het district, de veiligheidsregio, de grote gemeenten en in Nederland.

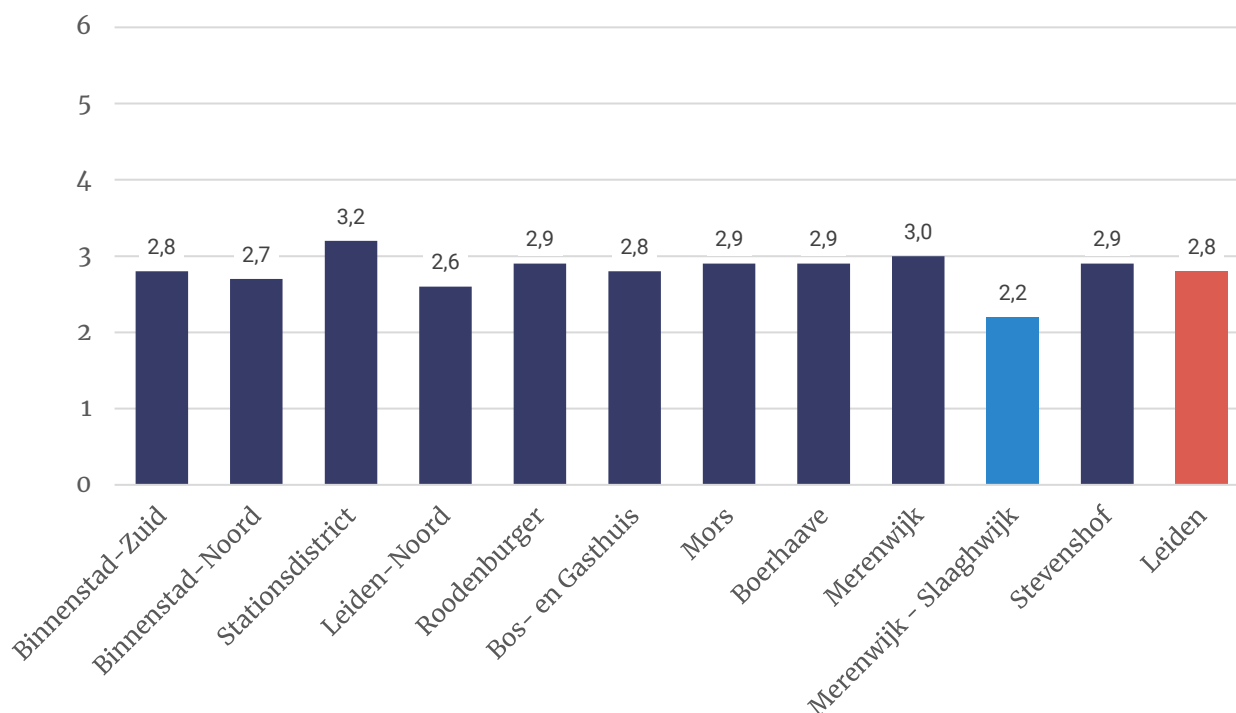
Driekwart van de inwoners van Leiden kiest voornamelijk sterke wachtwoorden die moeilijk te raden zijn. Dit wordt op de voet gevolgd door het aandeel dat een virusscanner gebruikt (58%) en updates uitvoert (57%). Dit doen Leidenaren significant vaker dan andere inwoners van de grote gemeenten (resp. 72%, 52% en 51%).

74%

van de Leidenaren kiest wachtwoorden die moeilijk te raden zijn.

Figuur 7.9 - Online preventie per wijk (somscore 0-6)

Inwoners van de buurt *Merenwijk-Slaaghwijk* nemen gemiddeld de minste online preventieve maatregelen. Net iets meer dan vier op de tien voeren updates uit/maken back-ups, ongeveer een derde gebruikt een firewall of virusscanner en een op de tien gebruikt een wachtwoordmanager. Deze maatregelen nemen inwoners significant minder dan gemiddeld in de gemeente.

Gemiddeld nemen inwoners van het Stationsdistrict meer online maatregelen, in vergelijking tot de gemeente. In het Stationsdistrict gebruiken drie op de tien een wachtwoordmanager en voert twee derde back-ups uit, beiden significant hoger dan in Leiden (resp. 19% en 57%).

Tabel 7.3 – Online preventie per wijk (percentage gebruikt)

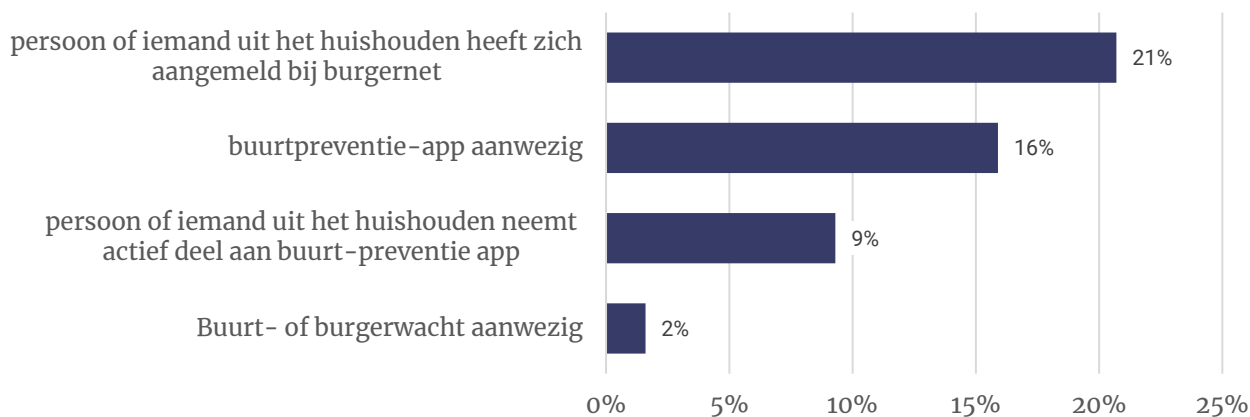
	Sterk, moeilijk te raden wachtwoord	Wachtwoord regelmatig veranderen	Gebruik wachtwoord manager	Gebruik virus-scanner	Gebruik firewall	Updates uitvoeren of back-ups maken
Binnenstad-Zuid	71,5%	30,0%	17,2%	54,7%	43,8%	60,2%
Binnenstad-Noord	76,3%	31,2%	17,5%	52,9%	44,2%	51,9%
Stationsdistrict	78,0%	32,6%	30,0%	63,2%	51,3%	65,5%
Leiden-Noord	74,9%	27,9%	18,4%	50,1%	42,9%	49,0%
Roodenburger	72,5%	25,4%	20,2%	58,9%	47,8%	62,6%
Bos-en Gasthuis	71,9%	29,6%	18,0%	58,0%	44,1%	53,7%
Mors	78,1%	32,3%	20,4%	59,2%	45,7%	57,9%
Boerhaave	70,6%	27,0%	28,5%	58,0%	50,5%	59,2%
Merenwijk	75,0%	26,8%	17,9%	62,0%	51,1%	63,7%
Merenwijk - Slaaghwijk	71,6%	25,6%	9,4%	37,9%	33,6%	43,1%
Stevenshof	73,2%	30,4%	15,5%	64,7%	48,0%	56,4%
Gemeente	73,9%	28,8%	19,0%	57,6%	46,3%	57,1%

7.4 Buurtpreventie

Sinds 2019 zit er in de Veiligheidsmonitor ook een vragenblok over verschillende vormen van buurtpreventie. Inwoners van de gemeente Leiden kunnen aangeven of er buurt- of burgerwacht en/of WhatsApp buurtpreventie aanwezig is, en of er iemand uit het huishouden actief deelneemt aan een buurtpreventie-app of zich heeft aangemeld bij burgernet (Figuur 7.10).

Figuur 7.10 - Buurtpreventie (percentage)

Voor een op de vijf Leidenaren geldt dat zichzelf of iemand uit hun huishouden zich heeft aangemeld bij burgernet. Daarnaast geeft een op de zes (16%) aan dat er een buurtpreventie-app aanwezig is en neemt 9 procent hier zelf, of iemand anders uit het huishouden, actief aan deel. Inwoners maken hier allemaal minder gebruik van dan in de referentiegebieden (in de het district is dit 18%, de veiligheidsregio 23%, 70.000+ gemeenten 17% en landelijk 22%). Zo geeft net iets meer dan een kwart van de inwoners uit het district of uit de grote gemeenten aan dat de buurt een buurtpreventie-app heeft. In de veiligheidsregio en Nederland (beide 34%) ligt dit aandeel nog hoger.

Tabel 7.4 - Buurtpreventie per wijk (percentage aanwezig of percentage deelname)

	Heeft buurt of burgerwacht	Heeft WhatsApp buurtpreventie	Aangemeld bij WhatsApp buurtpreventie	Aangemeld bij Burgernet
Binnenstad-Zuid	2,5%	10,5%	4,5%	11,3%
Binnenstad-Noord	0,2%	7,0%	3,0%	12,7%
Stationsdistrict	1,4%	5,5%	3,9%	17,9%
Leiden-Noord	2,3%	12,9%	6,1%	18,2%
Roodenburger	0,9%	16,2%	8,5%	20,9%
Bos-en Gasthuis	0,5%	18,6%	11,5%	18,7%
Mors	4,0%	22,1%	14,7%	29,7%
Boerhaave	3,0%	26,1%	16,9%	16,6%
Merenwijk	1,8%	18,3%	12,7%	25,4%
Merenwijk - Slaaghwijk	0,6%	8,1%	4,4%	18,3%
Stevenshof	1,6%	19,7%	11,2%	34,4%
Gemeente	1,6%	15,9%	9,3%	20,7%

In de wijken Binnenstad-Zuid en Binnenstad-Noord maken inwoners het minst gebruik van buurtpreventie. In Binnenstad-Noord is er op alle vlakken sprake van minder buurtpreventie, in vergelijking tot de gemeente.

In Mors is er het meest sprake van buurtpreventie, dit geldt voor alle vormen.

8 Burgers en politie

In dit hoofdstuk staat de tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst wordt de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie beschreven (paragraaf 8.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van de politie in de buurt (par. 8.2) en het functioneren van de politie in het algemeen (par. 8.3).

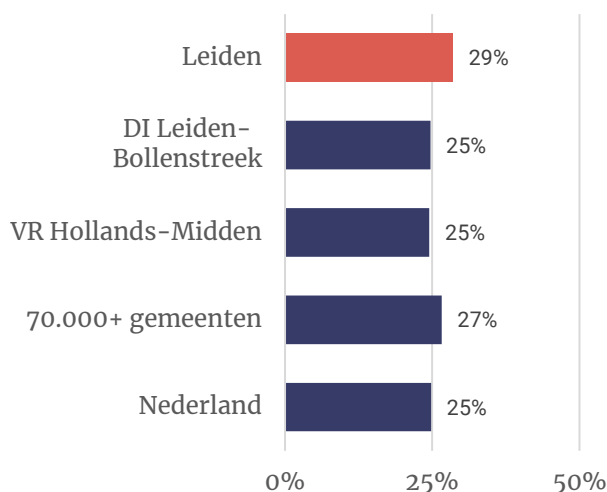
8.1 Contacten burgers met politie

Deze paragraaf beschrijft de contacten van de inwoners van Leiden met de politie.

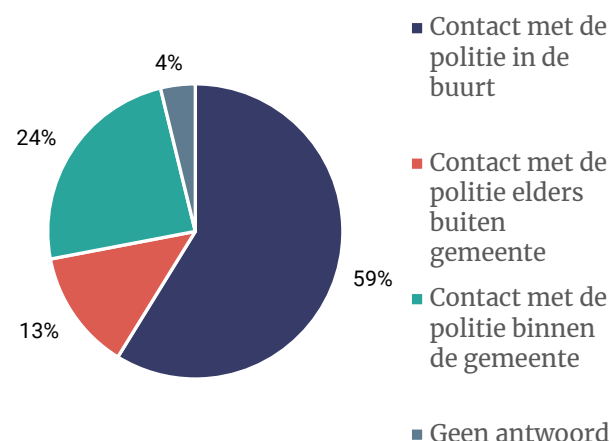
Achtereenvolgens gaan we in op het percentage dat contact heeft gehad, de reden(en) hiervoor en de tevredenheid over dit contact.

Figuur 8.1 laat het percentage inwoners zien dat contact heeft gehad met de politie in de afgelopen 12 maanden in vergelijking met de referentiegebieden. In Figuur 8.2 wordt het contact met de politie binnen de buurt, elders in de gemeente en buiten de gemeente getoond.

Figuur 8.1 - Contact met de politie

Figuur 8.2 – Waar contact met de politie (% van bewoners met contact met de politie)

Drie op de tien Leidenaren hadden contact met de politie, meer dan gemiddeld in het district, de veiligheidsregio en Nederland (25%), maar gelijk aan de grote gemeenten (27%).

Van de bewoners die contact hadden met de politie, hadden zes op de tien contact in de buurt, een kwart contact elders in de gemeente en een op de zeven had contact buiten de gemeente.

Tabel 8.1 gaat verder in op het contact dat inwoners hebben gehad met de politie. Waarom hebben zij contact gehad, op wiens initiatief en op welke manier(en)? Deze resultaten zijn dus enkel gebaseerd op de antwoorden van inwoners die eerder hebben aangegeven in het afgelopen jaar contact te hebben gehad met de politie. De meeste inwoners hadden contact vanwege een aangifte/melding (51%). Het initiatief lag meestal bij de burger (79,5%), in 20,5 procent van de gevallen zocht de politie contact. In de meeste gevallen verliep het contact persoonlijk (51%) of telefonisch (39%).

Tabel 8.1 - Reden contact, initiatief, wijze van contact (basis: inwoners die contact met politie hebben gehad)

REDE CONTACT	%	INITIATIEF CONTACT	%	WIJZE CONTACT	%
bekeuring/ waarschuwing	17,1%	politie	20,5%	persoonlijk	50,9%
aangifte/melding	51,0%	burger	79,5%	telefonisch	39,1%
andere contacten	11,8%			via Burgernet	0,0%
				via sociale media op internet, bijv. twitter	1,6%
				anders via internet, bijv. via de website van de politie	7,7%
				anders niet via internet, bijv. schriftelijk	0,6%

Tevredenheid laatste contact

Aan de inwoners van Leiden is ook gevraagd of zij tevreden zijn over hun laatste contact met de politie. Deze vraag is alleen voorgelegd aan de inwoners die eerder hebben aangegeven in het afgelopen jaar contact te hebben gehad met de politie.

Van alle Leidenaren die contact met de politie hadden, is 68 procent (zeer) tevreden. Dit is nagenoeg gelijk aan het district Leiden-Bollenstreek (66%), veiligheidsregio Hollands-Midden (68%), gemeente met meer dan 70.000 inwoners (64%) en Nederland (66%).

68%

van de bewoners die contact hadden is tevreden over het contact met de politie.

Inwoners die minder tevreden waren konden aangeven wat hiervoor de redenen waren. Hieruit komt een top 3 van redenen voor ontevredenheid over contact met de politie. Inwoners die contact hadden met de politie en hierover ontevreden waren, gaven het vaakst als reden dat de problemen niet opgelost waren.

1) Problemen niet opgelost	2) Politie nam mij niet serieus of was niet geïnteresseerd	3) Politie liet me te lang wachten
40%	34%	20%

8.2 Functioneren politie in de buurt

Allereerst is inwoners gevraagd een algemeen oordeel te geven over het functioneren van de politie in de buurt. Vervolgens is aan de inwoners gevraagd naar hun oordeel over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Ten slotte is een aantal stellingen voorgelegd die verder inzoomen op het functioneren van de politie in de woonbuurt.

Tevredenheid functioneren en zichtbaarheid politie in de buurt

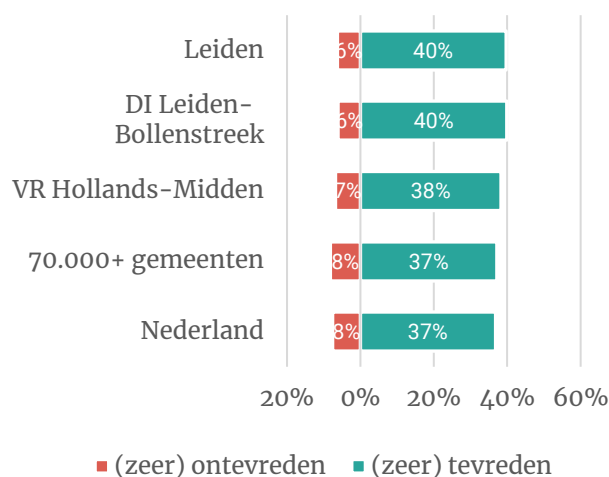
Aan de inwoners van Leiden is gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de woonbuurt en over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Figuur 8.3 en Figuur 8.4 geven dit weer op gemeenteniveau, in Figuur 8.5 en

Figuur 8.6 staat de tevredenheid over het functioneren en de zichtbaarheid van de politie per wijk.

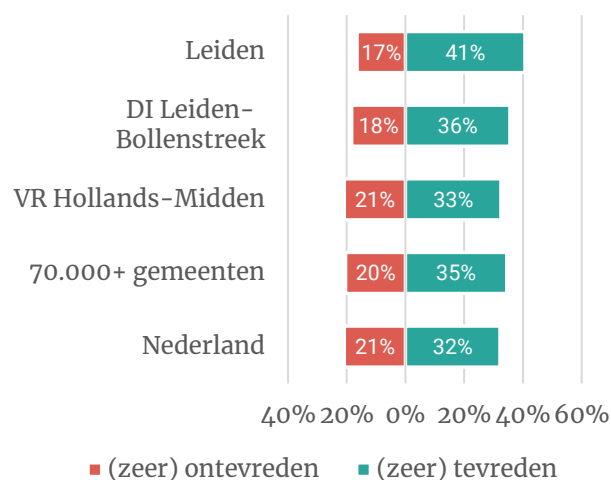
In Leiden zijn vier op de tien inwoners (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt. In de grote gemeenten en Nederland ligt dit met 37 procent net lager. De tevredenheid in Leiden is wel (nagenoeg) gelijk aan de tevredenheid elders in het district (40%) of in de veiligheidsregio (38%).

Daarnaast zijn net iets meer dan vier op de tien Leidenaren (zeer) tevreden over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Een kleiner aandeel is (zeer) ontevreden (17%). De tevredenheid in Leiden ligt hoger dan in het district (36%), de veiligheidsregio (33%), de grote gemeenten (35%) en Nederland (32%).

Figuur 8.3 - Oordeel functioneren politie in de buurt

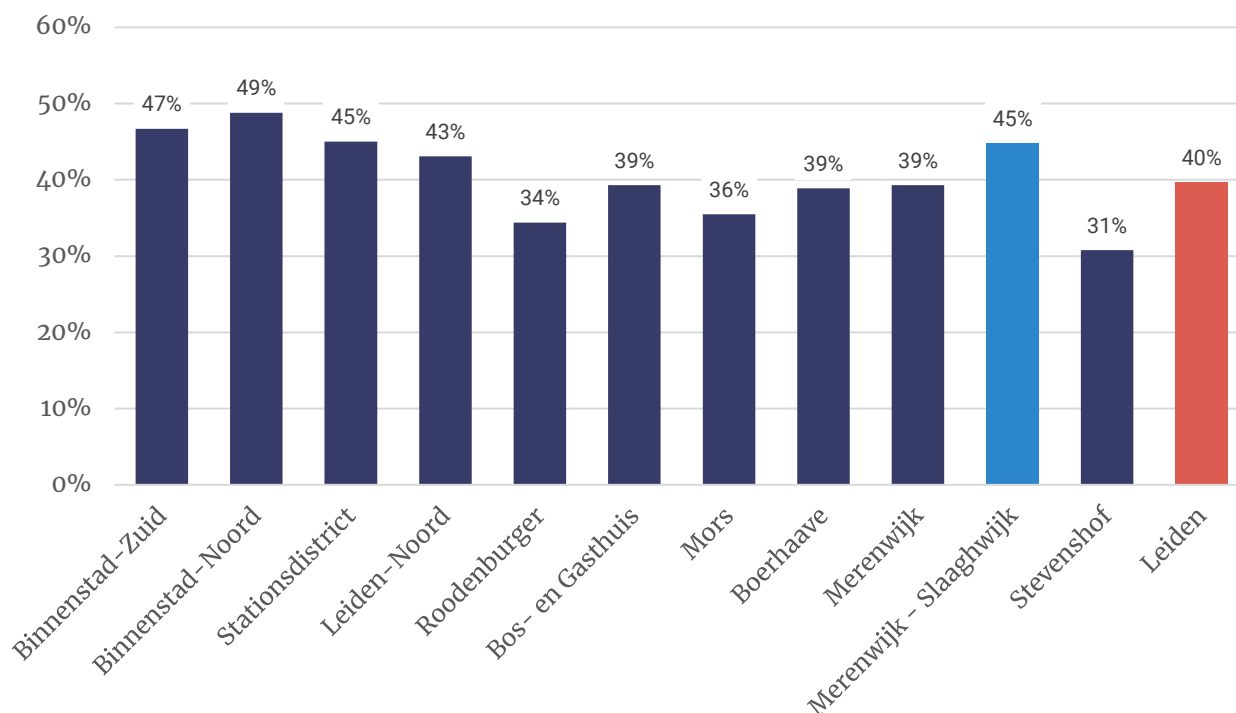

Figuur 8.4 - Oordeel zichtbaarheid politie in de buurt

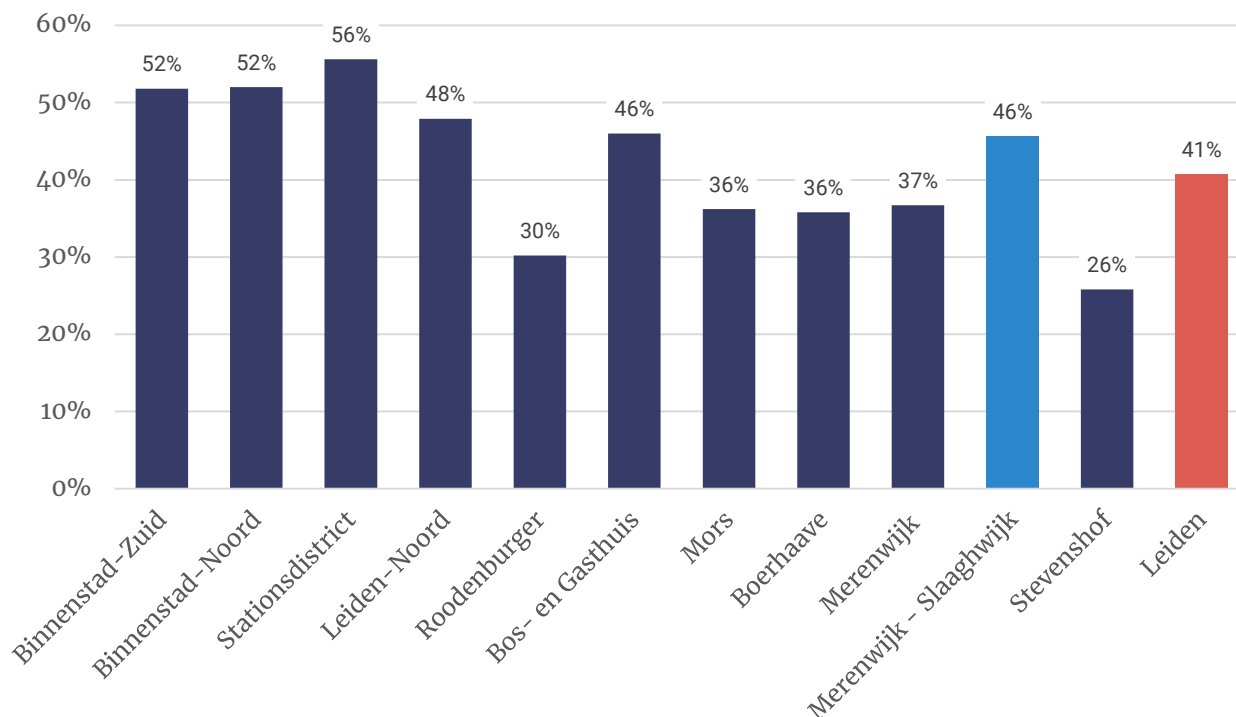
In de Binnenstad-Zuid (47%) en -Noord (49%) zijn inwoners (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt. Dit ligt significant boven het gemeentelijke aandeel. Beduidend minder inwoners van de Stevenshof zijn (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in de buurt (31%) ten opzichte van de gemeente.

Figuur 8.5 - Tevredenheid over functioneren politie in de buurt (percentage (zeer) tevreden)

De tevredenheid over de zichtbaarheid van de politie in de buurt laat eenzelfde beeld zien als de tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt. De tevredenheid ligt het hoogst in de Binnenstad (zuid en noord, beide 52%). Echter zijn er ook significant meer inwoners van het Stationsdistrict (56%) en Leiden-Noord (48%) (zeer) tevreden over de zichtbaarheid. De Stevenshof kent net als bij het oordeel over het functioneren van de politie in de buurt het laagste aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is (26%). Ook in de wijk Roodenburger (30%) ligt het aandeel beduidend lager (33%).

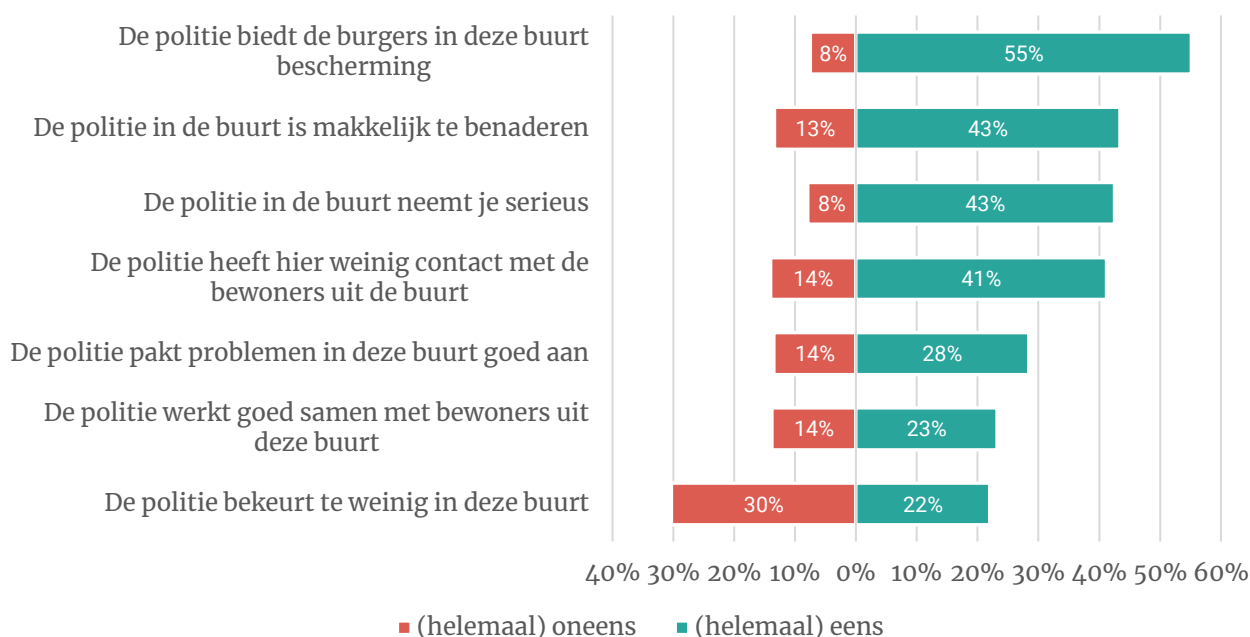
Figuur 8.6 - Tevredenheid over zichtbaarheid politie in de buurt (percentage (zeer) tevreden)

Functioneren van de politie

Daarnaast is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie in de buurt. Figuur 8.7 geeft het percentage inwoners weer dat het (helemaal) eens of (helemaal) oneens is met de stellingen. Alleen inwoners die eerder een oordeel konden geven over het functioneren van de politie hebben deze vraag beantwoord.

Figuur 8.7 - Stellingen functioneren politie in de buurt (basis: inwoners met oordeel over functioneren politie)

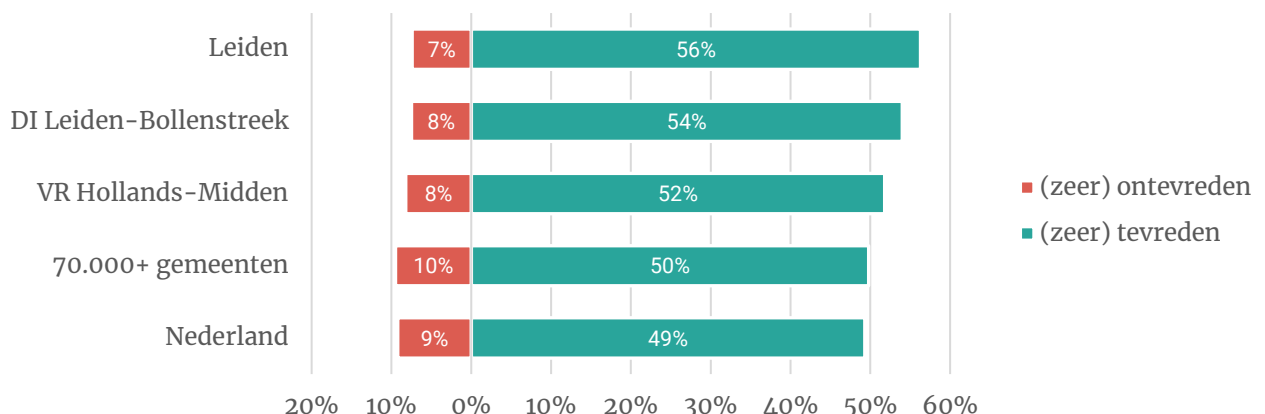
Leidenaren die een oordeel konden geven over het functioneren van de politie in de buurt, vinden het vaakst dat de politie de burgers in de buurt bescherming biedt (55%). Ruim vier op de tien vinden dat de politie makkelijk te benaderen is (43%) en dat de politie je serieus neemt (43%). Daarnaast vinden ongeveer vier op de tien dat de politie weinig contact met de bewoners uit de buurt heeft (41%) en vinden drie op de tien dat de politie weinig bekeurt in de buurt. Tot slot vinden Leidenaren het minst vaak dat de politie goed samenwerkt met bewoners uit de buurt (23%).

Leiden wijkt in positieve zin af van de referentiegebieden. Leidenaren vinden beduidend vaker dat de politie burgers in de buurt bescherming biedt dan in het district (48%), de veiligheidsregio (45%), grote gemeenten (47%) en Nederland (44%). Daarnaast vinden Leidenaren dat de politie makkelijker te benaderen is dan gemiddeld in de referentiegebieden (variërend van 35% in de veiligheidsregio en Nederland tot aan 39% in het district).

8.3 Functioneren politie in het algemeen

In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk staat het functioneren van de politie in het algemeen centraal. Inwoners van Leiden is gevraagd om een oordeel te geven over het functioneren van de politie in het algemeen (Figuur 8.8).

Figuur 8.8 - Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen

In Leiden zijn bijna zes op de tien (zeer) tevreden over het functioneren van de politie in het algemeen, 7 procent is (zeer) ontevreden. De tevredenheid van Leidenaren over het algemene functioneren van de politie ligt beduidend hoger dan in het district (54%), de veiligheidsregio (52%), de grote gemeenten (50%) en Nederland (49%). Leidenaren vinden vooral dat de politie goede bescherming biedt (51%) en dat ze makkelijk te benaderen zijn (59%). Dit ligt hoger dan in de referentiegebieden.

A Bijlage trends en ontwikkelingen

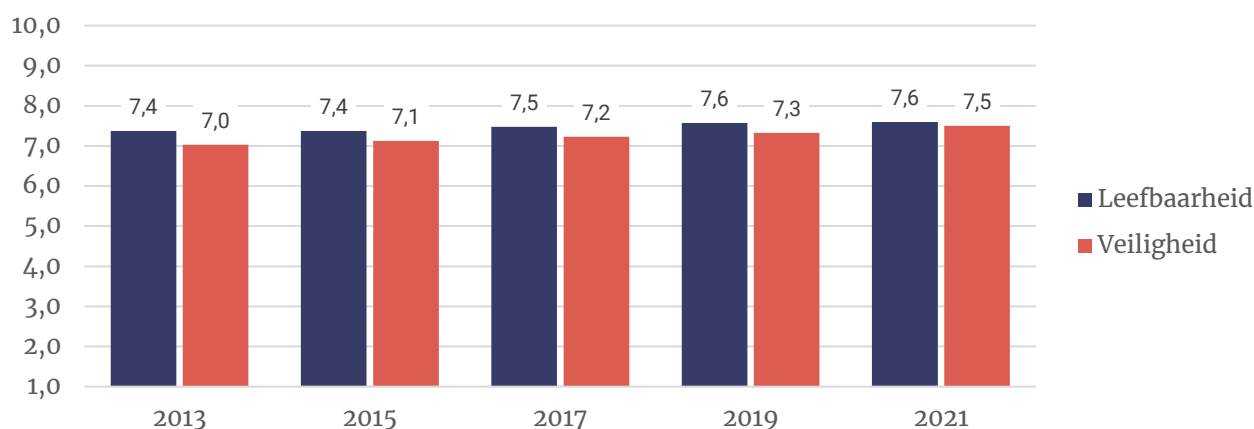
A.1 Landelijke trends in de veiligheidsmonitor

In het eerste hoofdstuk van deze bijlage worden de belangrijkste landelijke trends uit de Veiligheidsmonitor samengevat. Deze trends staan uitgebreid beschreven in de landelijke rapportage van het CBS (2021). De samenvatting in dit rapport is bedoeld voor het gemak van de lezer en om de resultaten uit het rapport in een breder perspectief te plaatsen.

Beoordeling leefbaarheid en veiligheid

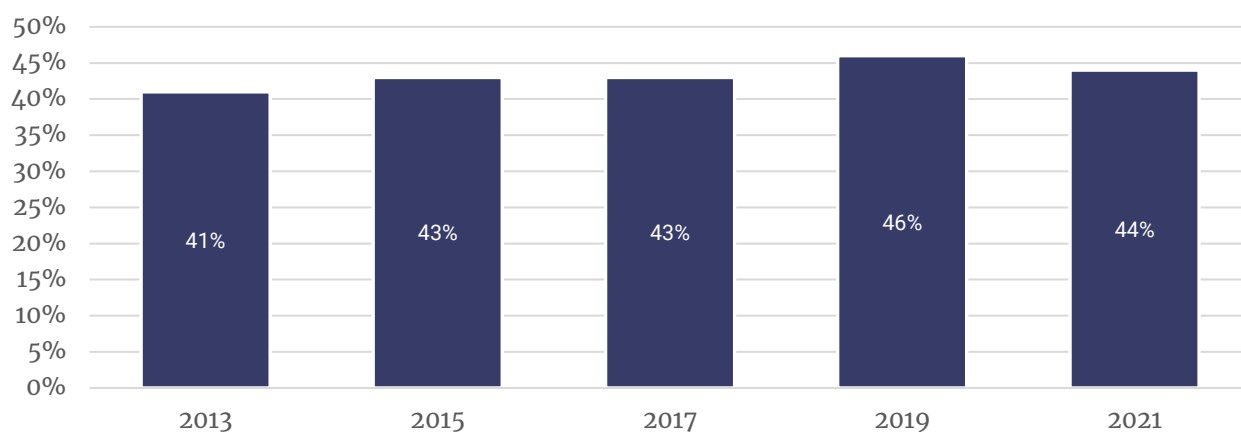
De rapportcijfers over veiligheid in de buurt laten al een aantal jaar een stijgende trend zien, deze trend wordt in 2021 doorgezet. Gemiddeld zijn inwoners van Nederland steeds positiever over hoe veilig wonen het is in de buurt. De rapportcijfers voor leefbaarheid lieten de afgelopen jaren ook een (lichte) stijgende trend zien. In 2021 is hier echter sprake van een stabilisatie.

Figuur A.1.1 - Rapportcijfers leefbaarheid en veiligheid woonbuurt, trend 2013-2021

De mate van waardering voor het totale functioneren van de gemeente betreffende de aanpak van leefbaarheid en veiligheid is in 2021 gedaald. Dit volgt op een eerdere stijgende lijn in het aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is over hoe de gemeente functioneert op het gebied van veiligheid en leefbaarheid.

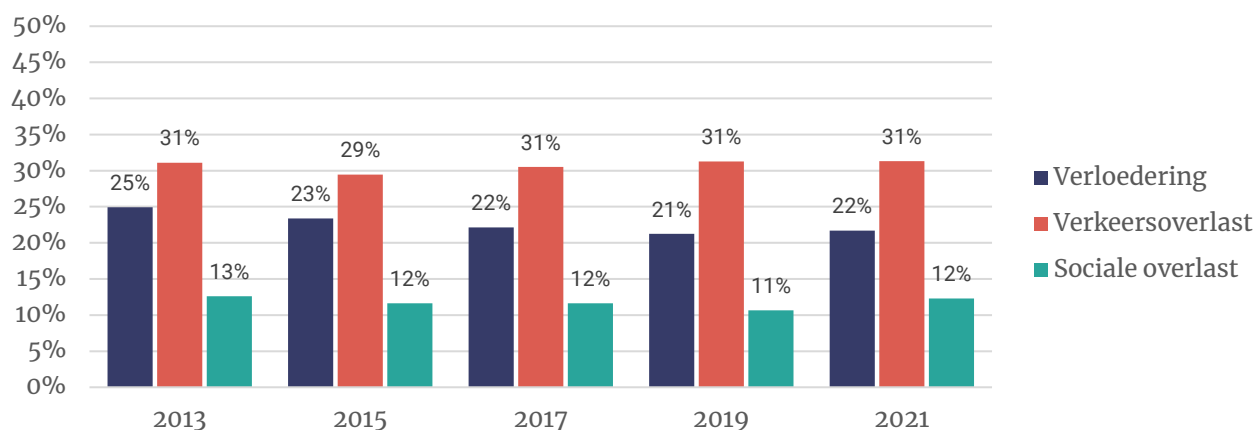
Figuur A.1.2 – Oordeel functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid

Overlast

Gemiddeld ervaart 43 procent van de burgers zelf veel overlast van één of meer vormen van overlast die in de buurt voor kunnen komen. Dit is vergelijkbaar met 2017, maar minder dan in 2013 toen dit aandeel nog 46 procent was. De afname zit met name in overlast van fysieke verloederding. Sociale overlast⁴ was tussen 2013 en 2019 ook aan het dalen, maar is tussen 2019 en 2021 weer toegenomen. De ervaren verkeersoverlast is over de hele periode vergelijkbaar gebleven.

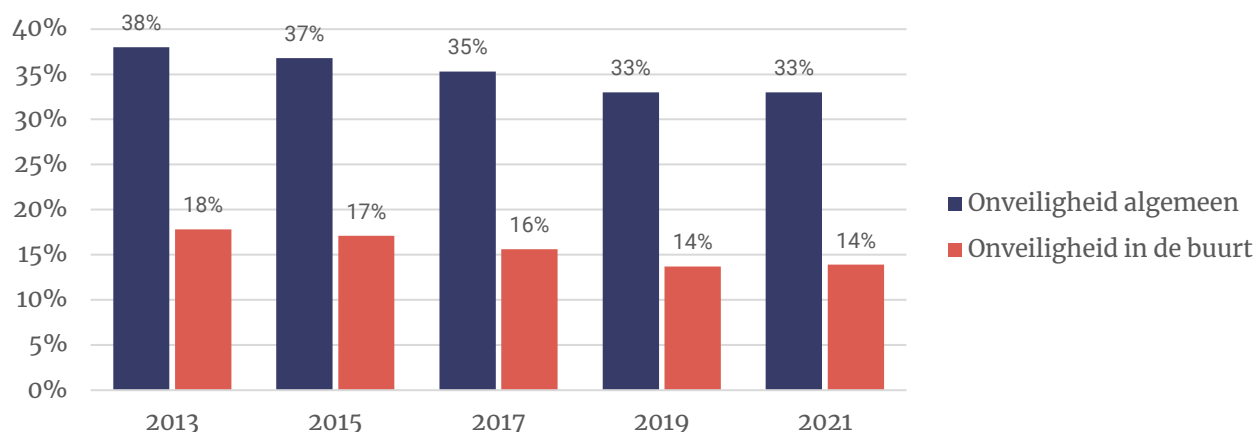
Figuur A.1.3 - Ervaren overlast in de buurt

Veiligheidsbeleving

In 2021 voelt 14 procent van de burgers zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Dat is gelijk aan 2019, maar lager dan 2017 (16%). Naast de veiligheidsbeleving in de buurt is in de Veiligheidsmonitor ook naar de veiligheidsbeleving in algemene zin gevraagd. In 2021 voelt 33 procent van de mensen zich wel eens onveilig. Dit is gelijk aan 2019 (33%), maar minder dan in de voorgaande jaren. Het percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt – zowel in algemene zin als in de buurt – bedraagt 2 procent, in 2019 was dit in beide gevallen 1 procent.

Figuur A.1.4 - Onveiligheidsgevoel

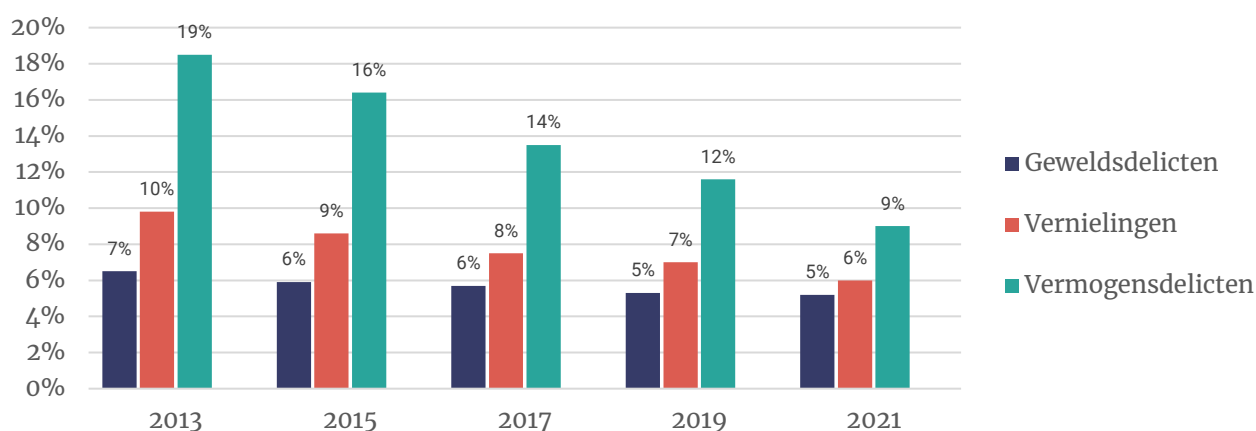
⁴ In 2021 worden de cijfers voor sociale overlast in de buurt berekend op basis van zeven vormen van overlast (CBS, 2021, p. 19). De cijfers voor sociale overlast uit de eerdere jaren bestaan uit vijf verschillende stellingen.

Slachtofferschap criminaliteit

Er is een dalende trend te zien in slachtofferschap van vermogensdelicten en vandalismedelicten, deze dalende trend zet bij beide type delicten door in 2021. Bij vermogensdelicten is er sprake van een iets sterkere daling. In 2013 werd 19 procent slachtoffer van een vermogensdelict, in 2021 ligt dit op 9 procent. Het aantal geweldsdelicten is gelijk gebleven ten opzichte van 2019 (5%), maar ligt lager dan in de jaren daarvoor.

De aangiftebereidheid van traditionele criminaliteit vertoont tussen 2013 en 2019 een dalende trend. Slachtoffers meldden delicten minder vaak bij de politie en deden minder vaak aangifte. In 2013 meldde 36 procent van de slachtoffers zich nog bij de politie, in 2019 is dit gedaald tot 31 procent. In 2021 is er echter weer een stijgende lijn zichtbaar, 33 procent van de slachtoffers deed aangifte bij de politie van wat hen overkomen was.

Figuur A.1.5 - Persoonlijk slachtofferschap delicten

Burgers en politie

Tussen 2013 en 2019 steeg de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de eigen buurt. In 2021 is de tevredenheid echter (licht) afgenomen ten opzichte van 2019. De tevredenheid over het contact met de politie in de gemeente laat tevens een stijgende trend zien tussen 2013 en 2019 en neemt vervolgens af na 2019. De belangrijkste redenen voor burgers om soms ontevreden te zijn over contact met de politie is als problemen niet zijn opgelost of als de politie hen niet serieus nam of niet geïnteresseerd was.

A.2 Patronen in de Veiligheidsmonitor

In het tweede hoofdstuk van deze bijlage bespreken we een aantal patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor tussen belangrijke onderwerpen en kenmerken als leeftijd en stedelijkheid. Dit is een samenvatting van de patronen die in het landelijke rapport worden beschreven. Meer informatie en cijfermateriaal is beschikbaar via statline van CBS of via I&O Research.

Leefbaarheid

De tevredenheid van Nederlanders over het functioneren van de gemeentelijke aanpak van leefbaarheid en veiligheid verschilt nauwelijks naar de mate van stedelijkheid van het gebied.

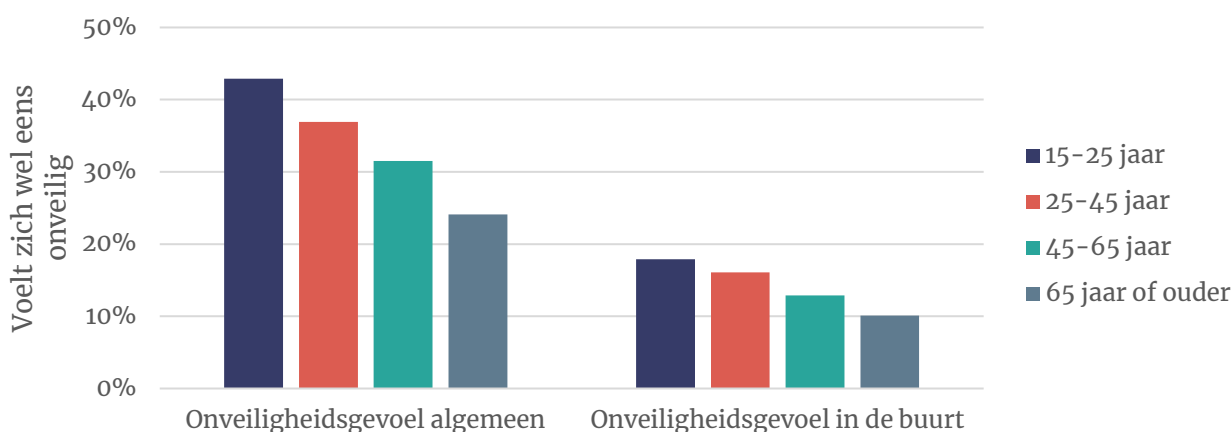
In meer stedelijke gebieden geven inwoners vaker aan gemeentelijke handhavers te zien dan in minder stedelijke gebieden. Naast de zichtbaarheid neemt ook de tevredenheid toe over deze handhavers met een grotere stedelijkheidsgraad. In niet stedelijke gemeenten is 21 procent tevreden over het functioneren van gemeentelijke handhavers, in zeer stedelijke gemeenten is dit 28 procent (CBS, 2021, p. 19).

In gebieden waar de stedelijkheid groter is, ervaren bewoners meer buurtoverlast. Ook in gemeenten met meer inwoners is er meer sprake van buurtoverlast. In 70-duizend-plus-gemeenten ervaart 51 procent veel buurtoverlast, terwijl dit in 2021 gemiddeld 46 procent is (CBS, 2021, p. 23).

Veiligheidsbeleving

De veiligheidsbeleving verschilt naar leeftijd: als Nederlanders ouder worden, ervaren zij minder vaak gevoelens van onveiligheid. Mensen in de leeftijdsgroepen 15-24 en 25-44 voelen zich onveiliger dan 45-64-jarigen en vooral 65-plussers. Dit patroon was in 2019 ook al zichtbaar. De verschillen zijn groter bij onveiligheidsgevoelens in het algemeen dan bij onveiligheidsgevoelens in de buurt (p. 26). In het algemeen voelt 43 procent van de 15-24-jarigen zich wel eens onveilig en 24 procent van de 65-plussers. Bij onveiligheidsgevoel in de buurt gaat het om 18 procent van de 15-24-jarigen en 10 procent van de 65-plussers.

Figuur A.2.1 - Onveiligheidsgevoel naar leeftijd, 2021

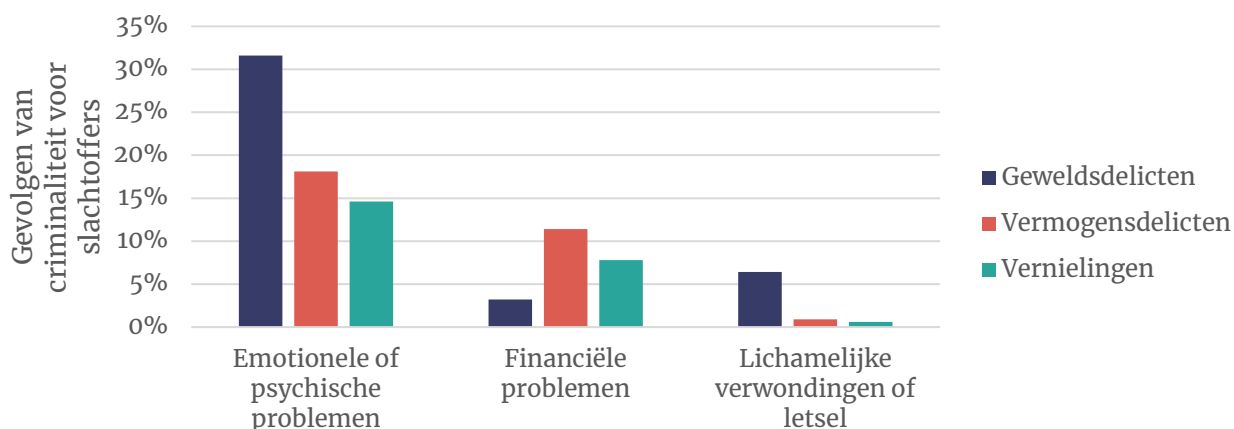
Veiligheidsbeleving verschilt bovendien naar geslacht. In zowel de eigen buurt als in het algemeen voelen vrouwen zich vaker onveilig dan mannen, respectievelijk 17 tegen 11 procent en 42 procent tegen 24 procent (CBS, 2021, p. 26). Jonge vrouwen van 15 tot 25 jaar voelen zich het vaakst onveilig. Zij voelen zich in het algemeen en in de buurt ongeveer twee keer zo onveilig als jonge mannen in dezelfde leeftijdsgroep.

Gevolgen van criminaliteit

In totaal heeft ruim een kwart van de slachtoffers van traditionele criminaliteit emotionele, lichamelijke of financiële gevolgen ervaren als gevolg van hun slachtofferschap (CBS, 2021, p. 44). Emotionele problemen kwamen het vaakst voor bij geweldsdelicten. Bijna 32 procent van de slachtoffers gaf aan emotionele problemen te ervaren, tegenover 18 procent en 15 procent van de slachtoffers van vermogensdelicten en vandalisme.

Financiële problemen kwamen het vaakst voor bij vermogensdelicten, slachtoffers kampten het vaakst met lichamelijke verwondingen of letsels in het geval van geweldsdelicten.

Figuur A.2.2 – Gevolgen criminaliteit naar type geweldsdelict, 2021

De mate waarin slachtoffers emotionele, lichamelijke of financiële problemen ervaren na hun slachtofferschap verschilt naar geslacht. Dit verschil is voornamelijk zichtbaar als het gaat om emotionele of psychische problemen. Vrouwen hebben in 23 procent van de gevallen last van emotionele problemen na hun slachtofferschap, voor mannen is dit 19 procent.

Burgers en politie

De mate waarin inwoners (zeer) tevreden zijn over het functioneren van de politie verschilt niet tussen meer en minder verstedelijkte gebieden. Dit geldt zowel voor de tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt als het functioneren van de politie in het algemeen. In meer verstedelijkte gebieden is de tevredenheid over het functioneren van de politie wel iets hoger dan in gebieden met minder verstedelijking.

De mate waarin inwoners vinden dat de politie zichtbaar is in de buurt verschilt naar stedelijkheid. In meer verstedelijkte buurten geven relatief meer inwoners aan dat de politie vaak zichtbaar is in hun buurt, dan inwoners in minder stedelijke buurten. In zeer stedelijke buurten ziet 18 procent van de inwoners de politie vaak, in niet stedelijke buurten is dit 3 procent (CBS, 2021, p. 62). De tevredenheid van burgers over hoe zichtbaar de politie is in hun buurt verschilt ook naar stedelijkheid, al in mindere mate dan bij de zichtbaarheid. In zeer stedelijke buurten is 38 procent van de inwoners (zeer) tevreden over de zichtbaarheid van de politie in hun buurt, in weinig stedelijke buurten bedraagt dit 28 procent (CBS, 2021, p. 63).

Preventie

De mate van Whatsapp-buurtpreventie verschilt naar de mate van stedelijkheid. Als de stedelijkheid afneemt, is Whatsapp-buurtpreventie vaker aanwezig. In niet stedelijke buurten geven ruim twee keer zoveel inwoners aan dat er Whatsapp-preventie aanwezig is dan inwoners van zeer stedelijke buurten (46 procent tegen 20 procent). De aanwezigheid van buurt- of burgerwachten verschilt ook naar stedelijkheidsgraad, maar wel in mindere mate. In minder verstedelijkte buurten is de deelname van inwoners aan Whatsapp buurtpreventie en Burgernet groter dan in buurten met meer stedelijkheid.

Bron:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2022), Veiligheidsmonitor 2021, Den Haag (online publicatie)
<https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2022/09/veiligheidsmonitor-2021>

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl